

TAITAJA2018

LOPPU

RAPORTTI

SkillsFinland
TAITAJA
MÄSTARE
2018
TAMPERE

Sisällysluettelo

Esipuhe	6
1. Taitaja2018 Tampere	7
1.1. Taitaja2018-kilpailun tavoitteet	9
1.2. Taitaja2018-kehittämisteemat.....	9
1.3. Taitaja2018-tapahtuman suojelija	10
1.4. Taitajien Taitaja.....	11
2. Taitaja2018-organisointi	12
2.1. Neuvottelukunta	12
2.2. Ohjausryhmä.....	13
2.3. Oppilaitoskoordinaattorit.....	13
2.4. Markkinointi- ja viestintäryhmä	13
2.5. Kilpailuorganisaatio	13
2.6. Lajiohjausryhmät	15
2.7. Taitaja2018-toimisto	16
2.8. Tukitiimit	16
3. Taitaja2018 markkinointi ja viestintä	17
3.1. Markkinoinnin ja viestinnän tavoitteet	17
3.2. Kohderyhmät.....	17
3.3. Markkinointiryhmä.....	17
3.4. Visuaalinen ilme	17
3.5. Viestinnän ja markkinoinnin resursointi.....	18
3.6. Sisäinen viestintä	18
3.7. Sähköinen viestintä	18
3.8. Mainokset ja julkaisut mediassa.....	18
3.9. Tiedotteet	19
3.10. Mediaseuranta.....	19
3.11. Materiaalit.....	19
3.12. Messut ja tapahtumat	19
3.13. Taitaja2018 näkyvyys.....	19
3.13.1. Näkyminen kaupungilla	20
3.13.2. Näkyvyys tapahtumassa.....	20
3.13.3. Yhteistyökumppanien näkyvyys	20
3.14. TaitajaTV.....	20
3.15. Taitajat-TV-sarja	21
3.16. Valokuvaus	21
3.17. Tulostiedottaminen	21
4. Taitaja2018-kilpailulajien toteuttaminen	22
4.1. Semifinaalit	22
4.2. Taitaja2018-finaali	22
4.3. Ammattiosaamisen näytöt tapahtumassa.....	22
4.4. Jury, ylituomari sekä kilpailujen johto	23
4.5. Tulospalvelu	23
4.6. Kilpailutoimisto.....	23

5. Taitaja 9	24
5.1. Kilpailun toteuttaminen	24
5.2. Toimitsijat	25
5.3. Kilpailujoukkueiden ohjeistaminen	25
5.4. Palaute.....	25
6. TaitajaPLUS.....	26
7. Ammattipolut	27
7.1. Into-peli.....	27
7.2. Ammattipolkututorit.....	27
7.3. Suomen suurin vanhempainilta.....	27
8. Taidolla tulevaisuuteen -pisteet.....	28
9. Ammattitori	29
10. Avajais- ja päätösjuhlat sekä muut tilaisuudet.....	30
10.1. Avajaiset	30
10.2. Päätösjuhla.....	30
10.3. Seminaarit	31
10.4. Suomen suurimmat Amisbileet, kaveri-ilta.....	31
10.5. Verkostoitumisilta.....	31
10.6. Skills Finland ry:n vastaanotto.....	32
10.7. Tampereen kaupungin vastaanotto.....	32
10.8. Taitaja2018 hyväntekeväisyys	32
11. Kansainvälisyys ja kaksikielisyys.....	33
11.1. Kansainvälinen yhteistyö	33
11.2. Kaksikielisyys	35
12. Palvelut.....	36
12.1. Akkreditointi.....	36
12.2. Kuulutukset.....	36
12.3. Catering- ja ravintolapalvelut.....	36
12.4. VIP-ravintola	36
12.5. Majoitusjärjestelyt.....	36
12.6. Hiljainen huone	37
12.7. Puhtaanapito ja jätehuolto.....	37
12.8. Vaatesäilytys ja pukuhuoneet	37
12.9. Infopisteet.....	38
12.10. Oppaat	38
13. Rakentaminen	39
13.1. Suunnitteluvaihe	39
13.2. Miten rakentamisessa tarvittavat tiedot kerättiin	39
13.3. Mitä rakennettiin	39
13.4. Tilat ja laitteet	39
13.5. Rakentamisen tiimit.....	40
13.5.1. ICT.....	40
13.5.2. Sähkö	41
13.5.3. LVI	41
13.5.4. Messu- ja tilarakentaminen	41
13.5.5. Logistiikka	41

14. Turvallisuus	42
14.1. Turvallisuusjohtaminen ja turvallisuustoimijat	42
14.2. Turvallisuussuunnittelu	42
14.3. Riskien ja vaarojen arviointi.....	43
14.4. Lajien turvallisuus	43
14.5. Kemikaaliturvallisuus.....	44
14.6. Luvat ja ilmoitukset	44
14.7. Lajialueiden layout-suunnittelu.....	44
14.8. Alkusammutuskalusto	44
14.9. Turvallisuuden yhteistyötahot ja -kumppanit, viranomaistarkastukset, turvakävely	45
14.10. Rakentamisen ja purkamisen ajan turvallisuus.....	45
14.11. Erillistapahtumien turvallisuus	45
14.12. Esteettömyys.....	45
14.13. Naulakot, säilytys.....	46
14.14. Kulunvalvonta ja toimijoiden tunnistaminen	46
14.15. Koulutus ja perehdytys	46
14.16. Turvallisuuden dokumentaatio.....	47
14.17. Turvaohjekortti	47
14.18. Viestiliikenne tapahtuma-aikaan	47
14.19. Vartiointijärjestelyt.....	48
14.20. Tupakointi ja päihteet	48
14.21. Järjestyksenvälvonta	48
14.22. Liikenteenohjaus.....	48
14.23. Ensiapu	49
14.24. Vakuutukset.....	49
14.25. Palautteet, häiriöt ja turvallisuushavainnot	49
15. Talous	51
16. Tulokset ja vaikutukset	52
16.1. Kilpailijamäärä	53
16.2. Kävijämäärä	53
16.3. Yhteistyökumppani-sopimukset.....	53
16.4. Kävijätutkimus	53
17. Kehittämiskohteet	54
18. Loppusanat	56
Liitteet	57
Liite 1 Laji- ja varavastaavat	57
Liite 2 Yhteistyökumppanit.....	59
Liite 3 Lajialueet.....	62
Liite 4 Ammattitori	63

Esipuhe

Taitaja2018-tapahtuma toteutettiin Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa 15.–17.5.2018. Tapahtumasta vastasivat yhteistyössä Tampereen kaupunki/Tampereen seudun ammattiopisto, Kii-pulasäätiö, Koulutuskeskus Tavastia, SASKY koulutuskuntayhtymä ja Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä. Lisäksi lajeja olivat järjestämässä Ahlman, Helsinki Business College Oy ja Tampereen ammattikorkeakoulu. Yhteistyö oppilaitoksien kesken sujui hyvin ja kaikki olivat sitoutuneita järjestämään hyvän Taitaja2018-tapahtuman.

Tapahtuman järjestäminen vaatii aina rahoituksen. Siitä kiitokset Opetus- ja kulttuuriministeriölle ja suurelle määrälle yhteistyöyrityksiä ja -oppilaitoksia. Kiitos, ilman teidän antamaanne panostusta tapahtumaa ei olisi pystytty toteuttamaan. Lisäksi kiitos oppilaitosten johdolle resursien antamisesta tapahtumaan, niin rahallisten kuin työpanoksien.

Tapahtuman järjestäminen olisi myös mahdollista ilman sitoutunutta henkilökuntaa ja opiskelijoita. Kiitos kaikille järjestelyihin osallistuneille. Itselleni hienoja hetkiä oli nähdä, kuinka sitoutuneita opiskelijat olivat tekemään töitä tapahtuman eteen.

Tapahtuman yhteyteen oli nivottu myös muita tapahtumia, jotka täydensivät Taitaja2018-tapahtuman sisältöä. Kiitos Rekrytori – Koulutustorin ja Innokas robotiikka -tapahtuman järjestäjille, kanssanne oli helppoa tehdä yhteistyötä.

Vuosittainen Taitaja-tapahtuma erinomainen näyteikkuna nuorten ammatilliselle osaamiselle. On upeata nähdä kuinka taitavia kilpailijat ovat omassa lajissaan. He matkaavat taidolla tulevaisuuteen.

Tapahtuman viimeisteli runsaslukuinen yleisö, 50000 vierailijaa, kiitos teille, te teitte tapahtuman.

Skills Finlandille kiitos, kun saimme tehdä tapahtuman ja avustanne sen järjestämiseen. Erityisesti kiitos Pekka Matikaiselle ja Jarmo Linkosaarelle ohjauksesta tapahtuman toteuttamisesta. Pekka alun ohjaajana ja Jarmon viimeistellesä ohjaus.

Kiitos Taitaja-toimiston väelle, kanssanne oli hienoa ja hauskaa rakentaa Taitaja2018-tapahtumaa. Pyrimme rakentamaan hyvän ja rennon tapahtuman ja uskon, että tässä onnistuimme. Yksi asia kuitenkin yllätti meidät täysin, emme osanneet siihen varautua etukäteen ollenkaan, nimitäin helteiset kisapäivät. Onneksi tämä oli kuitenkin positiivista, vaikka toikin omat ongelmansa.

Taitaja2018-lajien vastaavat ja varavastaavat olivat sitoutuneita ja tekivät osuutensa hyvin. Ilman teidän hyvin tehtyä työtänne olisi ollut paljon vaikeampi saavuttaa hyvä ja rento tunnelma tapahtumaan. Kiitos!

Uskon, että tapahtuma jätti meille kaikille hienoja positiivisia muistoja. Vielä lämmin kiitos kaikille Taitaja2018-tapahtumaan osallistuneille!!

Kilpailujohtaja Kyösti Lehtonen

1. Taitaja2018 Tampere

Skills Finland ry lähestyi 27.1.2016 Tampereen seudun ammattiopisto Tredua/Tampereen kaupunkia, Koulutuskuntayhtymä Tavastiaa, SASKY koulutuskuntayhtymää ja Valkeakosken koulutuskuntayhtymää Taitaja2018-tapahtuman järjestämiseksi. Nämä koulutuksen järjestäjät alkoivat selvittää Taitaja-tapahtuman järjestämistä. Lähtökohdaksi tuli se, että Tampereen kaupungin tulee olla tapahtuman kisojen hakija. Tapahtuma kuitenkin toteutetaan oppilaitosverkostossa. Heti mukaan tuli myös Kiipulasäätiö Plus-lajeja järjestämään. Tampereen kaupunki teki päätöksen lähteä hakemaan Taitaja2018-tapahtuman järjestämisoikeuksia osaamis- ja elinkenolautakunnassa 9.6.2016. Opetus- ja kulttuuriministeriössä 17.8.2016 rahoituksesta käydyn neuvottelun jälkeen Tampereen kaupunki haki järjestämisoikeuksia Taitaja2018-tapahtumaan. Skills Finland ry myönsi 20.10.2016 järjestämisoikeudet Tampereen kaupungille.

Tampereen Messu- ja Urheilukeskus varattiin alustavasti jo helmikuun alussa 2016 aikavälille 7.5.–19.5.2018. Tämä oli ainut ajankohta, joka vielä oli vapaana huhti- ja toukokuussa, että oli mahdollista järjestää Taitaja-tapahtuma.

Taitaja2018 järjestämissopimus allekirjoitettiin juhlallisesti Helsingissä 17.5.2017.

Suomen suurin ammatillisen koulutuksen vuosittainen tapahtuma, nuorten ammattitaidon SM-kilpailu Taitaja, järjestettiin Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa 15.5.–17.5.2018. Tapahtumassa vieraili 50 000 kävijää.

Taitaja-kilpailu on kansallinen, kaikille ammatillisessa perustutkinnossa opiskeleville (alle 21-vuotiaille ja kilpailuvuonna 21 vuotta täyttävälle) tarkoitettu ammattitaitokilpailu. TaitajaPLUS-kilpailu on erityistä tukea tarvitsevien ammattitaitokilpailu ja Taitaja9 on peruskoulun yläkoulun 7.–9.-luokkalaisille tarkoitettu kädentaitokilpailu. Olennaisena osana tapahtumaa ovat myös vieraskilpailijat, niin kotimaiset kuin ulkomaisetkin. Näitä osallistui Taitaja2018-tapahtumaan yhteensä 51 henkilöä.

Tapahtuman järjestelyistä päävastuun kantoi Tampereen kaupunki, Tampereen seudun ammattiopisto. Yhteistyöoppilaitokset olivat Kiipulasäätiö, koulutuskuntayhtymä Tavastia, SASKY koulutuskuntayhtymä ja Valkeakosken koulutuskuntayhtymä. Lajijärjestäjinä toimivat lisäksi Ahl-

man, Tampereen ammattikorkeakoulu ja Helsinki Business College Oy.

Taitaja2018-tapahtumassa yritysten ja muiden yhteistyökumppaneiden rooli oli erittäin merkittävä. Ilman niiden panosta tapahtumaa ei pystytäisi nykyisessä mittakaavassa järjestämään. Yhteistyökumppanit tarjosivat koneita, laitteita ja materiaaleja kilpailujen järjestämiseen. Lisäksi heidän henkilöstönsä panos eri lajien tuomareina sekä teknisinä asiantuntijoina oli erittäin tärkeä.

Yleisö pääsi tutustumaan kilpailun myöstä laajasti eri ura- ja koulutusvaihtoehtoihin. Taitaja2018-kilpailussa tuotiin esille digitaalinen opintopolku Into-pelin myötä.

Taidolla tulevaisuuteen -sloganilla halusimme toivottaa kaikki kilpailijat tervetulleeksi kippailemaan ja nauttimaan osaamisestaan. Pyrimme toimimaan järjestelyissä niin, että kaikille kävijöille että kilpailijoille jäisi hyvä mieli. Taidolla tulevaisuuteen pisteillä pyrimme lisäksi antamaan mahdollisuuden katsoa, mihin ammatit ovat kehittymässä, ja antamaan peruskoululaisille tietoa oman uran valinnan perusteiksi. Tapahtumassa oli esillä noin 48 eri ammattia ja ammattialaa antamassa tietoa pohjaksi nuorten omille valinnoille.

Taitaja2018-tapahtuman sisällä järjestettiin lisäksi Innokas 2018 -tapahtuma 14.–16.5.2018. In-

nokkaassa peruskoululaiset kilpailivat 5 eri lajissa: robotiikka, tanssi/teatteri, Pelastus, Xsumo, Freestyle ja Vex robotiikka. Pääpaino osallistujissa oli 4.–6.-luokkalaisissa, ja kilpailuun osallistui noin 460 kilpailijaa peruskoulusta.

Robotiikkaa painottui myös näytöslajeista. Junior Skills -kilpailussa 2 hengen tiimit kilpailivat robotin rakentamisessa. Tiimeistä osa oli peruskoulusta ja osa ammatillisen koulutuksen ensimmäisiltä vuosikursseilta. Ikärajaksi oli määritelty 14–17 vuotta.

Konepajatekniikassa kilpailtiin koneenrakennuksessa yhteistiimeillä, joissa oli ammattikorkeakoulun ja ammatillisen koulun opiskelijoita. Jokaiseen tiimiin kuului kaksi ammattikorkeakouluopiskelijaa ja kaksi ammatillisen koulun opiskelijaa.

Ammattitori toteutettiin yhteistyössä Rekrytorin kanssa. Siellä oli tarjolla tietoa opiskeluvaihtoehtoista ja yritykset osastoillaan kertoivat mahdollisuuksista työllistää. Lisäksi oli tarjolla yleistä työelämä tietoa.

Taitaja2018-tapahtumalla oli merkittävä positiivinen vaikutus ammatillisen koulutuksen tunnettuuteen ja vetovoimaan ja edelleen työnantajille osaavan henkilöstön saamiseen, näin me järjestäjät uskomme.

1.1. Taitaja2018-kilpailun tavoitteet

Vuosittain järjestettävä Taitaja-kilpailu on ensisijaisesti kansallinen kaikille ammatillisessa koulutuksessa oleville, kilpailuvuonna 21 vuotta täyttävälle tai sitä nuoremmille tarkoitettu nuorten ammattitaitokilpailu. Joissakin lajeissa voidaan nykyään nostaa ikärajaa Skills Finlandin ry:n hallituksen päätöksellä. TaitajaPLUS-kilpailu on kaikille erityistä tukea tarvitseville, ammatillisessa koulutuksessa oleville tarkoitettu ammattitaitokilpailu. Taitaja9-kilpailu on peruskoulun 7.–9.-luokkalaisille tarkoitettu kädentaitokilpailu.

Vuosittaisen Taitaja-tapahtuman tarkoituksena on edistää ammatillista huippuosaamista, parantaa ammattiosaamisen ja koulutuksen laatua ja arvostusta sekä kohottaa ammattikoulutuksen vetovoimaa. Ammattitaitokilpailut ovat arvokas työelämän ja ammatillisen koulutuksen yhteistyömuoto, josta hyötyvät kaikki siihen osallistuvat. Elinkeinoelämä, koulutuksen järjestäjät, ope- tushallinto ja keskeiset työmarkkinajärjestöt ovat mukana kehittämässä ammattikilpailutoimintaa.

Mahdollisuus osallistua Taitaja-kilpailuun motivoi nuoria parempiin oppimistuloksiin ja suori- tuksiin. Ammattitaitokilpailuihin osallistuminen ja niissä menestyminen antaa hyvän kuvan nuoren ammatti- osaamisesta. Ammattitaitokilpailujen tavoitteena on myös kilpailujen suunnittelu- ja toteutus yhteistyönä eri alojen opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan kanssa.

Kilpailut ja niiden aikana suoritettavat tehtävät tunnustetaan mahdollisimman laajasti osaksi opintoja ja näyttöjä. Vastaavasti kilpailun järjes- tämiseen osallistuminen otetaan huomioon opin- tosuorituksina.

TAITAJA-tapahtuman tavoitteena on

1. edistää ammatillista huippuosaamista ja sen arvostusta
2. parantaa ammattikoulutuksen laatua
3. edistää oppimistuloksia ja niiden vertailua
4. kannustaa nuoria oman ammattiosaamisensa jatkuvaan kehittämiseen ja yrittäjyyteen
5. lisätä ammattikoulutuksen tunnettuutta ja vetovoimaa
6. toimia ammattikoulutuksen näyteikkunana ja tukea nuorten ammatin- ja uravalintoja

7. edistää ammattikoulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä ja luoda uudenlaisia ver- kostoja ammattiosaamisen kehittämiseksi
8. tuoda nuorten osaamista yritysten ja muun työelämän tietoisuuteen ja lievittää rekry- tointiongelmia
9. nostaa esille ikäluokkansa parhaat nuoret ammattiosaajat ja kannustaa heitä kansain- väliseen kilpailutoimintaan.

Lähtökohtina Taitaja-kilpailuissa ovat osallis- tumisen vapaaehtoisuus ja nuoren halu kilpaile- miseen.

Kilpailu on oppimisen paikka. Kaikki haaste- taan toimimaan avoimesti, viisaasti, osaamises- ta iloiten ja taitavasti. Kaikkien kilpailussa muka- na olevien tulee sitoutua näiden arvojen edistä- miseen. Tapahtuman järjestelyissä otetaan huo- mioon erilaisten ryhmien tarpeet siten, että kil- pailu on kaikkien kannalta esteetön, mahdolli- simman yleisöystävällinen ja helposti seurattava.

Kilpailuun on mahdollista osallistua kansain- välisiä kilpailijoita, valmentajia ja tukijoukkoja vieraskilpailijoiksi kilpailulajeihin, jotka ovat kil- pailun järjestäjän toimesta määritelty. Näin mah- dollistetaan kansainvälistyminen osallistujille ja oppilaitoksille verkostoituminen kansainvälisesti.

Lisäksi järjestetään lukio- ja amk-opiskelijoille osallistumismahdollisuus ennakoon määritellyis- sä laeissa, joissa on yksi kilpailupaikka.

1.2. Taitaja2018- kehittämisteemat

Pakollisina teemoina Taitaja2018 sitoutui yrittä- jyyden, kestävän kehityksen, työturvallisuuden ja työkyvyn edistämiseen Skills Finland ry:n ohjeis- tamalla tavalla. Lisäksi Taitaja2018 sitoutui graafi- sen ilmeen kehittämiseen niin, että se siirtyy seu- raaville järjestäjille.

Taitaja2018-tapahtumalle valittiin yllä olevien teemojen lisäksi vielä omia teemoja, joihin tapah- tumassa tultiin kiinnittämään erityistä huomiota.

Taitaja2018-kilpailun toteutuksessa huomioi- daan erityisesti seuraavat asiat:

1. Järjestetään Taitaja-tapahtuma kustannuste- hokkaasti mutta laadukkaasti. Toimintaa kil- pailupaikalla ei enää kasvateta. Pyritään tek- nisen toteutuksen standardointiin.

2. Tapahtuma tehdään yhdessä opiskelijoiden kanssa.
3. Vieraiden asiakaspalvelusta huolehditaan hyvin.
4. Luodaan uusia työelämäkumppanuuksia tapahtuman avulla.
5. Kehitetään opintopolkuja ja haetaan myös uusia tapoja toteuttaa niitä. Luodaan tapoja, joilla perusopetuksen oppilaanohjaajat voivat myöhemmin palata tapahtuman sisältöön.
6. Kehitetään uusia tapoja tehdä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa, myös opettaja koulutuksen kanssa.
7. Kehitetään yhteistyökumppanien näkyvyyttä Taitaja-tapahtumassa.

Lajikohtaisessa suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan erityisesti ammattitaitokilpailutoiminnan opetukselliset ja pedagogiset kytkennät; kuinka kilpailutoiminta kytketään opetukseen, perustutkintojen opetussuunnitelman vaatimuksista lähtevät kilpailutehtävät ja arviointikriteerit (kytkentä työelämän työtehtäviin), tapahtuman järjestelyjen ja avustamisen opinnollistaminen osaksi opetusta.

Lajikohtaisessa suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan erityisesti seuraavat asiat:

8. Pyritään hyödyntämään aikaisempien kilpailujenjärjestäjien hyvät kokemukset.
9. Tehdään eri lajien kesken yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan.
10. Huomioidaan lajin suunnittelussa elämyksellisyys.
11. Varmistetaan yhteistyökumppanien näkyvyys lajialueella.

1.3. Taitaja2018-tapahtuman suojelija

Taitaja2018-tapahtuman suojelijana toimi Tampereen kaupungin pormestari Lauri Lyly.

Pormestarin Taitaja2018 tervehdys:

Tampere - paras opiskelijalle!

Tampere on Suomen suosituin opiskelijakaupunki. Tampereella nuorten aikuisten osuus väestöstä on merkittävä, suurin ikäluokka on 24-vuotiaat. Lähes 40 prosenttia tamperelaisista on 20–40 vuotiaita. Muussa Suomessa osuus on noin 25

prosenttia. Vetovoimaisimmalla opiskelijakaupungilla on näissä luvuissa iso rooli.

Uuden korkeakoulu-yhteisön menestys ja Tampereen kaupungin ja laajemmin koko seudun menestys ovat kietoutuneet tiiviisti toisiinsa. Ja täällähän tapahtuu: Tampere on suunnannäyttävä monella saralla – eikä vähiten uusien mahdollisuuksien löytämisessä ja luomisessa.

Osaamista on voitava hankkia ja myös kehittää. Koulutuksen tulee johtaa työhön ja toimeentuloon. Tavoitteenamme on taata yhdessä yritysten kanssa jokaiselle nuorelle ensimmäinen työpaikka. Tavoitteenamme on myöskin varmistaa jokaiselle nuorelle koulutus- ja työllistymispolku.

Yhteistyö koko kaupunkiseudun kanssa on tulevaisuudessakin ensiarvoisen tärkeää. Kaupunkiseudun yhteistyössä ovat myös Tredun toiminnan juuret. Tredun taso on koko Pirkanmaan ammattillisen koulutuksen yhteen ja tarjoaa tien jatko-opintoihin tai työelämään.

Suomen koulutusjärjestelmä on rakennettu nerokkaasti. Tie eteenpäin ei katkea, suorittapa toisen asteen opinnot ammatillisessa tai lukiokoulutuksessa. Kummaltakin polulta voi päästä aina yliopistouralle asti!

Tampereen uusi yliopisto avaakin aivan uudenlaisia mahdollisuuksia yhteistyöhön korkeakoulujen, yritysten, ammattikorkeakoulun ja toisen asteen oppilaitoksen kanssa.

Yhteistyö alan suurien toimijoiden kanssa voi poikia käytännön läheistä oppimista ja avata nuorille väyliä työelämään. Lisäksi se tuo koko Tampereen seudulle varmasti osaamista ja osaajia. Siinä yhdistyvät akateeminen huippu tutkimus, käytännön taidot ja yhteistyö elinkeinoelämän kanssa. Uusi yliopisto on innovaatiokeskittymä Tampereelle.

Tampereen tavoitteena on olla myös vuonna 2030 koulutuksen ja osaamisen kärjessä. Tämä pitää sisällään laadukkaan ja yhteisöllisen oppimisen, työhön johtavan koulutuksen ja osaamisen sekä osaavan työvoiman houkuttelemisen ohella heidän juurtumisensa tamperelaisiksi.

Uuden korkeakoulu-yhteisön menestys ja toisen asteen oppimispolut työelämään ovat kietoutuneet tiiviisti ja Tampereen kaupungin ja laajemmin koko seudun menestykseen. Ja tällä seudulla tapahtuu: Tampere on suunnannäyttävä monella saralla – eikä vähiten uusien mahdollisuuksien löytämisessä ja luomisessa.

Tampereen kaupungin pormestari Lauri Lyly

1.4. Taitajien Taitaja

Taitajien Taitaja on oman lajinsa paras kilpailija. Taitajien Taitaja on ylpeä omasta osaamisestaan ja omasta ammatistaan sekä ammatillisesta koulutuksesta. Hän on luonteeltaan positiivinen ja ulospäin suuntautunut, hyvä oman lajinsa sekä ammatillisen koulutuksen edustaja. Taitajien Taitaja on halukas ja kyvykäs toimimaan oman ammattialansa ja koko ammatillisen koulutuksen edustajana.

Taitajien Taitaja voi olla yksilö-, pari- tai joukkuelajin kilpailija. Kilpailun jury valitsee Taitajien Taitajan lajikohtaisten tuomaristojen tekemien ehdotusten perusteella. Vuoden 2018 Taitajien Taitaja on kuljetuslogistiikka lajin voittaja Roope Juutilainen, Vantaan ammattiopisto Varia. Roope sai käyttöönsä Nissan Qashqai -auton, jonka sponsoroivat Antti ja Airi Soljan säätiö ja Taitaja2018.

2. Taitaja2018-organisointi

2.1. Neuvottelukunta

Kilpailujärjestäjä nimesi tapahtuman yleisiä linjauksia varten arvovaltaisen neuvottelukunnan. Neuvottelukunnan jäsenillä on näkemystä ammatillisen koulutuksen kehittämisestä, ja he tekevät kilpailun järjestämistä koskevia yleisiä linjauksia. Jäsenet veivät Taitaja-sanomaa eteenpäin omissa organisaatioissaan. Heillä oli tärkeä asema tapahtuman julkisuuskuvan luomisessa. Neuvottelukunta kokoontui tarpeen mukaan, Taitaja2018:n tiimoilta 3 kertaa ennen tapahtumaa ja kerran tapahtuman jälkeen.

Esittelijänä toimi kilpailujohtaja ja/tai kilpailupäällikkö, sihteeri valittiin kilpailuorganisaatiosta.

Taitaja2018 neuvottelukunta

- **Alarova Raimo** kuntayhtymäjohtaja/rehtori, VAAO
- **Alhojärvi Eija** toiminnanjohtaja, Skills Finland ry
- **Eweiss Taina** rehtori, Ahlman
- **Haajanen Jouni** kuntayhtymän johtaja, Tavastia
- **Haataja Peer** johtaja, Tampereen kauppakamari
- **Halme Esa** maakuntajohtaja, Pirkanmaan liitto
- **Hassinen Tero** henkilöstöjohtaja, Pirkanmaan Osuuskauppa
- **Heinonen Olli-Pekka** pääjohtaja, Opetushallitus
- **Heinämäki Anna-Kaisa** apulaispormestari, Tampereen kaupunki
- **Isosuo Juha** apulaiskaupunginjohtaja, Hämeenlinnan kaupunki
- **Jylhäsalonen Markku** päällikkö, YLE
- **Khappal Jasmina / Tenhunen Elias** puheenjohtaja, SAKKI ry
- **Koskinen Helena** ammatillisen koulutuksen johtaja, Tredu
- **Kujala Jukka** rehtori, Kiipulasäätiö, sij. **Ora Petteri**
- **Lahti Antti** kuntayhtymäjohtaja, SASKY
- **Lahtinen Jyrki** yhtymähallituksen puheenjohtaja, SASKY
- **Lahtinen Markku** rehtori, TAMK
- **Lempinen Petri** toimitusjohtaja, AMKE ry
- **Mahlamäki-Kultanen Seija** yksikön johtaja, HAMK
- **Nieminen Jukka** aluepäällikkö, Teknologiateollisuus ry
- **Pentikäinen Emmi** puheenjohtaja, OSKU ry, sij. **Koponen Onni**
- **Pentikäinen Mikael** toimitusjohtaja, Suomen yrittäjät ry
- **Rantanen Teppo** johtaja, Tampereen kaupunki
- **Seppälä Markku** säätiön asiamies, Antti ja Airi Soljan säätiö
- **Seppälä Miikka** toimitusjohtaja, Tampereen Särkänniemi Oy
- **Sippola Saija** toiminnanjohtaja, Saku ry
- **Solja Jaakko** säätiön puheenjohtaja, Antti ja Airi Soljan säätiö
- **Tammilehto Mika** johtaja, OKM
- **Tapani Teppo** rehtori, TAKK
- **Toikka Inkeri** erityisasiantuntija, OAJ, sij. **Kurvonen Lauri**
- **Tuominen Lasse** menetelmäkehittäjä, Vexve Oy
- **Tuomola Sara** elinkeinojohtaja, Valkeakosken kaupunki
- **Tuulensuu Jussi** päätoimittaja, Aamulehti
- **Uusi-Kilponen Pauli** päätoimittaja, Hämeen Sanomat
- **Vuorinen Janne** puheenjohtaja, Pirkanmaan yrittäjät ry
- **Vuorinen Jukka Eero** puheenjohtaja, Suomen opinto-ohjaajat ry
- **Vähätalo Hannu** toimitusjohtaja, Tampereen Messut Oy

Asiantuntijajäsenet

- **Linkosaari Jarmo** Taitaja-päällikkö, Skills Finland ry
- **Lehtonen Kyösti** kilpailujohtaja, Taitaja2018
- **Aaltonen Katja** kilpailupäällikkö, Taitaja2018
- **Kovanen Virve** kilpailusihteeri, Taitaja2018, kokouksen sihteeri
- **Alanko-Pirinen Minna** markkinointi ja viestintä, Taitaja2018

2.2. Ohjausryhmä

Ammatillisen koulutuksen johtaja ja kisaorganisaatio yhdessä nimesivät Taitaja 2018 -kilpailulle ohjausryhmän, joka koostuu yhteistyöoppilaitosten johtajista/rehtoreista tai heidän valtuuttamistaan edustajista. Ohjausryhmän tehtävä oli mm. kilpailuorganisaatiosta päättäminen ja koulutuksen järjestäjien kilpailun aikaisen resursoinnin päättäminen. Ohjausryhmä on mukana viestintä- ja markkinointi-ilmeen päättämisestä ja talouteen liittyvistä linjauksista.

Taitaja2018 ohjausryhmä: **Helena Koskinen**, Tampereen seudun ammattiopisto, **Jouni Haajanen**, koulutuskuntayhtymä Tavastia, **Raimo Alarova**, Valkeakosken ammatti- ja aikuisopisto, **Antti Lahti**, Sastamalan koulutuskuntayhtymä, **Taina Eweiss**, Ahlman ja **Petteri Ora**, Kiipula. Esittelijöinä toimivat kilpailujohtaja Kyösti Lehtonen ja kilpailupäällikkö Katja Aaltonen.

2.3. Oppilaitoskoordinaattorit

Taitaja2018-tapahtumalle muodostettiin oppilaitoskoordinaattorien ryhmä. Ryhmä käsitteli ajankohtaisia tapahtuman yleisiä käytännön asioita, joita piti huomioida oppilaitostasolla.

Oppilaitoskoordinaattoriryhmä

- **Katja Aaltonen**, kilpailupäällikkö, taitaja 2018
- **Minna Alanko-Pirinen**, markkinointi ja viestintä, Taitaja2018
- **Minna Erkkö**, SASKY
- **Veli-Pekka Körkkö**, Tavastia
- **Petteri Ora**, Kiipula
- **Mia Salminen**, VAAO
- **Kyösti Lehtonen**, Taitaja2018

2.4. Markkinointi- ja viestintäryhmä

Markkinointi- ja viestintäryhmä koordinoi Taitaja2018 viestintää ja markkinointia eri oppilaitoksien välillä.

Markkinointi- ja viestintäryhmä

- **Minna Alanko-Pirinen**, markkinointi ja viestintä, Taitaja2018
- **Mika Takala**, Tredu
- **Reetta Liukkonen**, SASKY
- **Piia Kokko**, Kiipula

- **Outi Ruohela**, Tavastia
- **Sanna Jalli**, Tavastia
- **Marika Renfors**, VAAO
- **Katja Katajamäki**, Skills Finland

2.5. Kilpailuorganisaatio

Taitaja2018-tapahtuman järjestämisestä vastasi Tampereen kaupunki, Tampereen seudun ammattiopisto yhteistyössä koulutuskuntayhtymä Tavastian, SASKY koulutuskuntayhtymän, Valkeakosken koulutuskuntayhtymän ja Kiipula säätiön kanssa. Lisäksi lajijärjestäjinä toimivat Ahlman, Tampereen ammattikorkeakoulu ja Helsinki Business College Oy.

Taitaja2018-tapahtuman kantava ajatus alusta asti oli yhdessä tekeminen. Taitaja2018 pyrittiin osallistamaan kaikki toimijat oppilaitoksista yhdessä tekemään tapahtumaa. Taitaja2018-toimisto toimi mahdollistajana luomaan hyvät puitteet toiminnalle, laji- ja varavastaavat toteuttivat lajit. Skills Finlandin Taitaja-päällikkö ohjasi ja valvoi koko prosessia.

Talouteen ja hallintoon liittyvät ratkaisut teki Taitaja2018-tapahtuman kilpailujohtaja. Hän vastasi käytännön järjestelyistä ja vastasi tapahtumasta kokonaisuutena. Taitaja2018-toimistoväellä oli omat vastuualueensa ja toiminnan johtaminen niissä. Kukin raportoi oman vastuualueensa asioissa kilpailujohtajalle.

Toteutettavista lajeista sovittiin yhdessä yhteistyöoppilaitoksien kesken kesällä 2016. Taitaja2018-tapahtumassa oli 41 varsinaista lajia, 3 näytöslajia ja 4 lajinäytöstä sekä 3 TaitajaPLUS-lajia ja 1 lajinäytös. Lajeihin nimettiin laji- ja varavastaava, ja heidän työtehtävänsä määräytyi Taitaja-sääntöjen mukaan.

Laji- ja varavastaavien ohjaamisesta kilpailun toteutuksessa ja rakentamisesta vastasi kilpailupäällikkö. Lajivastaavakoulutus rakennettiin yhteistyössä HAMK:n Skills Trainers Academyn kanssa.

Lajeille annettiin lajin rakentamiseen noin 300 opetustunnin palkkaa vastaava resurssi. Kukin koulutuksenjärjestäjä vastasi itse kyseisen resurssin maksatuksesta lajivastaaville.

Lajivastuiden jakautuminen oppilaitosten välillä

Varsinaiset lajit:

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu 22 lajia

101 Autoasennus	102 Autokorinkorjaus
105 Metsäkoneenkäyttö	201 Cad suunnittelu
202 Painotekniikka	203 Painotuotteen suunnittelu
204 Tietojenkäsittely	205 Tietokoneet ja verkot
206 Verkkosivujen tuottaminen	302 Hiusmuotoilu
305 Lähihoitaja	307 Vaatteenvalmistus
308 Visuaalinen myyntityö	401 Huonekalupuuseppä
402 Ilmastointiasennus	404 Maalaus ja tapetointi
405 Putkiasennus	501 Kondiittori
601 Automaatioasennus	602 Elektroniikka
606 Mekatroniikka	607 Koneenasennus ja kunnossapito

Koulutuskuntayhtymä Tavastia 7 lajia

103 Automaalaus	104 Kujetuslogistiikka
312 Matkailu	406 Sähköasennus
408 Talonrakennus, Muuraus ja Laatoitus TAITAJA9	605 Levy ja hitsaus

SASKY koulutuskuntayhtymä 8 lajia

301 Asiakaspalvelu ja myynti	304 Floristiikka
306 Puhdistuspalvelu	502 Ravintolakokki
503 Cateringkokki	504 Tarjoilija
603 CNC-koneistus	

Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä 3 lajia

303 Kauneudenhoito	310 Yrittäjyys
407 Talonrakennus, kirvestyöt	

Ahlman 1 laji

410 Viherrakentaminen

Helsinki Business College Oy 1 laji

313 Taloushallinto

Kipulasäätiö 3 Taitaja PLUS -lajia

P1 Kiinteistöhoito	P2 Logistiikka
P3 Asiakaspalvelu ja myynti	

Näytöslajit

N1 Elintarviketeknologia (Tredu)	N2 Konepajatekniikka (Tredu/Tamk)
N3 JuniorSkills (Step Systems Oy/ Roboedu ry)	

Lajinäytökset

L1 Infrarakentaminen (Tredu/The Mesta)	L2 Lasiala (Sasky)
L3 Lentokonetekniikka (Tredu)	L4 Liikkuvat työkonet (Tredu)
L5 Puutarhatuotanto (Kiipula)	

2.6. Lajiohjausryhmät

Lajiohjausryhmät muodostettiin Taitaja-sääntöjen mukaan. Lajivastaavat vastasivat lajiohjausryhmän jäsenten nimeämisestä.

Lajiohjausryhmän suositeltava kokoonpano

1. lajivastaava
2. edellisen Taitaja-kilpailun kyseessä olevan lajin lajivastaava
3. seuraavan Taitaja-kilpailun kyseessä olevan lajin lajivastaava
4. lajin päätuomari
5. lajin kansainvälisen kilpailuvalmennuksen lajipäällikkö
6. lajin kansainvälisten kilpailujen ekspertti
7. työnantajien/työnantajaliiton edustaja
8. työntekijöiden edustaja
9. yritys edustaja
10. Opetushallituksen edustaja.

Lajivastaavat valmistelivat puheenjohtajina kokouksissa päätettävät asiat. Taitaja2018-toimisto laati esityslistan ja pöytäkirjapohjan lajiohjausryhmälle.

Lajiohjausryhmissä oli yhteensä yli 400 jäsentä. Lajiohjausryhmän kokoontuivat 12.9.2017 Tampereen messu- ja urheilukeskuksessa Leon-

ardo-auditoriossa ja 15.11.2014 Tredun Sammonkadun toimipisteessä. Lajiohjausryhmän kolmas kokous ajoitettiin Taitaja2018-tapahtumaviikolle. Osa lajeista piti ylimääräisiä lajiohjausryhmäkouksia tarpeiden mukaan.

Lajiohjausryhmien tehtävänä oli pitää huolta oman lajinsa kehittämistä ja työelämävastavuudesta, kuten lajikuvauksesta ja kilpailutehtävistä. Kilpailun tason piti olla korkea, jotta se ohjasi myös ammattiopetusta pitämään koulutuksen tason korkeana, ja näin turvataan Suomen kansainvälistä kilpailukykyä globaaleilla työmarkkinoilla.

Lajiohjausryhmä huolehti semifinaalien toteutuksesta ja Taitaja2019-kilpailun lajivastaava toimi pääsääntöisesti Taitaja2018-kilpailun semifinaalikoordinaattorina.

Ohjausryhmä teki kokouksistaan muistiot, jotka toimitettiin Taitaja2018-kilpailutoimistoon sekä Skills Finland ry:n Skills-foorumille. Kaikki tehtävävalmistelua koskeva keskustelu käytiin Skills Finland ry:n järjestämällä keskustelufoorumilla, jossa lajivastaava toimi keskustelunjohtajana. Tässä foorumissa ohjausryhmällä oli oikeus vain oman lajinsa aineistoon. Skills-foorumi oli kaikkien lajien saatavilla, mutta kaikki lajit eivät ottaneet sitä aktiiviseen käyttöön.

2.7. Taitaja2018-toimisto

Taitaja2018-toimisto perustettiin 1.1.2017 Tampereen seudun ammattiopisto Tredun Hepolamminkadun toimipisteeseen L1050 luokkaan. Toimisto toimi 30.6.2018 asti.

Projektin edetessä ja työmäärän kasvaessa henkilökuntaa toimistolla lisättiin alla olevan listan mukaisesti. Lopullinen henkilömäärä oli kahdeksan. Lisäksi työssäoppijoita oli eripituisia aikoja toimiston käytössä yhteensä 5 opiskelijaa.

Lehtonen Kyösti, kilpailujohtaja

Aaltonen Katja, kilpailupäällikkö

Kovanen Virve, kilpailusihteri

Karstinmäki Helena, talous ja sopimukset

Alanko-Pirinen Minna, markkinointi ja viestintä

Julmala Juha, tekniikka

Lehtola Salme, ammattipolut ja kouluyhteistyö

Martikainen Minna, kansainvälisyys

Löfgren Eriika, kaksikielisyys

2.8. Tukitiimit

Taitaja2018-tapahtuman järjestelyihin osallistui paljon tukitiimejä, joiden vastuulla oli jokin tapahtuman rakentamiseen ja toteuttamiseen liittyvä osa-alue. Tiimienvetäjistä useat olivat opettajia, jotka tekivät tukitiimityöskentelynsä opetustyön resursseilla. Suunnitteluun oli varattu "nokka"-resurssi. Lisäksi tiimien vetäjinä toimivat myös oman alansa ammattilaiset henkilökunnasta. Tukitiimien tekemän työn oli liityttävä saumattomasti opetukseen. Vuosisuunnittelussa ja luku-järjestyksessä pyrittiin huomioimaan Taitaja-tapahtuma oppimisympäristönä. Toiminnan toteutuksesta vastasivat pääsääntöisesti opiskelijat.

Taitaja2018-toimisto, koulutuspäälliköt ja opettajat rekrytoivat tukitiimit. Esimerkiksi työssäoppimisjaksoja sijoitettiin viimeiselle periodille niin, että osa opiskelijoista suoritti osan työssäoppimisjaksostaan Taitaja2018-tapahtumassa.

Tavoite oli, että kaikki opiskelijat tutustuivat Taitaja2018-tapahtumaan, vaikka eivät olisikaan olleet mukana tukitiimeissä.

3. Taitaja2018 markkinointi ja viestintä

3.1. Markkinoinnin ja viestinnän tavoitteet

Taitaja2018-tapahtuman markkinoinnin ja viestinnän tärkeimmiksi tavoitteiksi asetettiin määriteltyjen kohderyhmien tavoittaminen sekä tietoisuuden lisääminen tapahtumasta ja ammatillisesta koulutuksesta. Taitajan visuaalinen ilme pyrittiin vakioimaan myös tulevia vuosia silmällä pitäen ja siten parantamaan tunnistettavuutta. Markkinointi ja viestintä pyrittiin tekemään mahdollisimman kustannustehokkaasti hyödyntäen olemassa olevia materiaaleja, suunnitelmia ja yhteistyökumppaneita sekä opetuksellistamala ja opiskelijatyönä. Tärkeänä apuna ja ohjaajana markkinoinnissa ja viestinnässä toimi Skills Finland ry:n viestintähenkilöstö.

3.2. Kohderyhmät

- järjestävien oppilaitosten henkilöstö ja johto
- yhteistyökumppanit – yritykset, oppilaitokset, muut yhteisöt
- potentiaaliset yritysyrityskumppanit
- alueen yläkoululaiset, erityisesti 8.-luokkalaisten
- ammattia valitsevien vanhemmat ja isovanhemmat
- opiskelijoita palkkaavat yritykset, koulutusta ostavat yritykset
- tavalliset tamperelaiset

3.3. Markkinointiryhmä

Taitaja2018-tapahtumaa järjestävien oppilaitosten (TREDU, SASKY, TAVASTIA ja VAAO), Skills Finlandin ja Taitaja-toimiston markkinointihenkilöistä muodostettiin markkinointiryhmä, joka kokountui talven ajan noin kerran kuukaudessa. Yhdessä suunniteltiin ja toteutettiin markkinointia niin Taitaja2018-kanavissa kuin oppilaitosten omissakin markkinointikanavissa. Markkinointiryhmästä oli paljon apua markkinoinnin ja viestinnän suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa. Oppilaitokset ottivat hoitaakseen ja toisaalta hyödynsivät Taitajaa eri verran. Esimerkiksi Tavastia ei teettänyt lukuvuodelle 2017–2018 mitään omaa jakotavaraa vaan hyödynsi Taitaja2018-materiaa-

lia kaikissa tapahtumissa ja levitti samalla Taitaja-sanomaa.

3.4. Visuaalinen ilme

Taitaja2018-tapahtumassa pyrittiin järjestelmällisesti yhtenäistämään tapahtuman visuaalinen ilme niin, että eri vuosien Taitaja-tapahtumat hahmottaa samaksi brändiksi. Samalla säästetään suunnittelukuluissa, kun joka vuosi ei tarvitse tehdä/teettää uutta visuaalista ilmettä alusta asti uudestaan.

Visuaalisen ilmeen pohjaksi otettiin Skills Finlandin ja World Skillsin visuaalinen ilme, joihin löytyy hyvät valmiit ohjeet. Vuosittain Taitaja-tapahtuma valitsee itselleen omat värit, joilla erottautuu muiden vuosien kilpailuista. Taitaja2018 käytti media-alan opiskelijoita apuna suunnittelemas-

sa värimaailmaa ja järjestävien oppilaitosten opiskelijoille ja henkilökunnalle järjestetyn kilpailun tuloksena valitun sloganin "Taidolla tulevaisuuteen" visuaalista ilmettä. Aluksi vaikealta tuntuva slogan alkoi elää omaa elämäänsä ja vaikutti lopulta todella moneen asiaan. Oli myös hyvä päätös käyttää slogania enemmän tekstinä kuin logona, jolloin se olisi helposti saattanut kärsiä inflaation. Visuaalisen ilmeen suunnittelutehtävän yhteydessä opiskelija Jenna Suominen suunnitteli oma-aloitteisesti tapahtumalle maskotin, jolle valikoitui kilpailun tuloksena nimi Into. Inton toivotaan jatkavan elämäänsä tulevissakin Taitaja-tapahtumissa. Kaikessa visuaalisessa viestinnässä toteutettiin mahdollisimman tehokkaasti olemassa olevaa materiaalia. Kuvamateriaalina käytettiin pääasiassa pinssi- ja tähtitaivaskuvia. Sähköisessä viestinnässä käytettiin lisäksi opiskelijoiden ottamia kuvia Taitaja-tapahtumista ja Tampereelta. Kaiken materiaalin tuottamisessa hyödynnettiin media-alan opiskelijoita.

3.5. Viestinnän ja markkinoinnin resursointi

Taitaja2018-tapahtuman markkinoinnissa ja viestinnässä aloitti Minna Alanko-Pirinen syksyllä 2016 noin 20 % työpanoksella. Panos kasvoi vähitellen kevääseen 2017 mennessä noin 80 %:iin. Lukuvuoden 2017–2018 työpanos Taitajassa oli 95 %. Keväällä 2016 Taitaja-toimistolla oli 6 viikon työssäoppimisjaksolla media-alan opiskelija Netta Hietaharju. Tammikuussa 2018 Netta palasi mediaharjoittelijan tehtäviin viideksi kuukaudeksi työkokeilijana. Koko lukuvuoden 2017–2018 Taitaja-toimistolla työskenteli mediaharjoittelijana kolmannen vuoden media-alan opiskelija Rasmus Korhonen. Lisäksi useat media-alan opiskelijat ja opiskelijaryhmät tekivät monipuolisia ja eri laajuisia tehtäviä osana opintojaan. Materiaalihankinnoissa oltiin maltillisia ja hyödynnettiin mahdollisimman paljon olemassa olevaa materiaalia ja oppilaitosten omia resursseja niin työn kuin materiaalienkin osalta.

3.6. Sisäinen viestintä

Taitaja-toimiston käyttöön luotiin kaksi yhteispostilaatikkoa (taitaja2018@tampere.fi ja taitaja2018international@tampere.fi) sekä oma pos-

tituslista ja WhatsApp-ryhmä toimiston väelle. Myös laji- ja varavastaaville sekä yhteistyöoppilaitosten toimijoista kootulle markkinointiryhmälle luotiin omat postituslistat. Eri oppilaitosten sisällä viestinnän apuna toimivat oppilaitoskohtaiset koordinaattorit, jotka varmistivat viestien perillemenon omissa oppilaitoksissaan. Myös laajempaan jakeluun lähtevät viestit oppilaitosten sisällä hoidettiin joko koordinaattoreiden tai oppilaitoksen markkinoinnin toimesta.

3.7. Sähköinen viestintä

Taidolla tulevaisuuteen -blogi avattiin tammikuussa 2017, mutta kilpailujohtajan innostuttua Twitteristä päivittäisten tapahtumien raportointi siirtyi sinne. Taitaja2018.fi-verkkosivuston ensimmäinen staattinen versio avattiin keväällä 2017 ja lopulliseen WordPress-versioon siirryttiin syksyllä 2017. Vuosittain järjestäjältä toiselle siirtyvät some-kanavat otettiin haltuun kesällä 2017. Tavoitteessa päivittää Instagramia ja Facebookia 1–2 kertaa viikossa onnistuttiin hyvin. Omaan ja yhteistyökumppanien käyttöön tehtiin erilaisia bannereita, some-kuvia ja infonäyttöanimaatio. YouTubeessa julkaistiin Taitaja2018-video kesällä 2017. Jo talvella 2017 Taitajapojat-nimellä toiminut kolmen markkinointiopiskelijan tiimi teki Taidolla tulevaisuuteen -biisin, jota hyödynnettiin sekä somessa että erilaisissa tapahtumissa. Biisin takana on Jellona-taiteilijananimellä esiintyvä Johannes Mäkinen.

3.8. Mainokset ja julkaisut mediassa

Maksullisia mainoksia Taitaja2018:lla oli Opettajalehden Educa-numerossa yhdessä Skills Finlandin kanssa, Opettaja-lehden retkioppaassa yhdessä Visit Tampereen kanssa, Allianssi-lehdessä sekä Studentumin koulutusliitteessä. Kumppanuuksien kautta ilmoituksia oli muun muassa Tampereen kauppakamarin lehdessä ja Elin-tarvike ja Terveys -lehdessä. Toimituksellisia juttuja Taitaja2018-tapahtumasta julkaistiin Opolehdessä, Tampereen kaupungin asukaslehdessä, Pirkanmaan Yrittäjä -lehdessä, Pirkanmaan Osuuskaupan henkilöstölehdessä sekä lukuisissa yritysten ja yhteisöjen lehdissä ja verkkojulkaisuissa.

Paikallislehdet ja ilmaisjulkaisut tarttuivat hyvin Taitaja-uutisiin. Tamperelainen-lehti julkaisi kaikki tapahtumaa edeltävät lehdistötiedotteet vähintään verkkolehdeksään. Pienempien paikkakuntien lehdet julkaisivat mielellään sekä uutisia että artikkeleita oman paikkakunnan kilpailijoista niin ennen kilpailua kuin sen jälkeenkin. Esimerkiksi Raumalainen-lehdessä oli WinNovan kilpailijasta aukeaman juttu muutama viikko ennen tapahtumaa. YLE Tampere teki radioon juttu- ja semifinaaleista ja Tredun Taitaja-joukkueen koontumisesta aina itse Taitaja-tapahtumaan asti.

3.9. Tiedotteet

Lehdistötiedotteiden kanssa tehtiin yhteistyötä Skills Finlandin ja Tredun kanssa. Tiedotteiden lähettämässä hyödynnettiin Tampereen kaupungin tiedotejärjestelmää. Talven aikana tiedotteita lähetettiin noin kerran kuukaudessa, itse tapahtuman aikana päivittäin vaihtuvien teemojen mukaisesti. Yhteensä tiedotteita lähetettiin kymmenkunta.

3.10. Mediaseuranta

Syksyn 2017 käytössä oli Skills Finlandin Retriever-printtimediaseuranta ja kevään 2018 Taitajan ja Skills Finlandin puoleksi maksama Meltwater-mediaseuranta, joka viritettiin seuraamaan niin Taitaja- kuin Skills-mainintojakin niin sähköisessä mediassa kuin somessa. Samalla Skills Finland pääsi tutustumaan Meltwateriin ennen uuden järjestelmän hankintapäätöstä.

3.11. Materiaalit

Keväällä 2017 tilattiin ensimmäinen erä t-paitoja, huppareita ja bomber-takkeja. Kaikkien yhteistyöoppilaitosten joukkueet kilpailivat Taitaja2017-tapahtumassa Taitaja2018-kisa-asuissa. Laji- ja varavastaavat sekä muut toimijat ja tukijat saivat t-paidat ja bomber-takit. Muita Taitaja2018-aiheisia tavaroita olivat kynät, pinssit (2 erilaista), karamellit, vihkot, jumppareput, oviriiput ja tuubihuvit. Tärkein jaettava tuote oli Into-maskotin muotoinen heijastin, jonka ympärille pohdittiin myös hyväntekeväisyyskampanjaa, joka kuitenkin jäi toteuttamatta, kun em-

me löytäneet sopivaa yhteistyökumppania. Taitaja2018-lippuja oli liehumassa niin oppilaitosten saloissa kuin eri tapahtumissakin.

Ensimmäinen markkinointipostitus oli syksyllä 2017 kaikkiin ammatillisiin oppilaitoksiin ja yläkouluihin postitettu "Terveisiä Tampereelta"-postikortti. Muita painettuja materiaaleja olivat Taitaja2018-esite, kumppanuusesite, kaksi erilaista flyerä ja juliste. Esitteitä ja flyereitä jaettiin erilaisissa tapahtumissa. Julisteita saivat ammatilliset oppilaitokset tilata tarpeensa mukaan ja alueen yläkouluhiin niitä postitettiin. Julistees-tä oli myös itse tulostettava versio.

Lähempänä tapahtumaa teetettiin vielä kuitukangaskasseja, merimiesreppu kilpailijoille, Taitaja-vesipullo, pullorenksu, avainkaulanauha ja t-paitoja. Opiskelijatyönä toteutettiin Into-avaimenperiä ja -kangasmerkkejä sekä kumppanuus-sopimuksen kautta Into-sukkia. Kondiittorialan suunnittelemaa Taitaja-leivosta tarjottiin useissa tilaisuuksissa.

3.12. Messut ja tapahtumat

Taitaja2018-tapahtuman pääyhteistyökumppaneina toimivat Tampereen Messut, Särkänniemi ja Rekrytori-Koulutori. Kaikki kolme tarjosivat meille mahdollisuuden olla esillä erilaisissa tapahtumissa kevästä 2017 alkaen. Särkänniemessä oman MegaStartti-illan lisäksi Taitaja2018 oli esillä kauden avajaisissa ja päättäjäisissä ja muutamissa muissa tapahtumissa. Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa Taitajalla oli ständi esimerkiksi alihankintamessuilla, Supermessuilla, Kädentaitomessuilla jne. Maksulliset messuosastot varattiin yhdessä Skills Finlandin kanssa Educa-messuille ja Opopäiville. Marraskuussa 2017 järjestettiin Taitaja2018-gaala. Ohjelmallisen illallisen tuotto ohjattiin Tukikummit ry:n kautta tukea tarvitseville nuorille.

3.13. Taitaja2018 näkyvyys

Taitaja-tapahtuman tunnettuuden lisäämiseksi ja kaikkien kohderyhmien tehokkaaksi tavoittamiseksi tapahtumaa haluttiin tehdä visuaalisesti näkyväksi mahdollisimman monella tavalla.

3.13.1. Näkyminen kaupungilla

Kolme viikkoa ennen tapahtumaa ostettiin Tampereen joukkoliikenteen busseihin infonäyttökampanja. Kolmeen Tampereella sijaitsevaan infonäyttöön järjestyi kahden viikon esitys Visit Tampereen kautta. Pirkanmaan Osuuskauppa näytti mainosvideota S-ryhmän infonäytöillä (liikkeissä sisällä ja ulkona) viikon ajan yhteistyösopimukseen liittyen. Rekrytori-Koulutorin bussinkylkikampanjassa oli mukana Taitaja2018-logo.

3.13.2. Näkyvyys tapahtumassa

Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen seinäbanderolliin ja pyloniin pääsimme muutaman viikon ennen tapahtumaa ja ovenpäällisnäytössä tapahtuman tiedot pyörivät jo rakennusviikolla. Tiedot tapahtuman aikana keskuksen sisällä olevien näyttöjen ja opasteiden sisältöjen tuottamisessa saimme vasta aivan viime tipassa, joten niiden hyödyntäminen jäi vaillinaiseksi.

3.13.3. Yhteistyökumppanien näkyvyys

Taitaja2018-tapahtumassa pyrittiin alusta asti laajentamaan näkyvyyttä sähköiseen suuntaan, koska se helpottaa nopeaa reagoitua. Taitaja-toimistolla varauduttiin näkyvyyden toteuttamiseen niin osaamisen kuin välineistön osalta huolellisesti. Koska joitain aikaisemmin käytössä olleita näkyvyyksiä (lehti-ilmoitukset ja painettu kisaopas) jätettiin pois, tarjottiin pääyhteistyökumppaneille some-näkyvyyttä Facebook-päivitysten muodossa. Suurin osa kumppaneista otti tämän innokkaasti vastaan.

Itse tapahtumassa yhteistyökumppanit näkyivät panostuksensa mukaisesti perinteisten laakanoiden ja kylttien muodossa, lajitolpissa ja lajien infonäytöillä. Lajitolpissa kokeiltiin uutta tapaa: perinteisten alumiinprofiiliin kiinnitettyjen levyjen sijasta lajitolpat tulostettiin aaltopahville. Lajitolpat toimitettiin paikalle avattuina ja niiden kokoamiseen ja lajialueille toimittamiseen kului vain muutama tunti. Suurin osa yhteistyökumppanien logoista oli tulostettu valmiiksi tolppiin ja viime hetken täydennykset tehtiin paikan päällä tarroilla.

Lajien infonäytöt vuokrattiin. Sisältö niihin tuotettiin käyttämällä Tredusta lainattua iDiD:n

infonäyttöjärjestelmää. Jokaiseen näyttöön oli liitetty ohjausyksikkö, joita hallinnoitiin keskitetysti selaimen kautta. Näin näytöille saatiin ajastetusti syötettyä sekä lajikohtaista että yhteistä sisältöä. Jokaisessa lajissa pyörivät pääyhteistyökumppanien ja lajikohtaisten yhteistyökumppanien logot sekä lajin tuottamaa materiaalia tehtävistä ja kilpailijoista.

3.14. TaitajaTV

Tredun media-ala ja Voionmaan opisto TAMK:n avustamana tekivät ison työn tapahtuman livestriimauksesta ja saattamisesta nähtävälle myös niille, jotka eivät itse päässeet paikalle tapahtumaan. Avajaiset, vanhempainilta ja päättäjäiset livestriimattiin (tallenteet myös katsottavissa) ja tapahtuman aukioloaikoina lähetettiin ohjelmaa, joka koostui livekuvasta tapahtuma-alueelta, nauhoitetuista osuuksista ja studioliivestä. Kaikki materiaali levitettiin YouTuben kautta, jossa ne ovat myöhemminkin katsottavissa. Studiosihteerit tekivät valtavan työn sekä etukäteen että tapahtuman aikana, jotta studioon saatiin mielenkiintoisia haastateltavia – kilpailupäälliköstä In-to-maskottiin.

3.15. Taitajat-TV-sarja

Långfilm Productions Finland Oy kuvasi Taitaja2018-tapahtumassa materiaalia kahdeksanosaiseen TV-sarjaan kahdeksasta ammattikouluopiskelijasta, jotka osallistuvat Taitaja2018-finaaliin Tampereella. Kyseessä on kahdeksan henkilökuva, joissa seurataan muun muassa kilpailuun valmistautumista, opintoarkea ja itse kilpailuja. Lisäksi TV-sarja antaa pienen kuvan myös jokaisen päähenkilön taustasta, harrastuksista ja vapaa-ajanvietosta. Tuotanto valmistui joulukuussa 2018 ja se on nähtävänä YLE Areenassa. TV-sarja on ruotsinkielinen mutta siinä on suomenkielinen tekstitys.

3.16. Valokuvaus

Valokuvaus hoidettiin yhden maksetun valokuvaajan (ministerivierailu, avajaiset ja tiistai) ja tehtävään valitun opiskelijaryhmän voimin. Kuvamateriaalia saatiin paljon, ja se on todella laadukasta, mutta kaiken sen saaminen saataville jo heti tapahtuman aikana oli työlästä. Kuitenkin sekä kuvia kilpailupäiviltä että palkintojenjaosta saatiin kiitettävästi kuvapankkiin.

3.17. Tulostiedottaminen

Nykyisen kilpailujärjestelmän mukaan kaikki kilpailutulokset julkistetaan vasta päättäjäisten palkintojenjaossa. Tämä asettaa valtavia paineita tulospalvelulle. Tulospalvelua varten oli CIS-tulosjärjestelmästä vastaavien lisäksi kiinnitetty tulospalveluun kaksi opiskelijaa ja suunniteltu illan kulku huolellisesti. Itse päättäjäisiin kaikki saatiin hoidettua mallikkaasti sponsorilogoineen. Taitaja2018.fi-verkkosivun kaaduttua juuri mitalienjaon alettua sähköinen tulostiedotus piti siirtää manuaaliseksi ja Facebookiin, jossa ei ihan pysyty reaaliajassa. Päättäjäisten jälkeen tulokset julkaistiin korvaavalla alustalla ja heti Taitaja2018.fi-sivuston elvyttyä materiaali syötettiin myös sinne.

4. Taitaja2018-kilpailulajien toteuttaminen

Kilpailun toteutus tapahtui kilpailupäällikön johdolla lajivastaavakoulutuksissa ja lajiohjausryhmäpäivissä annettujen ohjeiden mukaan.

4.1. Semifinaalit

Taitaja2018-kilpailun semifinaalit pidettiin välillä 18.1.–15.2.2018, ja niitä järjestettiin yhteensä 83 kappaletta. Taitaja2019-organisaatio toimi semifinaalikoordinaattorina ja vastasi semifinaalien järjestämisestä. Taitaja2019-organisaatio järjesti 34 semifinaalia itse. Semifinaaleihin ilmoittautui yhteensä 1419 kilpailijaa.

Voidaan todeta, että semifinaalijärjestelyn toimivat hyvin ja sujuvasti.

4.2. Taitaja2018-finaali

Tehtävänlaadintaa ohjattiin ja ohjeistettiin lajivastaavakoulutuspäivillä kohti modulaarista rakennetta niin, että kilpailutehtävät pystytään arvioimaan jokaisen kilpailupäivän jälkeen. Tehtäviä laadittaessa korostettiin, että tehtävä tehtäisiin tiimissä. Tehtävien valmistelussa ohjattiin käyttämään Skills-foorumia, siellä käymään keskustelua tehtävistä ja näin ottamaan mukaan tekemiseen

koko lajiohjausryhmä. Valitettavasti tässä ei kuitenkaan täysin onnistuttu, vaan osa lajeista halusi pitää tehtävän valmistelun vain muutaman henkilön tiedossa.

Finaalissa oli 10 lajissa ruotsinkielinen kilpailija. Näihin lajeihin tehtävät käännettiin ruotsiksi. Kaikki tarvittavat käännökset olivat valmiina finaaleissa, vaikka aikataulut hieman pettivät osalla lajeista.

Tehtävien kirjallinen taso vaihteli. Osassa lajeja tehtävä oli myös kirjallisesti erittäin yksityiskohtainen, osassa lajeista oli vain tehtäväkuvauksen teksti, jolloin piirustukset ja tehtäväohjeita annettiin suullisesti lajialueella. CIS-ohjelman ansiosta lajissa oli pääsääntöisesti tarpeeksi yksityiskohtaiset arviointikohteet. Lajit selvisivät ilman vastalauseita; kaikki ongelmat pystyttiin selvittämään lajin sisäisellä keskustelulla.

Kokonaisuutena kilpailutehtävät onnistuivat hyvin ja niiden materiaalia sekä käytännön toteutusta tuettiin joka lajissa vahvasti yhteistyökumppaneiden taholta.

Kilpailutehtävät perustuvat tutkinnon perusteiden kiitettävään tasoon. Sääntöjen mukainen kilpailutehtäväkuvaus arviointirakenteineen ja julkaistiin kilpailujen verkkosivuilla 1,5 kuukautta ennen Taitaja-finaalin alkua. Tämä kuvaus noudatti sääntöjen määräyksiä, ja siinä kerrottiin arviointitiedot moduuleittain, käytettävät koneet, laitteet, materiaalit sekä työvaiheet.

Esimerkkitehtäväksi ilmoitettiin jokin aikaisempien vuosien tehtävä tai itse kuvaus toimi esimerkkitehtävänä. Lopullinen tehtävä julkaistiin vasta finaalissa, ja sen sisältöä oli mahdollista muuttaa 30 % verrattuna esimerkkitehtävään tai kuvaukseen.

Taitaja2018-kilpailussa kilpaili yhteensä 362 finalistia. Lisäksi eri lajeissa oli 48 vieraskilpailijaa, joista Suomen ammattitaitomaajoukkueen jäseniä oli 10. Näytöslajeihin osallistui 30 kisaajaa. Taitaja9-kilpailuun osallistui 108 yläkoululaista.

4.3. Ammattiosaamisen näytöt tapahtumassa

Ammattitaidon SM-kilpailujen kilpailutehtävät pohjautuvat ammatillisten perustutkintojen perusteisiin ja niiden opintokokonaisuuksiin/tutkin-

non osiin. Kilpailutehtävien vaativuus vastaa tutkinnon perusteiden kiitettävän tason arviointikriteerejä. Oppilaitos voi hyväksyä kilpailusuorituksen näytöksi tai osanäytöksi.

4.4. Jury, ylituomari sekä kilpailujen johto

Kilpailun juryn muodostivat seuraavat henkilöt.

Juryn jäsenet:

- **Sauli Jaara**, puheenjohtaja, ylituomari, OSAO
- **Matti Kauppinen**, varapuheenjohtaja, Skills Finland
- **Tuomas Eerola**, sihteeri, HAMK, FASE
- **Kyösti Lehtonen**, Taitaja 2018
- **Anne Karppinen**, Taitaja 2019
- **Iiro Suksi**, auditoija, Vaasa
- **Hanna Autere**, OPH
- **Sari Karjalainen**, Taitaja 2017

TaitajaPlus jury

- **Sauli Jaara**, puheenjohtaja, ylituomari, OSAO
- **Tuomas Eerola**, sihteeri, HAMK, FASE
- **Matti Kauppinen**, Skills Finland

Kestävä kehitys -asiantuntijajäsenet

- **Kati Karel**, Taitaja 2017
- **Ulla Encell-Valo**, Taitaja 2018
- **Aira Lintunen**, Taitaja2019

Juryn asiantuntijajäsenet

- **Jarmo Linkosaari**, Skills Finland
- **Katja Aaltonen**, Taitaja2018

4.5. Tulospalvelu

Pisteiden laskuun ja tuloseurantaan käytettiin Tampereella viimeistä kertaa vanhaa järjestelmää, joissa pisteytykset jaettiin subjektiivisiin ja objektiivisiin arviointikohteisiin. Subjektiivisissä arviointikohteissa vähintään 3 tuomaria antaa pisteitä yhdestä kymmeneen ja näistä laskettu keskiarvo toimii kertoimena kilpailijan saamille pisteille.

Pistelaskentaan käytetty CIS-tietokanta toteutettiin kuten aikaisempinakin vuosina eli Sakyn Ari Hyvärinen ja Tero Kettunen pystyttivät tietokannan sekä semifinaaleja että finaaleja varten. Käytännön tukea ja koulutusta lajeille ennen itse Taitaja2018-tapahtumaa antoi Minna Alan-

ko-Pirinen. Lajit syöttivät omat finaalitehtävien arviointikriteerinsä kantaan, ennen kuin palvelin kytkettiin irti ja siirrettiin fyysisesti Tampereen Messu- ja Urheilukeskukseen. CIS-toimisto sijaitsi A-hallin yläkerrassa kilpailutoimiston yhteydessä. CIS-toimistossa oli Arin ja Teron lisäksi CIS-järjestelmään tutustumassa Riverian Kalle Laakso. Kilpailun päätyttyä tulospalvelussa olivat auttamassa Tredun media-alan opiskelijat Rasmus Korhonen ja Elli Vernikos.

Lajeissa pisteiden syöttäminen tehtiin kunkin kilpailupäivän loppuun suoraan tietokantaan ja lajit tuottivat itse päivittäisen tulospöytäkirjan kilpailijakohtaisesti. Kilpailija tai hänen huoltajansa sai tiedoksi ainoastaan oman kilpailijansa kyseisen päivän pistemäärän. Kilpailijoiden keskinäinen järjestys julkistettiin vasta päättäjäisten palkintojenjaon yhteydessä.

4.6. Kilpailutoimisto

Kilpailutoimisto sijaitsi Tampereen messu- ja urheilukeskuksen A-hallin toisessa kerroksessa. Kilpailutoimisto palveli tapahtuman toimijoita kuten kilpailijoita, lajivastaavia, tuomareita, huoltajia ja joukkueenjohtajia. Kilpailutoimisto avasi ovensa viikkoa ennen tapahtumaa. Rakennusai- kana osa toiminnoista oli siirretty pääsisäänkäynnin infoon, kuten Rakentaja-passien jakaminen tapahtuman rakentajille. Myös lukuisat tavaran- toimitukset kulkivat kilpailutoimiston kautta.

Kilpailutoimiston toiminnasta vastasivat talousvastaava Helena Karstinmäki ja Minna Alan-ko-Pirinen, apunaan ohjaaja Eerika Nyberg ja työssäoppijat.

Kilpailutoimisto oli rakennusaikana 7.–11.5. auki klo 8.00–17.00 ja tapahtuman aikana klo 8.00–18.00.

5. Taitaja 9

Taitaja9-kilpailu on peruskoulun yläkoululaisille tarkoitettu kädentaitokilpailu, jolla halutaan innostavasti nostaa taitoaineiden, erityisesti tekniikan, tekstiilityön ja kotitalouden alojen tunteusta.

Aiemmin peruskoulun 9.-luokkalaisille tarkoitettu Taitaja9 on nyt koko yläkoulun kisa. Kilpailu on leikkimielinen, mutta tehtävät vaativat näppäryyttä ja luovuutta. Samasta koulusta voi paikalliskilpailuun osallistua useampia joukkueita. Osallistujat ovat 7.–9.-luokkalaisia, ja kussakin joukkueessa saa olla myös eri luokka-asteiden (7.–9.) oppilaita. Joukkueen jäsenet voivat olla eri luokilta, mutta heidän tulee olla samasta koulusta.

Kilpailussa on kolme vaihetta:

1. Paikalliskilpailut, joista parhaiten menestyneet joukkueet jatkavat oman alueensa aluekilpailuun.
2. Aluekilpailut, joista alueen paras joukkue jatkaa finaaliin.
3. Finaali, joka järjestetään valtakunnallisen Taitaja-tapahtuman yhteydessä.

Taitaja9-aluekilpailut pidetään 12 alueella: Helsingin alue, Häme, Kaakkois-Suomi, Keski-Suo-

mi, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Suomi, Satakunta, Savo, Keski-Uusimaa ja Varsinais-Suomi.

Taitaja9-finaal kilpailu järjestetään Taitaja-tapahtumassa. Taitaja2018-finaalissa Taitaja9 järjestettiin keskiviikkona 18.5.2018 Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa.

5.1. Kilpailun toteuttaminen

Taitaja9-loppukilpailu alkoi hahmottua syksyllä 2017, jolloin lajivastaava osallistui Taitaja2017-tapahtuman Taitaja9-lajiohjausryhmän toimintaan. Loppukilpailun tarkempi suunnittelu lähti käyntiin heti Taitaja2017-kilpailun jälkeen.

Taitaja9-kilpailu toteutettiin Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen Leonardo-auditoriossa 18.5.2018.

Kilpailua rakentamassa lajivastaavan ja varavastaavan kanssa olivat 3 opiskelijaa. Tiistaina 17.5. saimme alue kilpailukuntoon. Kenraaliharjoitukset pidettiin kolmeen otteeseen ammatitopisto Tavastian tiloissa huhtikuun ja toukokuun 10. päivän välillä. Tehtäviä tekemässä oli Nummen yläkoulun oppilaita. Samalla päätuomari ja rata-

tuomarit harjoittelivat tuomarointia. Lisäksi "hienosäädimme" tehtäviä ja varmistelimme niiden kirjoitusasua.

Taitaja9-loppukilpailu toteutettiin kuuden radan ratakilpailuna. Alkueriin osallistuivat kaikki 36 joukkuetta. Alkueristä (6 erää) välieriin menivät suoraan jokaisen erän erävoittaja sekä kuusi joukkuetta aikavertailun kautta. Loput 24 joukkuetta jatkoivat kilpailua keräilyerissä, joista välieriin menivät erien erävoittajat (4) ja kaksi joukkuetta aikavertailun kautta. Kolmessa välierässä kilpaili 18 joukkuetta, joista finaaliin pääsivät suoraan erän voittajat ja kolme parasta aikavertailun perusteella. Finaaliin pääsivät kuusi joukkuetta kilpaili koko Taitaja9-loppukilpailun voitosta. Taitaja9-kilpailussa kaikki joukkueet kilpailevat vähintään kahdessa erässä.

5.2. Toimitsijat

Loppukilpailun lajivastaavana toimi Mika Heinonen ja varavastaavana Maarit Rahkola Koulutuskeskus Tavastiasta Hämeenlinnasta. Kilpailun päätuomarina oli Krista Velling Koulutuskeskus Salpauksesta. Tuomaroinnista vastasivat ammattiotopisto Tavastian opiskelijapalveluiden henkilökunta (mm. nuoriso-ohjaajia, kuraattoreita, asuntolaohjaajia, psykologeja, opettajia ja yhden yhtenäiskoulun oppilaanohjaaja). Ajanotosta vastasivat Turengin Sarastuksen talkoomiehet, yhteensä 6 henkilöä. Tulospalvelussa oli opiskelijapalvelupäällikkö ja opinto-ohjaaja. Lisäksi ratavastaavina oli opiskelijoita ja ammatillinen ohjaaja.

5.3. Kilpailujoukkueiden ohjeistaminen

Taitaja9-loppukilpailuun osallistuneiden joukkueiden huoltajille lähetettiin tietoa loppukilpailuun ilmoittautumisesta ja majoittumisesta aluevastaavien kautta 31.1.2018 ja lopullinen ohjeistus sekä tarkennettu ohjelma 5.2.2018.

Toimintaohjeistuksessa oli tietoa kilpailupaikalle saapumisesta, ilmoittautumispaikasta ja natrikasta, loppukilpailun valokuvauksesta ja videoinnista sekä joukkueenopastuksesta kilpailun aikana. Lisäksi oli tietoa myös ruokailusta, puhelinten ja älylaitteiden käytöstä kilpailun aikana, vastalauselomakkeista sekä palkintojen jaosta ja ko-

tiinlähdestä. Päivän ohjelma ja ratakartta olivat myös sähköpostin liitteinä.

Kilpailijat saapuivat kilpailupäivänä 18.5. Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen pääsisäänkäynnistä omaa Taitaja9-polkua pitkin Leonardo-auditorioon, jossa oli ilmoittautuminen. Ilmoittautuessaan joukkueen kilpailijat saivat Taitaja9-passin, kilpailussa pidettävät t-paidat sekä joukkuekohtaisen huoltajakassin.

Kilpailijoille ja huoltajalle tarjottiin lounas. Joukkueen opas ohjasi joukkueensa kilpailijat ja huoltajan ruokailuun.

Vastalauselomakkeet sai tarvittaessa päätuomarilta. Kilpailussa ei tehty yhtään vastalauseita.

Taitaja9-lajiohjausryhmään kuuluivat:

- **Mika Heinonen** lajivastaava Tavastia, Taitaja2018
- **Petri Pajulahti** lajivastaava Stadin ao, Taitaja2017
- **Pekka Parviainen** lajivastaava Riveria, Taitaja2019
- **Krista Velling** Salpaus, Päätuomari
- **Jussi Janhunen** aluevastaava, Tredu
- **Maarit Rahkola** varavastaava Tavastia, Taitaja2018

5.4. Palaute

Taitaja9-loppukilpailuun osallistuneille kilpailijoille lähetettiin palautekysely sähköpostiin viikon kuluttua loppukilpailusta. Se lähetettiin 108 kilpailijalle.

Vastauksia saatiin 31 loppukilpailuun osallistuneilta. Palautekyselyn vastauksista selvisi, että kilpailua pidettiin tunnelmaltaan hyvänä, ja joukkueet olivat viihtyneet. Kilpailutehtäviä pidettiin hyvinä, monipuolisina ja opettavaisina, mutta myös haastavina, kuten hoitotarvikkeen tunnistaminen. Vastanneiden mielestä joukkueet pärjäsivät hyvin, kun saivat tehtäviin tutustumistilassa jo suunnitella tehtävän tekemistä.

6. TaitajaPLUS

TaitajaPLUS on ammattitaitokilpailu erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille, jotka opiskelevat ammatillisessa koulutuksessa. Kilpailu järjestetään joka vuosi osana Taitaja-tapahtumaa. Kilpailulajeja on 3–5 ja ne vaihtelevat vuosittain. TaitajaPLUS-kilpailussa ei ole yläikärajaa, mutta osallistujien tulee olla opiskelijoita.

TaitajaPLUS-kilpailu järjestettiin Taitaja2018-kilpailussa Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa A-hallissa. Kilpailulajit olivat logistiikka, asiakaspalvelu ja myynti sekä kiinteistöpalvelu. Kilpailut järjestettiin kahden päivän kilpailuina omilla alueillaan. Lisäsi omalla alueella toteutettiin myös puutarhatuotannon ammattinäytös.

TaitajaPLUS-alue oli suunniteltu selkeäksi, esteettömäksi ja toimivaksi Kiiipulan ammattiopis-

ton toimesta. Lajien järjestämissä tehtiin läheistä yhteistyö yrityksin kanssa, esim. logistiikassa Tammer-Tukku Oy:n kanssa ja asiakaspalvelu ja myynti Ikean kanssa. Tätä kautta tuli myös vahvasti kilpailulajin teema.

Taidolla tulevaisuuteen -pisteessä ammattipolkuun osallistuvat ja tapahtumassa vierailevat saivat kokeilla työkalujen tunnistamista, alan sanaristikon tekemistä. Ohjaajina toimivat Kiiipulan ammattiopiston opiskelijat.

TaitajaPLUS-lajien palkinnot jaettiin ensimmäisen kerran päätösjuhlassa torstaina.

Protesteja ei TaitajaPLUS-kilpailuissa tehty ja kilpailutulokset saatiin joka kilpailussa ajallaan. TaitajaPLUS-kilpailut sujuivat hyvin ja aikataulusa.

7. Ammattipolut

Ilmoittautuneita 11 469

1. Mobiilipolku Taitaja2018-peli 10 819 (94 %)
2. Opastetut ammattipolut 650 (6 %)
3. "Paperipolut"

7.1. Into-peli

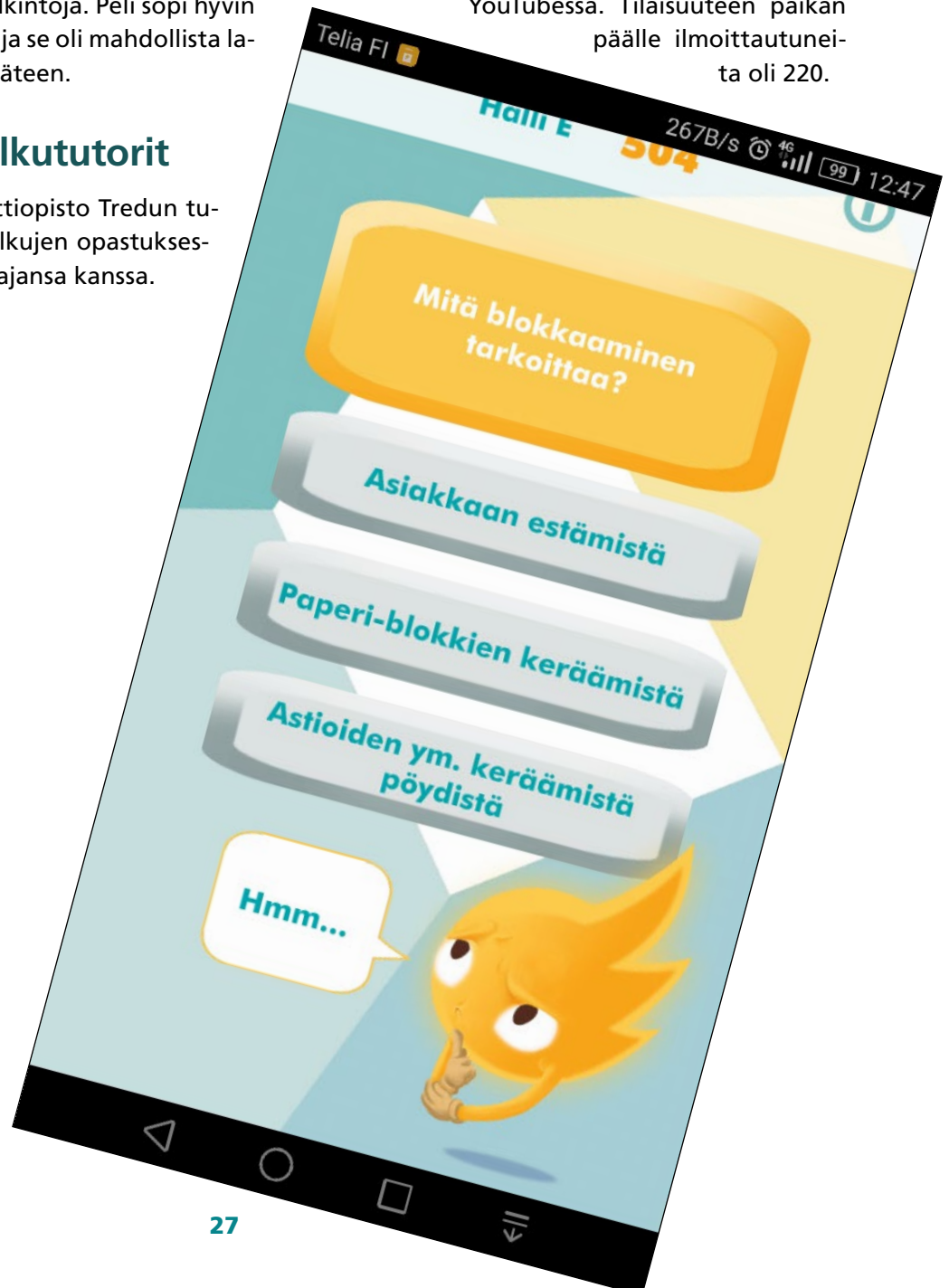
Perinteisten opastettujen ammattipolkujen lisäksi tänä vuonna tapahtumaan pystyi tutustumaan Taitaja2018-pelin avulla. Peli oli ladattavissa iPhoneille AppleStoressa ja Android-puhelimille PlayStoressa nimellä Taitaja2018. Peli opasti tutustumaan eri lajeihin kysymysten avulla ja vähintään yhden polun suorittaneiden ja tuloksensa jakaneiden kesken arvottiin palkintoja. Peli sopi hyvin kaikille tapahtumavieraille ja se oli mahdollista ladata puhelimeensa jo etukäteen.

7.2. Ammattipolkututorit

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun tutorit vastasivat ammattipolkujen opastuksesta yhdessä ohjaavan opettajansa kanssa.

7.3. Suomen suurin vanhempainilta

Taitaja2018-tapahtuman yhteydessä 15.5 tiistaina klo 17–19, järjestettiin ensisijaisesti peruskoulun 8.-luokkalaisten huoltajille kohdennettu jatko-opintoilta, jossa suunnattiin katseita 9. luokan jälkeen alkaviin jatko-opintoihin. Osallistujilla oli mahdollisuus tutustua Taitaja2018-tapahtumaan infon jälkeen. Myös muut huoltajat sekä jatko-opiskeluasioista kiinnostuneet olivat tervetulleita tilaisuuteen. Info oli mahdollista seurata myös striimattuna, jos paikalle ei ollut mahdollista saapua. Myös tallenne on katsottavissa YouTubessa. Tilaisuuteen paikan päälle ilmoittautuneita oli 220.

8. Taidolla tulevaisuuteen -pisteet

Jokaisella lajilla oli kilpailualueen lisäksi Taidolla tulevaisuuteen -piste. Taidolla tulevaisuuteen -pisteellä esiteltiin tutkintoalaa ja sen toimintaa, mitä laji sisältää sekä alalla opiskelua, ammatteja ja työtehtäviä.

Taidolla tulevaisuuteen -piste oli lajin mesuosasto. Sen sisältö ja toiminnot vaihtelivat alakohtaisesti. Tärkeä oli, että tapahtumassa vieraillevat koululaiset kiinnostuivat ja innostuivat alasta.

Suurin osa peruskoululaisista kiersi lajeja Into-mobiilipelin johdolla, eli he kulkivat ammatipolulla pisteestä toiseen ja vastaten pelin kysymyksiin. Tavoitteena oli, että peruskoululaiset malttaisivat tutustua aloihin tarkemmin ja osallistua aktiviteetteihin, joita oli tarjolla lajialueilla.

Jokaisella lajialueella oli koko tapahtuman aukioloajan oltava paikalla riittävästi lajioppaita (opiskelijoita/opettajia), jotka osasivat kertoa koululaisille ja muille vieraille meneillään olevasta kilpailusta, alasta ja ammasteista.

9. Ammattitori

Ammattitori sijaitsi Tampereen Messu ja Urheilu-keskuksen A-hallin pohjoispäädysssä. Ammattitori toteutettiin yhteistyössä Rekrytori-Koulutorin kanssa. Taitaja2018 ja Rekrytori yhdistivät koulu- ja ammattitorin saumattomaksi kokonaisuudeksi, jossa oli hyvä saada tietoa työpaikoista, opiskelupaikoista ja työelämävalmiuksista sekä järjestötoiminnasta.

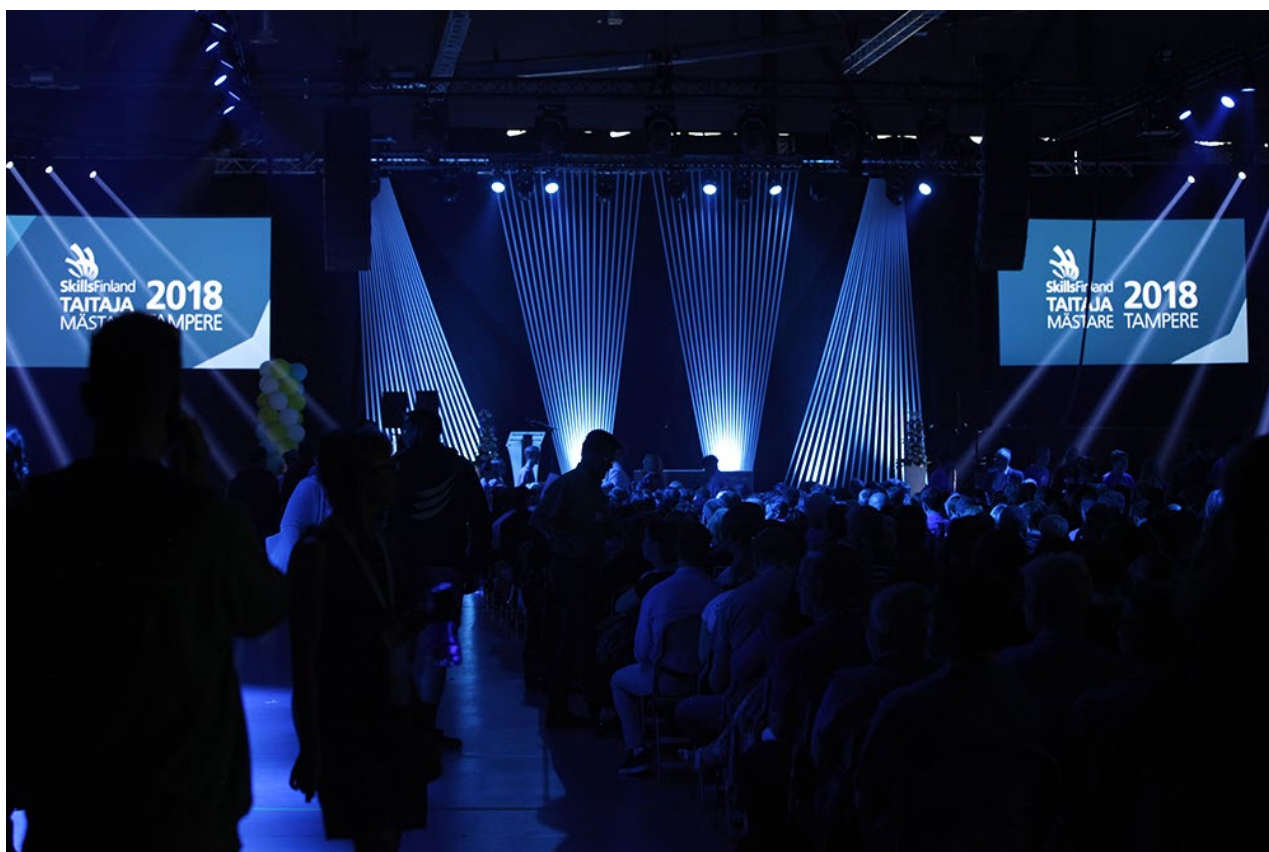
Ammattitorilla oli 48 messuosastoa. Ammattitorin keskiössä oli ohjelmalava, jossa toteutettiin lyhyitä tietoiskuja. Ohjelmalavan aikataulusta hoiti Rekrytorin Mikko Honkala.

Ammattitorin rakentamista koordinoi Rekrytorin Mikko Honkala. Osastot rakennettiin perjantaina 11.5. ja maanantaina 14.5.

Ammattitorin messuosastoilla olivat mukana seuraavat toimijat:

Rekrytori, INFO, CV-Videobaari, Skills Finland ry, Taitaja2019, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, SanomaPro, Tredu, Sasky, VAAO, Tavastia, TAKK, TAMK, Voionmaan opisto, Stadin ammattiopisto, Kiipula, HAMK, Sakki ry, SAK, Wihuri Tekninen kauppa, Pirkanmaan Osuuskauppa, Lindström, FinVector, Studentum, AAA-palvelut Oy, Suomen Luontaisuote, Sector Alarm, SOL Palvelut, Viking Line, Edukit, RekryKainuu, Transtech, HermanIT, Kaisanet, Omnia, Aluehallintovirasto AVI, KoQSun Oy, KoQvo Oy, PromoQon Point, MOI, Helsingin Sanomat, 6Aika – Duunipolku, Lukiokoulutus Tampere, Tampereen ev. lut.seurakunnat, Liuttu SERVICE, Taksikoulu.fi, Liuttu Logistiikka, PAM, Taitava – tulevaisuuden osaajat Helsinki, Nuori Yrittäjyys, Keep-IT osuuskunta, Saku ry, Yeesi ry, Suomen Mielenterveysseura ry, Syöpäjärjestöt, Osku ry, Sakki ry, Hyvää Seuraa –hanke (Palloliitto), Työterveyslaitos

10. Avajais- ja päätösjuhlat sekä muut tilaisuudet

10.1. Avajaiset

Taitaja2018-tapahtuman avajaiset pidettiin Tampere-talossa maanantaina 14.5.2018. Avajaiset alkoivat puistofestivaalilla, ja joukkueiden valmistautumisella avajaisiin Tampere-talon vieressä Sorsapuistossa klo 18. Joukkueenjohtajat ja kilpailijat järjestäytyvät ohjatusti joukkueittain. Sorsapuistossa joukkueita viihdyttää DJ ja Cheerleaderit. Vieraat voivat seurata Sorsapuiston tunnelmia live-striimauksen kautta Tampere-talon isosaalissa. Avajaisvieraat siirtyivät Tampere-talon isoon saliin klo 18.30 alkaen. Avajaisiin oli vapaa pääsy. Tekniikan ja kuvauksen avajaisissa toteutettiin Tampereen ammattikorkeakoulun media-alan opiskelijat. Joukkueiden esittelyn ja saapumisen jälkeen oli vuorossa Sorin Sirkuksen esitys.

Tilaisuuden avasi pormestari Lauri Lyly jonka jälkeen seurasi Nea Hyvösen lauluesitys. Avajaisissa saimme kunnian olla mukana WorldSkills-lipuseremoniassa. Seremonia kiertää ympäri WorldSkills-maita, ja nyt vuoro oli Taitaja2018:n aikana Suomessa.

Seremonian jälkeen kuulumme Taitaja2018 kilpailija- ja tuomarivalat, jonka jälkeen Taitaja2018 kilpailunjohtaja Kyösti Lehtonen toivotti kaikki tervetulleeksi Tampereelle. Avajaiset päättyivät Taitaja2018-tunnusbiisiin "Taidolla tulevaisuuteen", jonka meille esittivät Taitajapojat feat. Jellona ja DJ Kurre. Juontajina avajaisissa toimivat Marianne Mattila ja Lauri Olkkonen ja DJ:nä toimi Krista Jokinen alias DJ Kurre.

10.2. Päätösjuhla

Taitaja2018-päätösjuhlat järjestettiin torstaina 17.5.2018 Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen D-hallissa klo 16. Kilpailun tulokset julkistettiin vasta päättäjäisissä, jossa palkittavat kilpailijat kutsuttiin lajeittain lavalle mitalienjakoon. Esiintyjinä päättäjäisissä olivat tanssiryhmä Razzmatazzin ZZ Crew ja lauluesitys SakuStars tuomari Katriina Kekonilta.

Päätösjuhlassa luovutettiin Tukikummit-säätiölle kerätty hyväntekeväisyyspotti Taitaja2018, Rekrytorin, Särkänniemen ja Tampereen Messujen toimesta.

Taitaja2018-kilpailun palkintojen lisäksi jaettiin palkinnot seuraavat palkinnot: LähiTapiola – Turvalliset työtavat -erityispalkinto, Suomen Yrittäjät -palkinto ja Kestävä kehitys -palkinto.

Juontajina päättäjaisissä toimivat Marianne Mattila ja Lauri Olkkonen ja DJ:nä toimi Krista Jokinen alias DJ Kurre. Juontajien asut Taitaja2018 -tapahtumaan oli tuottanut Tampereen seudun ammattiopiston tekstiili- ja muotialan opiskelijat.

10.3. Seminaarit

Taitaja2018-tapahtumassa järjestettiin yhteistyössä Taitaja2018, Skills Finlandin ja opetushallituksen kanssa Taidolla tulevaisuuteen -suurseminaari sekä kansainvälinen seminaari. Seminaareihin osallistui kaikkiaan lähes 300 ihmistä, niin suomalaisia kuin kansainvälisiäkin kuulijoita. Englanninkielisessä Skills for the Future -seminaarissa aiheina olivat teknologian aiheuttamat muutokset työssä sekä tulevaisuuden taidot työelämässä, jota käsiteltiin myös paneelikeskustelussa. Suurseminaarissa keskusteltiin muun muassa robotisaatiosta sekä nuorista työntekijöinä ja huipposajajina.

Näiden lisäksi yhteistyökumppanit järjestivät Taitaja2018-tapahtuman yhteydessä muun muas-

sa Parasta osaamista-seminaarin ja Akkuna-seminaarin.

10.4. Suomen suurimmat Amisbileet, kaveri-ilta

Suomen suurimmat Amisbileet pidettiin Särkänniemessä keskiviikkona 16.5.2018 klo 18–21. Alueelle oli vapaa pääsy, kilpailijat saivat laiterannekkeen ja herkkulipun. Kaveri-ilta osoitti, että Taitaja2018 ei ole pelkkää kilpailua, se on myös hauskanpitoa.

Ohjelmassa oli Kajarit Kaakkoon -autokilpailun finaali, hurvittelua, kilpailuja ja kavereita. Esiintyjinä Jellona, Portion Boys ja Spekti. Kello 17 jälkeen Särkänniemeen tuli 1000 kävijää. Tapahtuman järjesti yhdessä Taitaja2018 ja Särkänniemen kanssa Tredun opiskelijajyhdistys TreQ ry.

10.5. Verkostoitumisilta

Keskiviikkona 16.5.2018 järjestettiin Taitaja-toimijoille, yhteistyökumppaneille ja taustajoukoille verkostoitumisillat Särkänniemessä, "Mansen Huipulla" ja "Näsjärven Väлкеessä" Näsinneulassa sekä "Taikarannan Riemua". Ohjelma-

na ruokailujen lisäksi oli esiintyjänä Entertainment Orchestra. Muuta: Photobooth-kuvaus. Tapah- tumassa osallistujia oli yhteensä 390.

Upea illallinen Ravintola Näsinneulassa, Tam- pereen kattojen yllä. Mansen huipulla –illallis- kortti maksoi 83 euroa. Illalliskortti sisälsi kolmen ruokalajin illallisen ruokajuomineen, asiakaspaik- koja oli 140.

Buffetillallinen Maisemaravintola Välkkeessä, Näsinneulan näkötornin juurella. Näsijärven välk- keessä -illalliskortti maksoi 59 euroa. Illalliskort- ti sisälsi buffetillallisen ruokajuomineen, asiakas- paikkoja oli 120.

Streetbuffet puiston sydämessä ja Estraa- din sykkeessä. Taikarannan Riemua –streetbuffet maksoi 29,90 euroa. Buffet sisälsi yhden ruoka- juoman, asiakaspaikkoja oli 200.

10.6. Skills Finland ry:n vastaanotto

Skills Finland järjesti vastaanoton yhteistyökump- paneille Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen seminaarituloissa keskiviikkona 16.5 klo 17–18.

10.7. Tampereen kaupungin vastaanotto

Tampereen kaupunki osoitti vieraanvaraisuutta Taitaja2018-tapahtuman kutsuvieraille Raatihuo- neella 15.5. Kutsuvieraita saapui paikalle paikal- la 130. Apulaispormestari Anna-Kaisa Heinämäki emännöi tilaisuutta.

10.8. Taitaja2018 hyväntekeväisyys

Taitaja välittää kaikista nuorista – välitä sinäkin!

Taitajat ovat oman alansa huippuja, mutta Taitaja2018 halusi tukea kaikkia nuoria. Kaikilla pitää olla mahdollisuus kouluttautua ammattiin ja luoda oma tulevaisuutensa. Taitaja2018-tapah- tuman ympärille on koottu hyväntekeväisyysystem- pauksia, joiden tuotto luovutettiin Taitaja-tapah- tuman päättäjäsissä Tukikummit-säätiölle nuor- ten syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Taitaja2018-lukuvuosi startattiin käyntiin nuo- rille suunnatulla MegaStartti-tapatumalla Särkän- niemessä 24.8.2017. Särkänniemi teki ranneke- kampanjan, jolla luokat/ryhmät voivat kerätä it- selleen varoja esim. luokkaretkeen. Särkänniemi lahjoittaa myös jokaisesta myydystä rannekees- ta osan hyväntekeväisyyteen. Perinteisen huvitte- lun lomassa viihdyttävät Mansesteri, Prinssi Jusuf, Seksikäs-Suklaa & Doslada ja VG+ sekä Pyrokra- tia-tulishow. Tapahtuma-alueelle on vapaa pääsy.

Perjantaina 3.11.2017 järjestettiin Taita- ja2018-hyväntekeväisyysgaala Hotelli Rosendah- lissa yhteistyöverkostoille, työelämäkumppaneille ja kaikille nuorista välittävälle. Illan monipuolinen ohjelma sisälsi nuorten esittämää musiikkia ja muotia. Illan päätti The Entertainment Orchestra solisteineen. Ohjelmasta vastasi Tampereen mu- siikkiakatemia ja Tampereen seudun ammatti- opisto Tredun eri alojen opiskelijat. Illan tuotto kerrytti Taitaja2018-hyväntekeväisyyspottia.

Hyväntekeväisyysystempauksissa mukana ja nii- tä toteuttamassa ovat olleet Taitaja2018, Rekry- tori, Särkänniemi ja Tampereen Messut. Tapah- tumien opinnollistamisessa oli myös isona osana Tampereen seudun ammattiopisto useiden alo- jen opiskelijoiden toimesta. Mukana tapahtumis- sa oli myös oppilaitosdiakonia ja Tampereen seu- rakunnat.

Yhteistyöllä kerättiin upea summa 6210,44 euroa, joka käytetään Tukikummit-säätiön kaut- ta lyhentämättömänä nuorten syrjäytymisen eh- käisemiseksi. <http://www.tukikummit.fi>

11. Kansainvälisyys ja kaksikielisyys

11.1. Kansainvälinen yhteistyö

Taitaja2018-kilpailun yhtenä tavoitteena oli edistää kansainvälisyyttä lajeissa tarjoamalla tukea vieraskilpailijoiden ja tiimien vastaanottamisessa ja myös mahdollistamalla kansainvälisten vieraiden tulo tapahtumaan. Taitaja2018-tapahtumasta tiedotettiin SkillsFinland-organisaation kontaktilistan kautta laajasti eri puolille maailmaa, järjestäjäoppilaitosten kansainvälisille yhteistyökumppaneille ja avoimesti Taitaja2018-verkkosivuilla. Ensimmäinen tiedote tapahtumasta lähetettiin marras-joulukuussa 2017. Samassa tiedotteessa kerrottiin tiedotuskanavasta, joka oli Taitaja2018-verkkosivusto, sekä kansainvälisten kilpailijoiden hakuaikeataulusta ja -menettelystä.

Lajien kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä sen selvittämiseksi, mitkä lajit ovat valmiita ottamaan vieraskilpailijoita. Usein ne lajit, joissa oli Euroskills-kilpailuun menossa oleva taitaja hakemassa kilpailukokemusta, näkivät vieraskilpailijan hyvänä mahdollisuutena saada kansainvälistä vertailukohtaa ja kirittäjää omalle kansainvälisen tason kilpailijalle. Joillain lajeilla oli omia kontakteja ulkomaalaisiin yhteistyötahoihin, ja yhteistyö-

tä haluttiin tiivistää myös yhteisen kilpailutoiminnan kautta. Taitaja2018-organisaatiossa pidettiin tärkeänä sitä, että kansainvälisten kilpailijoiden hakuprosessi on tasapuolinen ja sekä järjestäjien kumppaneilla että myös muilla toimijoilla on mahdollisuus hakeutua Taitaja2018-kilpailuun. Lajit kertoivat tammikuussa 2018, kuinka monta kansainvälistä kilpailijaa he voivat ottaa lajiinsa.

Hakuaike vieraskilpailijaksi oli 15.1.–11.2.2018. Haku toteutettiin e-lomakkeen avulla. Taitaja2018-toimistolla tehtiin kooste hakemuksista. Lista hakijoista lähetettiin lajivastaaville. Jos hakijoita oli useampi kuin mitä oli paikkoja, lajivastaavan johdolla lajit asettivat hakijat järjestyseen. Tämän listan pohjalta SkillsFinlandin ja Taitaja2018-organisaation edustajat tekivät lopullisen valinnan ja päätöksestä lähetettiin tieto lajivastaaville ja hakijoille 19.2.2018.

Tämän jälkeen katsottiin lajien kanssa kansainvälisten kilpailijoiden mukana tulevien lajin eksperttien asemaa. Joissain lajeissa he olivat kisahuoltajan asemassa, joissakin observoijana ja joissain lajeissa eksperti kutsuttiin mukaan lajin tuomaristoon.

102 Autokorinkorjaus
201 CAD-suunnittelu
202 Painotekniikka
203 Painotuotteen suunnittelu
204 Tietojenkäsittely
206 Verkkosivujen tuottaminen
302 Hiusmuotoilu
304 Floristiikka
305 Lähihoitaja
307 Vaatteenvalmistus
308 Visuaalinen myyntityö
310 Yrittäjyys
401 Huonekalupuuseppä
406 Sähköasennus
408 Talonrakennus, muuraus ja laatoitus
410 Viherrakentaminen
504 Tarjoilija
602 Elektroniikka
603 CNC-koneistus
606 Mekatroniikka

Lajit, joissa oli kansainvälisiä kilpailijoita

Kansainvälisiä kilpailijoita saapui kilpailuun kaikkiaan 38. Viime hetken peruutuksia tuli kolme, mikä oli vähän mutta lajien kannalta tietenkin harmillista, sillä useissa lajeissa kansainvälisille kilpailijoille laadittiin erilliset, varsinaisista Taitaja-kilpailun tehtävistä poikkeavat tehtävät ja tämä saattoi edellyttää myös eri laitteita. Kansainvälisiä kilpailijoita oli yhteensä 20 lajissa. Lajit ovat taulukossa 1.

Kilpailijoita oli 8 eri maasta (Itävalta 2, Kroatia 1, Latvia 4, Puola 2, Ranska 3, Saksa 9, Venäjä 14, Viro 3). Suuri osa kilpailijoista tuli maansa Skills-organisaation kautta, mutta mukana oli myös joitakin oppilaitoksia edustavia kilpailijoita.

Kansainväliseen seminaariin osallistui noin 200 suomalaista ja ulkomaalaista henkilöä. Kansainvälisiä vieraita, jotka ottivat yhteyttä etukäteen, oli lähes 300. Tämän lisäksi kilpailupäivien aikana alueella vieraili paljon muitakin, sekä ryhmiä että yksittäisiä kävijöitä.

Laadimme sähköisen palautelomakkeen kansainvälisille tiimeille ja vieraille, johon lähetimme vastauslinkin kilpailun jälkeen. Tiimien kysely lähetettiin kaikille kilpailijoille, huoltajille ja joukkueenjohtajille, joiden sähköpostiosoite oli tiedossa, ja kyselyviesti pyydettiin jatkolähtämään muille tiimin jäsenille. Kansainvälisten vieraiden

kysely lähetettiin kaikille yhteyttä ottaneille vieraille ja seminaariin ilmoittautuneille.

Kansainvälisille tiimeille suunnatun palautelomakkeen keskeiset aihealueet olivat tiedottaminen, kilpailun aloitusinfot ja palautetunnit. Kyselyyn vastasi 12 henkilöä. Tärkein ensimmäisen tiedon lähde Taitaja2018-kilpailusta oli oman maan Skills-organisaatio (5 mainintaa), suomalainen kollega (4). Myös muut organisaatiot ja kollegat mainittiin. Myöhemmässä vaiheessa kilpailusta ja sen järjestystä saatiin tietoa sähköpostitse (9), Taitaja2018 verkkosivuilta (7), kollegoilta Suomessa ja kotimaassa (7). Maanantaina, kilpailualueelle tutustumispäivänä järjestettyä kansainvälisten tiimien infotuntia pidettiin erittäin hyödyllisenä tai hyödyllisenä. Kaikki eivät kuitenkaan päässeet osallistumaan siihen. Samoin lajialueille tutustuminen oli hyödyllistä tai erittäin hyödyllistä.

Palautetuntia lajialueilla pidettiin hyödyllisenä tai erittäin hyödyllisenä. Kaikki eivät aikataulustaan pystyneet siihen osallistumaan. Kilpailun ilmapiiriä pidettiin hyvänä. Vapaan sanan osiossa kiitettiin järjestäjiä, mainittiin että järjestelyt olivat ammattimaiset ja että osallistujat olivat oppineet paljon. Vastaukset olivat odotuksenmukaisia eikä niissä tullut yllätyksiä.

Kansainvälisille tiimeille suunnatun palautelomakkeen keskeiset aihealueet olivat tiedottaminen, tiedotustilaisuudet ja opaskierrokset Messu- ja urheilukeskuksessa, kansainvälinen seminaari, luontoretki ja kaupunkikierrros sekä tapahtuman ilmapiiri. Kyselyyn vastasi 21 henkilöä. Tiedonsaanti tapahtumasta oli tullut useimmin suomalaiselta kollegalta (7 mainintaa), Taitaja-verkkosivujen kautta (6), kollegalta omassa maassa (4) ja sähköpostitse (4). Muuten vastaukset olivat samansuuntaisia kuin tiimienkin kohdalla. Osallistujat olivat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä niihin tapahtumiin, joihin he osallistuivat. 21 vastanneesta kaksikymmentä oli osallistunut kansainväliseen seminaariin ja pitänyt siitä tai pitänyt erittäin paljon. Kiinnostus näkyi myös siinä, että seminaarissa esitettyjä materiaaleja tiedusteltiin jälkepäin jonkin verran. Vapaan sanan osiossa kolme vastaajaa onnitteli hienosti onnistuneista kilpailuista, kaksi kiitti ja muut mainitsivat valtaisan järjestelytyön ja organisoinnin, joka tapahtumassa näkyi.

11.2. Kaksikielisyys

Yrkesakademin i Österbotten on jo monta vuotta koordinoanut Taitaja-tapahtumien kaksikielisyttä.

OKM:n rahoituksen avulla käännettiin semifinaali- ja finaalitehtävät sekä markkinointi- ja tiedotusmateriaalit ruotsiksi, etsittiin tulkkeja ruotsinkielisille kilpailijoille ja hoidettiin muita tapahtumaan liittyviä kaksikielisyystehtäviä. Kilpailutehtävät käänsi ensisijaisesti Yrkesakademin vaasalaisen ammattikäytäjäverkosto.

Kaksikielisyyskoordinaattori Eriika Löfgren koordinoi yhteistyötä Yrkesakademin kanssa.

Taitaja2018 ruotsinnokset:

- Semifinaali- ja finaalitehtävät
- Taitaja9-finaalitehtävät
- Kirjeet joukkueenjohtajille, tuomareille ja Taitaja9-kilpailijoiden saattajille
- Taitaja9-opas
- Kilpailija-opas
- Kaikki avaus- ja päätösjuhlien puheet
- Verkkosivut ja sisällön päivitys
- Kutsut
- Lajialueiden infotauluilla pyörivä lajikuvaus ja kilpailutehtävän kuvaus

12. Palvelut

12.1. Akkreditointi

Akkreditoinnissa Tampereen Messu- ja Urheilukeskukseen saavuttaessa kilpailijat ja muut toimijat saivat kisapassit, jotka oikeuttavat heidän pääsyn kilpailualueelle ja muille tarvittaville alueille sekä ruokailuun. Kisapassiin on painettu oikeutuille myös Nysselippu. Akkreditoinnin yhteydessä kilpailijat saivat myös Särkännimen laiterannekkeet keskiviikon Suomen Suurimpia Amisbileitä varten.

Tuomarit ja joukkueenjohtajat saivat nimelliset kisapassit, joihin sisältyy ruokailu ja Nysselippu/P-lipuke. VIP-vieraille ja kilpailuhuoltajille oli myös oma kisapassi. Kaikki kisapassit sisälsivät oikeuden kulkuun myös yleisöaukioloaikojen ulkopuolella.

12.2. Kuulutukset

Kuulutukset tehtiin 2. kerroksen kilpailutoimiston tai pääaulan infopisteen toimesta.

12.3. Catering- ja ravintolapalvelut

Rakennusajan ruokailut järjestettiin Tredun tilausajokuljetuksin Koivistontien ja Hepolamminkadun toimipisteissä. Viikonlopun ruokailu 12.5. tapahtui Ninan keittiössä kauppakeskus Veskan Messu- ja Urheilukeskuksen päässä. Sunnuntain ruokailut sovittiin erikseen. Kahvi ja välipala tarjoiitiin Messu- ja Urheilukeskuksen taukotilassa A- ja B-hallin välisessä huoltokäytävällä rakennus- ja tapatuma-aikana. Välipalan taukotilaan ja laji-alueille tuottivat Tredun catering-alan opiskelijat opettajineen opinnollistamisen kautta.

Ravintolapalveluissa Tampereen messu- ja urheilukeskuksessa toimii yksinoikeudella Finnresta. Kilpailuajalle tilattiin lounasta noin 10 000 annosta.

Kilpailijat, tuomarit ja joukkueenjohtajat saivat lounaan akkreditointi- ja kilpailupäivinä esittämällä kisapassinsa. Kilpailijoille ja tuomareille tarjoiitiin välipalaa kilpailualueelle kisapäivien aikana.

Taitaja2018-päyhteistykumppani Antti ja Airi Soljan säätiö oli mukana rahoittamassa kilpailijoiden aterioita.

Kilpailijoille jaettiin akkreditoinnin yhteydessä juomapullot, jotka he itse täyttivät uudelleenhallien vesipisteissä kilpailupäivien aikana.

Lounas kilpailijoille ja tuomareille tarjoiitiin lajikohtaisen aikataulun ja ohjeistuksen mukaan ravintola Arlandassa tai ravintola Pirkkalassa klo 10:30–15:00. Joukkueenjohtajien ruokailu tapahtui ravintola Pirkkalassa klo 10:30–15:00, lounas ravintola Arlandassa 10:30–15:00 ruokailuun oikeuttavalla kisapassilla tai omakustanteisesti, ravintola Pirkkalassa 10:30–15:00 ruokailuun oikeuttavalla kisapassilla. Kahvila London oli avoina klo 9:00-16:00. Kilpailuhuoltajien ja vieraiden ruokailut jne. TESCin ravintoloissa Barcelona ja Hahn omakustanteisesti.

12.4. VIP-ravintola

VIP ravintola sijaisi A-hallin 2 kerroksen pitkän sivun Kastrup-ravintolassa, josta on näkymä kilpailualueelle.

Tarjoilut tuottivat yhteistyössä Tampereen ammattikorkeakoulu ja Tampereen seudun ammattiopisto. TAMKin restonomiopiskelijat suunnitteli buffet-menun ja moctailit ja Tredun oli tuottamassa tarjoilut. Into-leivokset oli suunniteltu ja valmistettu Tredun kondiittoriopiskelijoiden toimesta. VIP-ravintolassa kävi kolmen päivän aikana noin 1400 asiakasta (ti 400, ke 600 ja to 400). Myös virvokkeet ym. seminaaritalaan ja joukkueenjohtaja palaverieihin tuotettiin opiskelijoiden toimesta.

12.5. Majoitusjärjestelyt

Majoitusvaraukset ulkoistettiin MeetingMillin Heli Huhtalalle. Omat varauslinkit olivat joukkueille, tuomareille, kansainvälisille vieraille ja muille varaajille. Kaikki hotelliketjut eivät olleet mukana ja hoteleilla oli erittäin tiukat varausehdot. Hotellit sijaittivat keskusalueella ja varauskapasiteetti oli noin puolet Tampereen kokonaiskapasiteetista.

12.6. Hiljainen huone

Hiljainen huone tapahtumaan tehtiin yhteistyössä oppilaitosdiakonian ja Tampereen seurakunnan kanssa. Huone haluttiin erikseen kisan hälinästä ja näin ollen se sijoitettiin ulkoalueelle Pohjoisen sisäänkäynnin läheisyyteen. Hiljaisen huoneena toimivat kaksi Tredun talotekniikan valmistamaa mökkiä. Mökeissä oli mahdollisuus rauhoittua ja tarjolla oli myös virvokkeita ja välipalaa. Paikalla oli aina joko oppilaitosdiakoni tai -pastori.

12.7. Puhtaanapito ja jätehuolto

SOL-puhtaanapitopalveluilla on sopimus Tampereen messukeskuksen kanssa puhtaanapidosta. Tapahtumien osalta tarpeet kartoitetaan tapahtumajärjestäjän kanssa erikseen. Taitaja2018 tapahtumassa osa puhtaanapidosta tehtiin opinollistamisen kautta. Saskyn puhtaanapidon opettaja yhdessä opiskelijoiden kanssa oli osana SOL-puhtaanapidon tiimiä.

Tredun valmentavan ja kuntouttavan toiminnan opiskelijat opettajansa kanssa olivat tapahtumassa Roska-team, jonka tehtävinä oli pitää ylei-

set alueet siisteinä roskista sekä roska-astioiden tyhjennykset. Tiimit kaikkineen onnistuivat tehtävissä hienosti.

12.8. Vaatesäilytys ja pukuhuoneet

Vierailijanarikka sijaitsi Messu- ja Urheilukeskuksen pääaulassa. Kilpailija- ja toimitsijanarikka sijaitsi A- ja E-hallin välisellä käytävällä eteläisen sisäänkäynnin läheisyydestä. Ensimmäisen kerran saavuttaessa maanantaina 14.5. kilpailijat saivat pääaulan narikasta joko pukupussin tai säilytyskassin vaatteilleen. Vaatteet vaihdettiin A- ja B-hallin huoltokäytävällä sijaitsevilla pukuhuoneissa 5 ja 6. Tämän jälkeen omat vaatteet vietään säilytettäväksi A- ja E-hallin väliseen narikkaan. Kilpailijat pystyvät jättämään kilpailuvaatteensa lukittuun yö-säilytykseen pukuhuoneeseen 5 tai 6.

Vierailijanarikka oli avoinna kilpailuaikana (poikkeuksena 14.5. maanantai, jolloin avoinna klo 7–16 ja 17.5. torstaina klo 19 saakka). Kilpailijanarikka oli avoinna 14.5. ma klo 7–17.30, 15.5. ti klo 7–20, 16.5. ke klo 7–18 ja 17.5. to klo 7–15.30, jonka säilytettävät vaatteet ja tavarat tuli siirtää pääaulan narikkaan.

12.9. Infopisteet

Infopisteet sijaitsivat pääaulassa ja pohjoisella sisäänkäynnillä.

12.10. Oppaat

Oppailla oli T-paidat, joiden selässä heidän tunnistamistaan helpottaakseen Ask me – Kysy vaan -teksti. Oppaat kuten muutkin opinnollistamisen kautta toimivat opiskelijat oli perehdytetty ja koulutettu tapahtumaan Taitaja2018-organisaation ja omien vastuopettajien "nokkien" toimesta.

13. Rakentaminen

13.1. Suunnitteluvaihe

Kilpailualueiden suunnittelu aloitettiin syksyllä 2016. Kilpailualueita suunniteltiin ja muokattiin koko valmisteluprosessin ajan. Lähtökohtana olivat kilpailulajien omat vaatimukset ja sopivan, toisiaan täydentävän layoutin saaminen alueen kolmeen eri halliin. Tätä helpotti hallien sijainti saman katon alla. Suunnittelussa oli huomioitava myös hallien tekniset rajoitukset, E-hallissa oli paras sähkön ja veden saanti sekä viemäröinti, A-hallissa huomioitava juoksuradat, C-hallissa tekniikkakaivojen määrä ja sähkön riittävyys. Kun lajit oli ensin sijoitettu halleihin edellä mainittujen kriteerien perusteella, piirsivät lajivastavaat kilpailualueestaan ensimmäisen layout-kuvan.

Lajialueiden yleissuunnittelusta vastasivat lajivastavaat, jotka toimittivat tarvittavat tiedot tekniikkavastavalle ja kilpailujohtajalle.

Kilpailualueiden layout-pohjien piirtämisessä avusti Tredun teknisen suunnittelun työssääppija.

Lajialueiden rakentaminen tapahtui 7.–13.5.2018, ja purkaminen alkoi kilpailun jälkeen torstaina 17.5.2018 klo 16.00 jatkuen perjantaina 8.5.2015 klo 23.30 asti.

13.2. Miten rakentamisessa tarvittavat tiedot kerättiin

Syksyllä 2017 käynnistettiin tarkempi tiedonkeruu lajialueiden rakenteista ja laitteista. Tietoja lähdettiin keräämään erillisillä kyselyillä, perustiedot lajivastavaa koulutuspäivässä, lisäkysely E-lomakkeella lajivastavilta, lisäksi tarvittaessa tarkentavia keskusteluja lajivastavien kanssa. Kyselyillä selvitettiin seuraavia asioita:

- Vesi- ja viemäröintipisteiden tarpeet
- Tietotekniikka, verkot, ohjelmistot
- Esitystekniikka, äänentoisto
- Koneiden, laitteiden tarpeet sähkön ja paineilman osalta

13.3. Mitä rakennettiin

Lajialueet rajattiin normaaleilla messuaidoilla, joissa alaosa peitettiin harmaalla palosuojakuidulla. Lajialueiden aitojen rakentamisesta vasta-

si aitojen vuokraaja Expotec Oy. Lajialueelle tehtiin tuomaritiloja, joiden rakentamisesta vastasi myös Expotec Oy rakenteiden vuokraajina. Osalle lajialueille tarvittiin erityisiä katosta laskettuja valojärjestelyitä, joista vastasi Bright Finland Oy. Lisäksi Bright Finland Oy vastasi myös kattoon kiinnitetyistä yhteistyölogoista.

Ensimmäisenä lajialueille tuotiin itse kilpailussa tarvittavat koneet ja laitteet. Ne vaihtelivat pesukoneista CNC-työstökoneisiin. Jotta lajikohtaiset laitteet saatiin paikoilleen, tarvittiin paljon kuljetuskalustoa ja henkilöstöä. Tämä vaati suunnittelua, ohjausta sekä ajoitusta.

Kaikki lajialueet tarvitsivat sähköä, joten kilpailualueille rakennettiin sähköverkko. Messu- ja Urheilukeskuksen normaali sähkönsyöttökapasiteetti ei riittänyt, vaan lisäsi vuokrattiin lisägeneraattori. Lisägeneraattorin avulla sähköistettiin levy- ja hitsaustöiden kisa-alue, näin hitsauslaji ei aiheuttanut häiriöitä muiden sähkönsyötölle. E-hallin piti rakentaa myös täydellinen vesi- ja viemäröintijärjestelmä palvelualan kilpailulajeille (kokit, tarjoilijat, kondiittorit).

Kisan 44 varsinaisessa kilpailulajissa on käytössä noin 150 kilpailijatietokonetta. Taitaja2018-kilpailun pistelaskentajärjestelmään liittyvät koneet eristettiin omaksi suojatuksi verkkoseen.

Avajaisiin, päätösjuhlaan ja muuhun kilpailun aikaiseen tapahtumatuotantoon tarvittiin suuri määrä av-teknisiä laitteita. Näiden avulla tuotettiin muun muassa videokuvaa, jonka signaalia jaettiin YouTubeen. Jokaisella alueella oli oma Info-TV, jossa näkyi sekä yhteistä että lajikohtaista ohjelmaa.

13.4. Tilat ja laitteet

Taitaja2018-tapahtuman käyttämät tilat varattiin Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksesta. Käyttöön varattiin koko Messu- ja Urheilukeskus. A-, C- ja E-halleissa olivat kilpailulajit. Käyttöpinta-alaa näissä halleissa on 22 300 m². D-hallissa järjestettiin Taitaja9-kilpailu ja päättäjäiset, hallin käyttöpinta-ala on 3 600 m². B-hallissa järjestettiin kilpailun ruokailuja, käyttöpinta-ala on 2 300 m². Lisäksi kaikki kokoustilat oli varattu Taitaja-tapahtumalle. Osa C- ja D-hallista oli varattu Innokas robotiikka tapahtumalla tiistain ja keskiviikon

ajaksi. D-hallissa oli maanantai-iltana Tampereen kauppakamarin 100-vuotisjuhlat. Tämän tilaisuuden tekniikkaa hyödynnettiin päättäjäsissä. Lisäksi Messu- ja Urheilukeskuksen eteläinen parkkipaikka oli varattu ulkolajeille. Avajaiset järjestettiin maanantaina 14.5. Tampere-talon suuressa salissa.

Laiteiden ja materiaalien hankkiminen oli lajien vastuulla. Taitaja2018-kilpailuorganisaatio koordinoi toteutusta ja avusti hankinnoissa. Lajialueiden messurakenteet ja osa kilpailulaitteista vuokrattiin tapahtumaa varten. Kilpailutehtäviin liittyviä laitteita ja materiaaleja saatiin suuremmilta osin yhteistyöyrityksien kautta. Yritykset joko lahjoittivat materiaaleja ja laitteita tai vuokrasivat niitä kilpailun ajaksi normaalia alhaisempaan hintaan. Tarkemmat tiedot on kirjattu Taitaja2018-organisaation tekemiin yhteistyösopimuksiin, joiden arvo nousi noin kahteen ja puoleen miljoonaan euroon.

13.5. Rakentamisen tiimit

Rakentamiseen muodostettiin kuusi tiimiä, jotka toimivat opettajan/henkilökunnan johdolla.

13.5.1. ICT

Taitaja2018:n tarvitsemat tietokoneet saatiin Tredun tietoteknisten palvelujen kautta. Taitaja2018-kilpailussa tarvittiin noin 350 tietokonetta. Nämä koneet saatiin aikaistamalla Tredun uusintaan meneviä tietokoneita. Lisäksi lajissa tarvittiin muita atk-laitteita, kuten tulostimia. Tietokonelaitteiden tarvekartoitus perustui lajeilta tehtyyn kyselyyn.

Tietokoneiden asennus- ja käyttöönotto tehtiin atk-tukihenkilöiden johdolla tietoliikennetekniikan opiskelijatiimin voimin.

Kilpailun tietoliikenne toteutettiin Messu- ja Urheilukeskuksen verkon pohjalta. Tamicolta ostettiin verkkoliikenne. Lajialueille rakennettiin tarvittava verkko kiinteistä tekniikkakaivoista. CIS-pisteidenlaskennalle rakennettiin oma suljettu verkko. Tietoliikenneverkon asennuksesta vastasivat tietoliikennetekniikan opiskelijatiimi atk-tukihenkilöiden johdolla.

Jokaiselle kilpailualueelle varattiin 50 tuuman näyttö, joilla näytettiin informaatiota ja tietoa yhteistyökumppaneista. Infonäytöt päivitettiin iDiD-järjestelmän verkon kautta, eivätkä ne vaatineet erillistä tietokonetta. Jokaiselle lajille tehtiin etukäteen oma esitys, jossa oli kaikille yhteisiä sekä lajikohtaisia tietoja.

13.5.2. Sähkö

Sähkötiimi vastasi lajialueiden sähkörakentamisesta alkaen sähkökeskuksien nostamisesta tekniikkakaivoista lajialueille. Sähköjen rakentamisessa saatiin hyvää apua Messusähkö Oy:ltä niin sähkötarvikkeiden vuokrauksella kuin asiantuntijapalveluina. Sähkötiimiä johtivat opettaja Jouni Enqvist ja sähköasentaja Kari Pakarinen.

13.5.3. LVI

LVI-rakentamisessa käytettiin myös Auvtechin asentajia ja Tredun laitosmiehiä opiskelijoiden lisäksi. LVI-rakentamisessa suurimmat urakat olivat E-hallin vesi- ja viemärointityöt sekä muutaman lajin kohdepoistojen rakentaminen. Paineilma-verkon rakentamista lajialueille helpotti se, että kaikissa tekniikkakaivoissa oli paineilma.

13.5.4. Messu- ja tilarakentaminen

Lajialueilla tarvittavien rakenteiden tekemisessä avustivat rakennusalan opiskelijat henkilökunta Marko Seppä-Murron johdolla. Rakentaminen piti sisällään esim. lajikoppien pystytystä, lajialueella tarvittavia rakenteita kuten kävelysiltoja viemärien ylitse. Kiinteistöhoitaja opiskelijat avustivat myös rakentamisessa opettaja Kimmo Itvolan johdolla, esim. Taitaja-kankaan asentamista lajialueille ja seinälle.

Lajiaitojen ja messukalusteiden pysyttämistä vastasivat Expotec Oy messurakentajat. Lajiaitoja ja messukalusteita ei vuokrattu ilman pystyttämistä, mikä helpotti ja nopeutti rakentamista.

Kaikki katosta laskettavat trussien ja mainoksien asennustyö ostettiin Bright Finland Oy:ltä. Tämä oli myös turvallisuuskysymys.

Lajialueille tarvittavat messumatot asennuksiin ostettiin Messumatto Oy:tä, näin saatiin aika riittämään rakentamisen aikana.

13.5.5. Logistiikka

Taitaja2018-kilpailun kuljetuksiin ja logistiikkaan liittyvät asiat hoidettiin tekniikkavastaavan Juha Julmalan ja opettaja Antti Lehtisen kautta. Rakentamisen aikataulussa oli tekniikkavastaavan toimesta annettu lajille ja lajien laitteita toimittaville suurimmille yhteistyökumppaneille aikataulu.

Messu- ja Urheilukeskukseen tuleva tavara pyrittiin keräämään Tredun Hepolamminkadun toimipisteen logistiikan varastoon etukäteen, sieltä se toimitettiin suunniteltuna ajankohtana perille. Ne lajit, joiden tavara tuli suoraan Messu- ja Urheilukeskukseen, sopivat tekniikkavastaavan kanssa toimitusajan.

Kun lähetykset saapuivat halliin, ne vastaanotettiin ja kuljetettiin lajialueille logistiikkatiimin toimesta. Tämän jälkeen lajivastaavan oma tiimi huolehti varsinaisen lajialueen rakentamisesta.

Lajit pakkasivat tavarat kuljetuskuntoon sekä varustivat ne nimilapuilla ja toimitusosoitteilla. Messu- ja Urheilukeskuksesta tavarat kuljetettiin Hepolamminkadun varastoon. Sieltä ne kuljetettiin seuraavien viikkojen aikana toimitusosoitteeseen.

Linja-autoliikenne ohjattiin D-hallin edessä olevalle laiturialueelle, jossa lastattiin ja purettiin kyydit. Linja-autot ohjattiin parkkiin E-hallin viereiselle parkkipaikalle. Siellä myös osa linja-autoista purki kyytiläisensä. Kun parkkipaikka tuli täyteen, ohjattiin linja-autoja myös muille läheisille pysäköintipaikoille, kuten Ikean parkkipaikka. Henkilöautoliikenne ohjattiin Ilmailunkatua pitkin vanhan kiitoradan pysäköintipaikoille ja viereiselle hiekkakentälle. Kilpailuissa työskentelevän henkilöstön parkkipaikat sijaitsivat D-hallin takana olevalla hiekkakentällä, jonne liikenne ohjattiin Ilmailukadunkautta C- ja D-hallien länsipäädyn kautta.

14. Turvallisuus

Tapahtuman suunnittelun alkuvaiheessa tapahtuman johdon ja oppilaitoksen johdon toimesta tavoitteeksi asetettiin "Turvallisimmat kisat kautta aikojen sekä työturvallisuuden että tapahtumaturvallisuuden osalta". Tapahtumaan arvioitiin osallistuvan yhteensä 52 000 kävijää, joista 25 000 keskiviikkona, joten tarve turvallisuustoiminnan onnistumiselle oli vahva.

14.1. Turvallisuusjohtaminen ja turvallisuustoimijat

Tapahtuman turvallisuusvastaavana toimi kilpailun johtaja apunaan kilpailuorganisaation nimeytyt henkilöt, turvallisuusasiantuntija ja eri toimintoille nimettyjä "nokkahenkilöitä". Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat Tampereen seudun ammattiopistosta Tredusta ja Tampereen ammattikorkeakoulusta toimivat ensiaputoiminnassa. Tredun turvallisuusalan opiskelijat opettajineen hoitivat liikenteenohjauksen ja järjestyksenvalvonnan. Lisäksi opiskelijoita opettajineen

oli myös muissa tehtävissä turvallisuuden tukena. Yhteistyö toimi erittäin hyvin toimijoiden kesken jo suunnitteluvaiheesta lähtien. Lisäksi Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa toimivien erityisten henkilökuntaa oli mukana.

14.2. Turvallisuussuunnittelu

Varsinaisen turvallisuussuunnitelman teki Laurea-ammattikorkeakoulun turvallisuusalan tradenomiopiskelija opinnäytetyönään. Opinnäytetyön tavoitteena oli järjestää turvallinen Taitaja2018-tapahtuma.

Kyseessä oli toiminnallinen opinnäytetyö, joka koostui kahdesta osasta: toiminnallisesta osuudesta ja tätä kuvaavasta opinnäytetyöraportista. Toiminnallisena osuutena ja työn tarkoituksena oli toteuttaa Taitaja2018-tapahtuman riskien arviointi sekä laatia tapahtumalle turvallisuussuunnitelma. Työ keskittyi turvallisuussuunnitteluun ennen tapahtumaa.

Opinnäytetyön tietoperusta koostui tapahtumaturvallisuuteen liittyvästä laajasta lainsäädännöstä sekä tapahtumaturvallisuuden ja riskienhallinnan teoriasta. Tiedonkeruumenetelminä työssä käytettiin sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia menetelmiä. Tapahtuman lajivastaaville tehdyn kyselyn avulla selvitettiin kilpailulajien todennäköisempiä riskejä ja vaaratilanteita. Taitaja2017-tapahtuman turvallisuusvastaavan, Taitaja2018-tapahtuman turvallisuusasiantuntijan, poliisin sekä pelastusviranomaisen sähköposti- ja teemahaastatteluilla haluttiin tietoa tapahtumaturvallisuudesta ja siihen liittyvistä lainsäädännön velvoitteista. Lisäksi tehtiin teemahaastattelu Taitaja2018-kilpailuorganisaation jäsenille. Haastatteluiden tulokset analysoitiin teemoittelemalla.

Opinnäytetyön tuotoksena valmistunut turvallisuussuunnitelma pohjautui tietoperustaan sekä potentiaalisten ongelmien analyysin avulla tehtyyn riskien arviointiin. Turvallisen tapahtuman edellytyksenä on kattava ja hyvin toteutettu riskien arviointi. Lisäksi tiedonvaihto, viestintä, selkeä vastuunjako, suunnittelu tarpeeksi ajoissa yllättävien tapahtumien varalta sekä yhteistyö tapahtumaorganisaation, viranomaisten ja muiden tahojen kanssa ovat merkittävässä roolissa turvallisen tapahtuman järjestämisessä.

Turvallisuussuunnittelussa pohjana käytettiin Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen pelastussuunnittelun pohjadokumentaatiota soveltuvin osin. Turvallisuussuunnitelma sisälsi kuvaukset tapahtuman kannalta olennaisista turvallisuusjärjestelyistä. Yhteistyössä dokumentaation jakeluun liittyen oli joitain puutteita. Taitaja2018-organisaatio ei saanut esim. TESKin tapahtumaturvallisuuden suunnitelmaa käyttöönsä suunniteluvaiheessa. Käytössämme oli ainoastaan ns. yleisöversiot. Asia kävi ilmi vasta turvallisuuskävelyn / viranomaistarkastuksen yhteydessä. Osasyynä asiaan varmasti oli Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa toimivien eri yritysten lukuisa määrä.

Turva- ja ensiaputiimi kokoontui vuoden ajan kuukausittain. Viranomaistapaamien järjestettiin n. 3kk ennen tapahtumaa. Turvallisuuskävely oli tapahtumapaikalla 14.5 klo 11.

14.3. Riskien ja vaarojen arviointi

Turvallisuussuunnittelun pohjaksi tehtiin riskien ja vaarojen tunnistamis- ja arviointityö. Tapahtuman riskienarviointi ja tunnistaminen tehtiin potentiaalisten ongelmien analyysia (POA) hyödyn-

täen. Riskien suuruuteen vaikuttivat tapahtuman todennäköisyys ja seurausten vakavuus. Mitä vakavammat seuraukset riskin toteutumisella olisi ja mitä todennäköisempää toteutuminen on, sen suuremmat pisteet riski sai. Tässä riskien arvioinnissa riskit arvioitiin asteikolla 1–5. Riskien arvioinnin jälkeen riskit arvioitiin uudelleen ottaen huomioon toimenpiteet riskin estämiseksi.

Eri riski- ja vaaratilanteita tunnistettiin luokiteltuinakin kymmeniä. Jokaiseen tunnistettuun riskiin tehtiin arvio ja mietittiin toimenpide, jolla riski poistettiin tai sitä vähennettiin.

14.4. Lajien turvallisuus

Kilpailun aikaan lajien työturvallisuudesta paikan päällä huolehtivat lajivastaavat. Työturvallisuus huomioitiin kilpailussa ja arvioinnissa.

Tapahtuman kilpailulajeilla oli jokaisella omat erityispiirteensä, jotka tuli ottaa huomioon riskiä mietittäessä. Lajivastaaville tehdyn kyselyn perusteella haluttiin saada lajivastaavat ajattelemaan omat toimipisteensä turvallisuutta. Näiden jälkeen lajivastaavat vastasivat tarkempaan kyselyyn koskien ainoastaan lajien vaarojen arviointia.

Kyselyllä kartoitettiin muun muassa kunkin lajin todennäköisimpiä tapaturmia ja vaaratilantei-

ta sekä sitä, miten niihin aiotaan varautua, mahdollisia lajipisteellä tarvittavia erityis- tai suojava-
rusteita sekä toimipisteiden henkilöstön tietoi-
suutta turvallisuusohjeista. Lajivastaavat pereh-
dyttivät henkilöstön oman alansa turvallisuusoh-
jeisiin. Lisäksi turvallisuusohjeet kerrattiin ennen
kilpailun alkua, jotta henkilöstö oli tietoinen toi-
menpiteistä tulipalon, ensihoitoa vaativan tapa-
turman sattuessa tai evakuoinnin varalta.

Jokisella lajialueella oli kyselyn perusteel-
la ensiapukoulutettua henkilöstöä ja kaikille laji-
alueille hankittiin perustarvikkeet sisältävä ensia-
putarvikepakkaus yhteistyökumppanin avustuk-
sella. Tarvittavat suojava-
rusteet ja henkilökohtai-
set suoja-
imet olivat lajivastaavan vastuulla. Kilpai-
lijoilla oli mukanaan lajeissa tarvittavat henkilö-
kohtaiset suojava-
rusteet kuten esim. turvakengät
ja henkilökohtaiset suoja-
imet. Lajivastaavat olivat
vastuussa, että tarvittavia suoja-
imia käytettiin oi-
kein.

Yleisimpiä vaaratilanteita lajeissa arvioitiin
olevan kompastumiset, haavat sekä putoavat esi-
neet. Kisojen aikana ei sattunut isoja tapaturmia.
Ensiaputilanteet olivat pieniä ja niistä pääasiassa
selvittiin pelkällä laastarilla tai kipulääkkeellä.

14.5. Kemikaaliturvallisuus

Kemikaaliturvallisuuteen kiinnitettiin erityis-
tä huomiota. Joillain lajialueilla käytetään alaan
kuuluvia kemikaaleja, maaleja, ohenteita, liuot-
timia, polttoaineita tai kaasuja. Lajeissa käytet-
tävien vaarallisten aineiden luettelo eli kemikaa-
liluettelo oli saatavilla lajialueilla. Turvallisuus-
suunnitelman liitteenä olivat lisäksi kemikaali-
luettelot. Kemikaalien listaukset lajeittain kysyt-
tiin erikseen lajivastaavilta. Kemikaaliturvallisuus
toteutui moitteetta.

14.6. Luvat ja ilmoitukset

Poliisille jätettiin kirjallinen ilmoitus yleisötilai-
suuden järjestämisestä kahta viikkoa ennen kil-
pailujen alkua. Ilmoituksen liitteenä oli turvalli-
suussuunnitelma ja luettelo järjestyksenvalvojista
ja liikenteenohjaajista. Ilmoitusta saatiin täyden-
tää useaan kertaan vielä ennen tapahtumaa. Täy-
dennystarve tuli järjestyksenvalvojien lisääntymi-
sestä.

Pelastussuunnitelma toimitettiin kaksi viik-
koa ennen tilaisuuden alkua Pirkanmaan pelas-

tuslaitokselle. Pelastussuunnitelmana käytettiin
Pirkanmaan pelastuslaitoksen julkaisemaa tapah-
tumaturvallisuuden pelastussuunnitelmapohjaa,
jonka liitteeksi lisäsimme tapahtuman turvalli-
suussuunnitelman.

Tapahtumasta tehtiin ilmoitukset myös elin-
tarvikeviranomaiselle sekä ensihoitokeskukselle.

14.7. Lajialueiden layout- suunnittelu

Lajialueet suunniteltiin halleihin siten, että huo-
mioitiin yleisön liikkeet ja se, ettei syntyisi ka-
peikkoja ja ruuhkia. Lajivastaavat suunnittelivat
omien lajien tilat. Kilpailun aikana isoja ruuhkia
ei syntynyt ja näkyvyys eri lajien suorituspaikoi-
hin säilyi hyvänä. Kulkuväylät pidettiin esteettöminä.

14.8. Alkusammutuskalusto

Tampereen messu- ja urheilukeskuksen alku-
sammutuskaluston lisäksi hankittiin yhteistyökump-
panin avustuksella riskien ja vaarojen arvioinnin
yhteydessä lajivastaavilta kyselyyn perusteella la-
jeille tarvittava alkusammutuskalusto. Kaluston
hankinnassa ja sijoittelussa huomioitiin lajien tar-
ve ja alkusammutuskaluston soveltuvuus lajille.

14.9. Turvallisuuden yhteis työtahot ja -kumppanit, viranomaistarkastukset, turvakävely

Jo varhaisessa vaiheessa suunnittelua, määriteltiin tapahtuman turvallisuuden näkökulmasta eri yhteistyötahot ja kumppanuudet. Tärkeimpiä näistä olivat Tampereen messu- ja urheilukeskuksessa toimivien eri yritysten henkilöstö, Sisä-Suomen Poliisilaitoksen edustus, Pirkanmaan pelastuslaitoksen edustus, terveydensuojelun edustus, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen edustus sekä Tredun työsuojeluyhteistoiminnan edustus.

Hyvissä ajoin suunnittelun alkuvaiheessa pidettiin edellä mainittujen tahojen kanssa neuvottelu, jossa kumppaneille esiteltiin itse kilpailua ja tapahtumaa, sekä sen hetkistä suunnitelmatilannetta. Neuvottelun perusteella voitiin tarkentaa suunnitelmaa sekä ottaa huomioon mahdollisesti vasta viranomaistarkastuksella esille tulevia asioita. Tässä auttoi jo aiemmin normaalin koulun toiminnassa luotu kumppanuus eri turvallisuustoimijoiden kesken.

Rakentamisen pääosin päätyttyä, päivää ennen kilpailujen ja tapahtuman alkua pidettiin kaikille viranomaisille yhteinen tarkastuskierros ja turvakävely. Siihen osallistuivat yhteistyökumppanit ja -viranomaiset ja laaja joukko tapahtuman rakentajia. Tarkastuksella arvioitiin dokumentaatio sekä kilpailu- ja tapahtumaympäristöt. Kukin viranomainen teki oman tarkastuspöytäkirjan, johon kirjattiin huomiot ja puutteet määräaikaikoinen. Mitään merkittävää puutetta ei löytynyt; kaikki puutteet korjattiin ennen kilpailun avajaisia.

14.10. Rakentamisen ja purkamisen ajan turvallisuus

Rakentamisen aikana työturvallisuus perustui perehdyttämiseen, tarvittavaan kouluttamiseen sekä rakentamiseen osallistuvilta vaadittujen turvavälineiden, työasujen ja suojainten käyttämiseen. Kaikilla rakennusvaiheessa tiloissa oleskelevien oli käytettävä suojaliivejä, joita oli mm. Taitaja2018-organisaation toimesta saatavilla. Rakentamisessa huomioitiin opiskelijoita ja oppilai-

tosten henkilökuntaa koskeva määräys, että yhtä metriä korkeammilla telineillä työskennellessä oli oltava kaiteet, mistä saa tarvittaessa otettua kiinni.

Purun aikaan työturvallisuuden kannalta suurimmat riskit liittyivät työtapaturmiin. Työntekijät ja esimiehet oli perehdytetty työturvallisuuteen ja sen hallintaan. Tavaroiden siirtäminen, painavat nostot sekä laitteistot luovat riskin kiireen lisäksi purkamisen yhteydessä.

Rakentamisen alusta lähtien liikenteenohjaus, järjestyksenvalvonta ja ensiapuryhmät päivystivät purkamisen loppuun asti. Kaikilla toimijoilla oli käytössään tarpeen mukaan turvajalkineet ja suojavaatteet sekä tarvittavat henkilökohtaiset suojaimet, kuten kypärät, silmäsuojaimet, kuulosuojaimet ja käsineet. Ulkopuoliset tapahtumarakentajat noudattivat omia työturvallisuusmääräyksiään.

Rakentamisen ja purkamisen ajan turvallisuus- ja ensiaputilanteet olivat pieniä ja niistä pääasiasa selvittiin pelkällä aurinkorasvalla, laastarilla, kipulääkkeellä ja levolla.

Turvallisuushenkilöiden tietoon ei tullut merkittäviä tavaroiden katoamisia.

14.11. Erillistapahtumien turvallisuus

Taitaja2018 -tapahtumaan liittyi useita erillistapahtumia, joiden turvallisuudesta vastasi varsinainen erillistapahtuman järjestäjä.

Maanantai-illan avajaistapahtuman Puistofestivaalien tarkoituksena oli kilpailijoiden järjestäminen Tampere-talossa pidettäviä avajaisia varten. Avajaistapahtuman käytännön järjestämisestä vastasi ulkopuolinen palveluntuottaja, mutta poliisi määräsi paikalle järjestäytymisen ajaksi järjestyksenvalvonnan ja ensiapuryhmän. Sorsapuiston puistofestivaaleilta ei raportoitu turvallisuuspoikkeamia.

14.12. Esteettömyys

Esteettömyys otettiin suunnittelussa huomioon. Kiinteistössä oli hissit, kulkuväylät pidettiin avoina ja esteettömiä pysäköintipaikkoja oli pääsisäänkäynnin lähetyvillä. Lisäksi liikuntarajoitteiselle vieraille oli saatavilla avustajia.

14.13. Naulakot, säilytys

Tapahtumakiinteistössä oli opiskelijoiden hoitamattomat ja vartioidut naulakko- ja säilytystilat. Niiden tarve oli kuitenkin säästä johtuen vähäistä ja resursseja olisi voinut siirtää toisaalle. Naulakoista ja tavaroiden säilytyksestä ei raportoitu tavaroiden tai vaatteiden häviämisestä.

14.14. Kulunvalvonta ja toimijoiden tunnistaminen

Rakentamisen ja purkamisen aikaan jokaiselle tapahtuman toimijalle jaettiin toimitsija/rakentaja-tunnistekortti. Tapahtuman aikana toimijoilla oli käytössään eri väreihin painetut kisapassit. Väreillä ohjattiin pääsyä eri alueille. Kilpailijoiden kisapasseissa oli valokuvat mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi ja kilpailijoiden tunnistamisen varmistamiseksi helpottamiseksi. Tampereen kaupungin henkilökorttia tuli käyttää niiden, joilla se oli. Lisäksi ulkopuoliset kumppanit käyttivät omaa tunnistettaan. Hallissa oli sekä rakentamisen että purkamisen aikaan reilusti tunnistekortittomia. Osasyys oli varmasti kuumassa ilmassa, jolloin tunnistekortti oli henkilöllä eri vaattees-

sa. Tunnistamattomuudesta ei kuitenkaan pääsyt syntymään turvallisuusuhkaa. Varsinaisia ulkopuolisia henkilöitä ei rakentamisen ja purkamisen aikaan halleista tavattu. Rakentamisen aikaan etenkin iltaisin rakentajat, ovivahdit ja liikenteenohjaajat olivat pääosin lähteneet ja hallin ovet olivat auki. TESCin vahtimestari sulki ovet vasta klo 21.00 jälkeen. Ulkopuolisia henkilöitä ei kuitenkaan iltaisin tavattu.

Kilpailujen aikaan toimijoilla oli käytössään kisapassit ja kaikki liikenne ohjattiin vain määräytyistä ovista ja kulkureiteistä. Ovia jouduttiin avaamaan säästä johtuen enemmän ja jossain vaiheessa satunnaisesti oli joitakin valvomattomia ovia. Sisäovilla esim. ravintolaan mennessä järjestyksenvalvojilla ja palvelujen tuottajien henkilöstöllä oli eri ohjeistukset, jotka haittasivat palveluiden saavutettavuutta. Esimerkiksi turvallisuushenkilöstölle jaetulla mustalla kisapassilla pääsy estetettiin VIP-ruokailuun, vaikka kortissa oli VIP-ruokailun merkintä. Ohjeistusta olisi pitänyt olla enemmän ja sen olisi tullut olla selkeämpää.

14.15. Koulutus ja perehdytys

Turvallisuuden alueelta pidettiin tiimin kokouksia syksystä 2017 alkaen seitsemän. Kokouksissa käy-

tiin läpi turvallisuuden, ensiaputoiminnan, järjestyksenvalvonnan ja liikenteenohjauksen kannalta tarvittavia asioita.

Lajivastaaville ja lajitoimijoille oli kolme iltapäivän mittaista koulutustilaisuutta, joissa esiteltiin suunnitelmaa ja dokumentaatiota sekä kerrottiin suullisesti turvallisuusasioista. Lajivastaavien ja -toimijoiden kysymyksiä perusteella vielä tarkennettiin suunnitelmaa monilta osin. Yhteistyö toimi tässä hyvin.

14.16. Turvallisuuden dokumentaatio

Turvallisuussuunnittelun ja varsinaisen turvallisuussuunnitelman yhteydessä tuotettiin erilaisista turvallisuutta tukevaa dokumentaatiota, jota painettiin paperille sekä toimitettiin eri toimijoille sähköpostilla sähköisesti sekä jaettiin Microsoftin Teams-järjestelmällä. Dokumentaatio toimi osaltaan myös perehdytysmateriaalina. Teamsissa jaettuja turvallisuuden dokumentteja oli mm. varsinainen turvallisuussuunnitelma, erilaisia yhteystietolistoja, tapahtuman tilojen pohjapiirustukset, turvallisuushavaintolomake, tapahtuman turvaohjekortti, ensiapuohje sekä toiminta- (viestintä)-ohje kriisitilanteissa. Ennen tapahtumaa ja rakentamisvaiheessa luonnollisesti kaikki muutkin suunnitelmat, ilmoitukset viranomaisille ja kokousmuistiot olivat jaossa Teamsin kautta. Turvallisuussuunnitelman liitteet:

1. Toimintaohjeet hätätilanteissa
2. Muut vastuuhenkilöt
3. Joukkueenjohtajien yhteystiedot
4. Rakentamisen aikataulu
5. Liikennejärjestelyiden ja liikenteenohjauksen tarkempi ohjeistus
6. Kilpailulajien sijainnit pohjapiirustuksessa
7. Kisapassit ja kulkuoikeudet
8. Lajien kemikaalit
9. Lajivastaavien kyselyssä ilmi tulleet todennäköisimmät vaaratilanteet
10. Turvaohjekortti
11. Järjestyksenvalvonnan tarkempi ohjeistus

14.17. Turvaohjekortti

Tapahtumaturvallisuuden kannalta nähtiin tärkeäksi, että järjestäjien lisäksi ainakin lajivastaavat, joukkueenjohtajat sekä avustavat opiskelijat

tietäisivät toimenpiteet hätätilanteissa. Tämän vuoksi heille jaettiin paperinen turvaohjekortti. Lisäksi turvaohjekortti tuli joka lajialueelle. Turvaohjekortti sisälsi tärkeimmät puhelinnumerot eri toimijoille, kuten ensiavulle, liikenteenohjaukselle ja järjestyksenvalvonnalle sekä TESC:n henkilökunnalle. Lisäksi ohjekortissa oli yleiset toimintaohjeet tulipalon tai hätätilanteen sattuessa sekä uhkaavan tai aggressiivisen henkilön kohdanteissa. Ohjekortissa oli myös pohjapiirros, johon oli merkitty poistumistiet, pääsisäänkäynti, ensiapupäivystykset sekä pääkokoonumispaikka. Turvaohjekortti ja ensiapuohjeet jaettiin jokaiselle lajialueelle ja kiinnitettiin ensiapupisteeseen yhteyteen. Ohjeistus koettiin lajien taholta tarpeelliseksi.

14.18. Viestiliikenne tapahtuma-aikaan

Tapahtuman rakentamisen, kilpailujen ja purkamisen aikaan viestintä tapahtui sekä radiopuhelimilla että matkapuhelimilla. Suunnittelun yhteydessä oli varmistettu matkapuhelinoperaattoreilta, että verkossa riittää kapasiteettia. Viestintä tapahtui partioiden ja kiinteiden pisteiden välillä pääosin radiopuhelimilla. Jokaisella kiertävällä partiolla oli radiopuhelin mukana, jolla voitiin nopeasti ottaa yhteyttä. Ensiapuryhmällä ja järjestyksenvalvonnalla ja liikenteenohjauksella oli omat radiopuhelinkanavat. Eri kanaville määriteltiin hätätilannetta varten omat kutsut. Turvaohjeisiin lisättiin ensiaputoiminnan, liikenteenohjauksen ja järjestyksenvalvonnan erikseen hankitut matkapuhelimet, jotka olivat kulloinkin valvoilla opettajilla käytössään.

TESC:ssä on kuulutusjärjestelmä, ja kuulutus kattaa koko kiinteistön. Kuulutuspaikkoja on kolme: pohjoisen sisäänkäynnin vieressä huoneessa E3, pääaulan infossa ja kisatoimistossa. Hätätilannekuulutuksia varten laadittiin erillinen ohje jokaiseen kiinteistön kuuluttamoon kuuluttamossa olevien lisäksi. Hätäkuulutuksia ei tarvittu.

Lisäksi lajialueiden yhteydessä oli 50 ensisijaisesti yleisölle suunnattuja infonäyttöjä. Näitä hallinnoitiin keskitetysti ja näihin oli mahdollista saada nopeasti turvallisuutta tukevia ohjetekstejä. Järjestelmässä oli myös hätä-toiminto, jolloin kaikki näytöt välittävät haluttua hätäviestiä punaisella pohjalla. Toimintoa ei kuitenkaan tarvittu.

Varajärjestelmäksi suunniteltiin WhatsApp-ryhmiä, jonka kautta pystyttäisiin jakamaan myös tiedostoja. Mitään virallista WhatsApp-ryhmää ei kuitenkaan perustettu.

14.19. Vartiointijärjestelyt

Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen oma organisaatio hoiti päivisin vartioinnin ja tarvittavan kulunvalvonnan sekä hälytyspäivystyksen. Tapahtuman rakentamisen alusta purkamisen loppuun oli kilpailulle hankittu yövartijaksi Tampereen kaupungin sopimuskuumppanilta vartija. Lisäksi Tampereen kaupungin tilapalveluiden palveluun kuului yöllinen hälytyspäivystys. Vartioinnin järjestäminen oli alkuun erittäin hankalaa, koska kukaan ei tuntunut tietävän, kuka on tehnyt sopimuksen kenenkäkin kanssa. Osasyynä asiaan varmasti oli Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa toimivien eri yritysten ja toimijoiden lukuisa määrä sekä Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen eri osien eri vastuutahot, joista emme saaneet tarpeeksi tietoa.

Vartiointiliikkeet ja TESKin turvallisuushenkilöstö eivät raportoineet turvallisuuspoikkeamista.

14.20. Tupakointi ja päihteet

Tupakkalain (549/2016) 74 §:n mukaan tupakointi on kielletty päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa. Tupakkalain tulkittiin siten, että kyseessä oli oppimisympäristö, joten tapahtuma oli järjestyssääntöjen mukaan päihteetön. Tupakointi, nuuskan, alkoholin tai sähkötupakan käyttö oli kielletty. Erittäin pääovien läheisyydessä tupakointi oli ehdottoman kiellettyä. Kiinteät tuhkakupit peitettiin ja alueelle lisättiin noin 50 Tupakointi kielletty -kylttiä. Järjestyksenvalvojat huolehtivat tupakointikieltojen noudattamista onnistuneesti.

Tapahtumassa ei myyty alkoholia. Kyseessä oli oppimisympäristö, joten tapahtuma oli järjestyssääntöjen mukaan päihteetön. Haitallisten tai vaarallisten esineiden ja aineiden tuominen tapahtuma-alueelle oli kielletty. Ainoastaan kilpailulajeissa käytettävät esineet ja aineet olivat sallittuja.

Järjestyksenvalvojilla oli oikeus tarkastaa epäilyttävät henkilöt tapahtuma-alueella ja sisäänkäynnillä. Tarkastus sovittiin suoritettavaksi vain silloin, kun epäilyyn on syytä. Järjestyksenvalvojilla oli oikeus poistaa haitalliset materiaalit ja henkilöt tapahtuma-alueelta. Järjestyksenvalvonta oli aktiivista ja pieniin havaintoihin reagoitiin välittömästi, eikä mitään uhkaa päässyt syntymään.

14.21. Järjestyksenvalvonta

Tapahtuman aikana järjestyksenvalvontaa toteutettiin Tredun henkilökunnan ja opiskelijoiden sekä TAKK:n opiskelijoiden toimesta.

Tapahtuman aikana ei ollut mitään isompia järjestyshäiriöitä, vaan tilaisuus sujui rauhallisesti. Järjestyksenvalvoja työllisti opastamiseen ja muuhun asiakaspalveluun liittyvät tehtävät. Tyypillisiä tehtäviä olivat tupakointiin ja roskaamiseen puuttuminen ja yleisöltä kielletyille alueille yrittäneiden henkilöiden pääsyn estäminen.

14.22. Liikenteenohjaus

Opiskelijat ohjasivat liikennettä piha-alueella hallien ulkopuolella sekä ajoneuvojen pysäköintiä tapahtumaan osallistuville, jotka pysäköivät Ilmailutien parkkipaikoille. Lisäksi opiskelijat ohjasivat myös halleihin ajavia ajoneuvoja rakennus- ja purkuvaiheessa.

Kilpailupäivinä näiden tehtävien lisäksi tuli bussien purkupaikan liikenteenohjaus hallien edessä sekä bussien pysäköinnin ohjaus erillisellä parkkipaikalla. Kilpailupäivinä opiskelijat olivat todella työllistettyjä, koska näihin tehtäviin voitiin käytännössä käyttää vain toisen vuoden opiskelijoita, joilla oli suoritettuna Tieturvakortti 1. Osalla ensimmäisen vuoden opiskelijoilla oli myös Tieturvakortti 1, he toimivat lisähenkilöstönä.

14.23. Ensiapu

Ensiapuvalmiuden tarkoituksena oli antaa ensiapua loukkaantuneille ja sairastuneille tapahtumapaikalla. Ensiapuvalmiuden tehtävänä oli myös varmistaa hätäilmoituksen teko 112:een sekä viranomaisyksiköiden opastus onnettomuuspaikalle. Onneksi tällaista tilannetta ei kuitenkaan sattunut, mutta siihen oli kuitenkin varauduttu. Ensiavun vastuuhenkilöt olivat Tredun opettajat Merja Hakkarainen ja Outi Niemimaa. Ensiapu järjestettiin opiskelijatyönä yhdessä TAMKin opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Päivystykseen osallistuneet opiskelijat suorittivat EA2-kortin ennen Taitaja2018-kisoja. Tredusta opiskelijoita oli yhteensä noin 70 ja TAMKista mukana oli 13 opiskelijaa.

Ensiapuvalmiutta tarjottiin rakennusvaiheessa, kilpailujen ajan ja purkuvaiheessa. Ensiavun päivystyksessä oli mukana Tredusta viisi ryhmää ja lisäksi TAMKin opiskelijoita. Opiskelijat toimivat aamu- ja iltavuorossa. Jokaisessa vuorossa oli myös opettajia mukana.

Ensiaputapahtumia kirjattiin yhteensä 211. Eniten kirjauksia oli lääkkeenannossa, 66 tapahtumaa. Annettavia lääkkeitä olivat kipu- ja allergialääkkeitä. Seuraavaksi eniten oli haavoja, 54 tapahtumaa. Haavat olivat kuitenkin kaikki pieniä. Rakkoja kirjattiin 35 tapahtumaa ja tuki- ja liikuntaelinvammoja 15 tapahtumaa. Palovammoja oli 14, joista auringonpolttamia oli 6. Näiden lisäksi oli vanhoja vammoja, kuumetta, pahoinvointia ja nenäverenvuotoa sekä muita vammoja kuten nestehukkaa.

Ensiapuvälineiden hankinnassa tehtiin yhteistyötä Tammedin kanssa. Tammedin kautta tuli pääasiallisesti käyttötavarat ensiapupisteille ja reppuihin sekä lajeihin.

Jokaisesta lajista löytyi ensiaputarvikkeita. Tarvikkeet oli mietitty lajien mukaan, mutta jokaisessa lajilla oli vähintään puhdistuspyyhkeitä, hanskat, laastareita ja sidosrullia. Lajin mukaan li-

sänä oli kylmäpakkauksia, palovammasidoksia sekä silmänhuuhteita.

Kiinteiltä pisteiltä, joita oli kolme, löytyi peruspakkausten lisäksi kaulureita, rankalauta, pyörätuoli sekä mahdollisuus lepäilyyn. Kiinteillä pisteillä oli mahdollista myös mitata verenpaine sekä verensokeri.

Viestintä tapahtui partioiden ja kiinteiden pisteiden välillä radiopuhelimilla. Jokaisella kiertävällä partiolla oli radiopuhelin mukana, jolla voitiin nopeasti ottaa yhteyttä. Opettajalla oli kiinteä ensiavun numero, johon oli mahdollista ottaa lajeista suoraan yhteyttä.

Haasteena kisan aikana oli kova auringonpaiste ja helle, mihin ei ollut osattu varautua. Tämä näkyi auringonpolttamina, rakkoina ja siitepölyn voimakkaana lisääntymisenä. Lisäksi myös nestehukkaa näkyi kisojen aikana, koska myös sisätiloissa lämpö nousi korkeaksi.

Kisojen aikana ei sattunut isoja tapaturmia. Ensiaputilanteet olivat pieniä ja niistä pääasiassa selvittiin pelkällä laastarilla tai kipulääkkeellä. Opiskelijat olivat motivoituneita ensiapupäivystykseen ja henki koko ensiapuporukalla oli hyvä.

14.24. Vakuutukset

Taitaja-tapahtuma oli opiskelijoiden oppimisympäristö, joten opiskelijat ja tapahtumaan osallistuvat opetuksen henkilökunnan jäsenet olivat laakisääteisesti tapaturmavakuutettuja omien oppilaitosten kautta. Lisäksi rakennus- ja purkuvaiheessa opiskelijat sekä henkilökunta olivat samoin vakuutettuja. Vakuutus kattoi sekä henkilö- että omaisuusvahingot tapahtuman tai koulumatkan aikana.

Tapahtumaa varten oli tapahtuma- ja järjestäjävakuutus, joka korvasi vastapuolelle aiheutetut vahingot. Laitteiden ja koneiden vakuutuksista oli sovittu erikseen.

14.25. Palautteet, häiriöt ja turvallisuushavainnot

Tapahtuma-aikaan kerättiin palautetta yleisesti sekä sähköisesti että paperilla. Palautteissa ei kysytty suoraan turvallisuusasioista, eikä niitä sitten sähköisissä palautteissa ollutkaan. Turvallisuusdokumentaatiojakelussa oli mukana palautelomake. Ohjeena oli, että turvallisuushavainnon tekijä kir-

jaa sen lomakkeelle ja antaa lomakkeen "liivilliselle" henkilölle. Lomakkeita ei palautunut lainkaan.

Tapahtumien aikaan turvallisuushenkilöstö keskusteli sekä keskenään että lajien ja esittelijöiden sekä vieraiden kanssa aktiivisesti eri näkökulmista. Esille ei keskusteluissa noussut merkittäviä turvallisuuteen liittyviä asioita. Turvallisuussuunnitelman tekijän toimesta kirjattiin tapahtuma-aikaan joitain turvallisuuden huomioita lähinnä suunnitteluun liittyen.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa toimi pääsääntöisesti erittäin hyvin. Kehittämisehdotuksena kuitenkin on, että entistä tiiviimmin pitää olla yhteydessä tilojen omistajien ja ylläpitäjien tahoihin. Esimerkiksi Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa toimii toistakymmentä erillistä yritystä, eikä tilojen vuokraajan ole helppoa löytää omin päin jostain asiasta vastaavaa yritystä.

Yhteistyö kilpailuorganisaation ja eri oppilaitosten toimijoiden välillä toimi myös pääsääntöisesti erittäin hyvin. Kehittämisehdotuksena on, että dokumentaation sähköiseen jakeluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Esimerkiksi turvallisuussuunnittelun yhteydessä kaivattiin taustasopimuksia ja kilpailujen yleistä suunnittelumateriaalia, joiden pohjalta olisi ollut helpompi ratkoa asioita. Nyt dokumentaatio jäi aika pitkään taustalle. Turvallisuudesta vastaavalla henkilöstöllä

tulee olla pääsy kaikkeen mukana olevaan materiaaliin. TEAMS-jakelukanava on toimiva ratkaisu, jos pystytään varmistamaan että kaikki toimijat pääsevät sinne ja että siellä olevia dokumentteja päivitetään sekä käyttäjät hakevat ne sieltä.

Tapahtuman suunnittelu alettiin hyvissä ajoin, mutta alussa kuitenkin jo pelättiin, että jossain vaiheessa tulee kiire. Kehittämisehdotuksena on, että ne asiat, jotka voi kokonaisuutena suunnitella hyvissä ajoin, tehtäisiin suunnitelmat valmiiksi ja muutettaisiin tehtyjä suunnitelmia vain tarvittavilta osin. Nyt turvallisuushenkilöstön mielestä odotettiin liikaa jonkun pienen osan ratkaisuja, eikä siten ollut joistain asioista minkäänlaista tietoa tai suunnitelmaa. Se toi ehkä turhan kiireen.

Tapahtuman turvallisuustavaksi nimettiin kilpailun johtaja. Apunaan kilpailujohtajalla oli eri henkilöstöä. Kehittämisehdotuksena kuitenkin on, että tapahtumalle nimettäisiin erikseen turvallisuuspäällikkö ja jaettaisiin riittävä resursseja tehtävään.

Kokonaisuutena Taitaja2018-tapahtuma onnistui turvallisuuden näkökulmasta erittäin hyvin. Mistään isosta turvallisuuspoikkeamasta ei raportoitu. Yhteistyö toimi eri toimijoiden kesken kokonaisuutena erittäin hyvin ja etenkin opiskelijoiden ja eri opiskelijaryhmien toiminta ja yhteistyö oli erittäin hyvää ja aktiivista.

15. Talous

Taitaja2018-projektin talousarvio laadittiin vuosille 2016–2018 huhtikuussa 2016.

Toimintakulujen arvioitiin olevan yhteensä 5 100 000 euroa, missä yhteistyösopimusten laskennalliseksi arvoksi arvioitiin 2 035 000 euroa.

Yhteistyökumppanisopimuksia solmittiin yhteensä 307, arvoltaan 2 595 323 alv0.

Skills Finland ry:lle 79 000 maksettiin järjestämisoikeuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Taitaja2018- järjestäjäorganisaatiolle vuosina 2017 ja 2018 yhteensä 2 000 000 euroa har-

kinnanvaraista yksikköhinnan korotusta ja strategiaraaha. Skills Finland ry hoiti ilmoittautumismaksujen laskutuksen suoraan koulutuksen järjestäjiltä.

Taitaja-ilmoittautumismaksuista 100 euroa/kilpailija tuloutettiin semifinaalien järjestäjille. Taitaja2018-järjestäjälle tuloutettiin rekisteröityneiden kilpailijoiden määrän perusteella. Kilpailijamaksuja tuloutettiin Taitaja2018-järjestäjälle 39 900 euroa.

Kustannuslaji	Suunnitelma	Toteutunut
Henkilöstökulut (palkat ja sivukulut)	1 657 610	2 027 009
*projektiin suoraan palkattu henkilöstö	950 000	516 236
*oma henkilöstö		91 719
**lajitoimijat	707 610	825 560
**muut toimijat	0	593 495
Henkilöstökulut: koulutus	200 000	10 663
Matkakulut	70 000	100 816
Aineet ja tarvikkeet	1 480 000	1 299 465
Palvelujen ostot	1 046 890	1 208 449
Yhteistyösopimukset		112 400
Vuokrat: kilpailutapahtuman hallit ja laitteet	360 000	302 362
Vuokrat: muut	0	83 296
Tiedotus- ja markkinointi	115 000	56 574
Muut toimintakulut	170 500	128 966
Yhteensä	5 100 000	5 330 000

Rahoitus	Suunnitelma	Toteutunut
OKM, harkinnanvarainen yksikköhinnan korotus	2 000 000	2 000 000
Tuloksellisuusraha		0
Järjestäjän osuus osallistumismaksuista	45 000	39 900
Yhteistyösopimukset: raha	80 000	112 400
Yhteistyösopimukset: muut vastikkeet	2 035 000	2 482 923
Koulutuksen järjestäjän oma rahoitus	940 000	664 429
Hankkeet	0	0
Muu rahoitus	0	30 348
Yhteensä	5 100 000	5 330 000

16. Tulokset ja vaikutukset

Taitaja2018-tapahtuma tehtiin teemalla Taidolla tulevaisuuteen. Tapahtuma onnistui hyvin, ja saimme positiivista palautetta yhteistyökumppaneilta, osallistujilta ja yleisöltä. Valtakunnallisesti emme ylittäneet valitettavasti uutiskynnystä reaaliaikaisesti tapahtuma-aikaisista lehdistötiedotteista ja ennako teasereistä huolimatta.

Myös maakuntalehti uutisoi suhteellisen vähän ja silloinkin negatiivisesti tapahtumastamme.

Huolimatta suuresta yleisömäärästä Taitaja2018-tapahtumassa oli rento ja avoin tunnelma. Saimme positiivista palautetta oppaiden ja info-pisteiden hyvästä asiakaspalvelusta. Erityistä kiitosta saimme myös riittävän leveistä käytävistä. Yhteistyökumppaneiden näkyvyyden saimme myös hoidettua sovitulla tavalla.

Taitaja2018-kilpailun avulla voitiin tunnistaa ja kehittää huippuosaamista. Ammattitaitokilpailut ymmärretään jo yhtenä pedagogisena menetelmänä opetuksessa. Kilpailujärjestäjän näkökulmasta ei ole pelkästään kolmen kilpailu, Taitaja on koulutuksen järjestäjille kehittämisprojekti, jolla on vaikutusta henkilöstön osaamiseen ja motivaatioon, elinkeinoelämän yhteyksiin op-

pilaitoksiin, ammatillisen koulutuksen tunnettuuteen ja mahdollistaa luoda uusia verkostoja.

Taitaja2018-tapahtuma vaati paljon myös taloudellisesti. Pienentyvien resurssien myötä oli löydettävä tapoja toimia tehokkaasti resurssit hyödyntäen. Hyvä onnistumisen pohjana oli toimintojen opinnollistaminen mahdollisimman hyvin.

Taitaja-kilpailut tunnetaan hyvin ulkomailta ja sen seurauksena saimme Taitaja2018 kilpailuun hyvin kansainvälisiä kilpailijoita mittaamaan tasonsa suomalaisiin nähden ja kokemaan hienon kisatunnelman.

Lajien järjestelyt tehtiin hyvin ja teknisesti laadukkaasti. Taloudellisuus pidettiin mukana koko Taitaja2018-prosessin ajan ja tässä onnistuttiin kohtuullisen hyvin. Kävijöiltä tuli erinomaista palautetta kilpailujen järjestelyitä ja ilmapiiristä.

Taitaja2018-tapahtuma oli onnistunut, tästä ovat yksimielisiä koulutuksenjärjestäjät, työelämä yhteiskumppanit kuin muutkin tärkeimmät sidosryhmätkin. Tapahtumalla on varmasti vaikutusta positiivisesti ammatillisen koulutuksen hakijamääriin.

16.1. Kilpailijamäärä

Taitaja semifinaaleihin osallistui yhteensä 1419 kilpailijaa. Finaaliin pääsi 362 kilpailijaa. Näytöslajeissa osallistui 30 kilpailijaa ja TaitajaPLUS-lajeissa oli 18 finalistia. Vieraskilpailijoita oli yhteensä 48, joista oli kotimaisia 10. Semifinaaleihin ilmoitautui yhteensä 1419 kilpailijaa. Taitaja2018-kilpailussa kilpaili yhteensä 362 finalistia.

Taitaja9-paikalliskilpailuihin osallistui 5 315 peruskoululaista. Paikalliskilpailuja oli järjestämässä 69 koulutuksenjärjestäjää ympäri Suomen. Aluekilpailuja järjestettiin yhteensä 12 eri puolilla Suomea.

Aluekilpailuissa oli mukana 212 joukkuetta. Taitaja9-valtakunnalliseen loppukilpailussa Tampereella kilpaili 36 kolmijäsenistä joukkuetta eli 108 kilpailijaa.

Laji- ja varavastaavia oli 92. Tuomaritehtävissä oli noin 450 työelämän ja oppilaitoksien edustajaa. Taitaja2018 tapahtuman erilaisissa tehtävissä toimi noin 600 opiskelijaa, tehtävät vaihtelivat lajioppaista, narikkavahdista, rakentamiseen.

16.2. Kävijämäärä

Taitaja2018-tapahtumassa kävi 50 000 vierailijaa. Ensimmäisen päivänä kävi 15 500, toisena 25 500 ja kolmantena 9 000 vierailijaa.

Miltei kaikki Pirkanmaan ja Hämeenlinnan ympäristön kaikki 8.-luokkalaiset kävivät Taitaja2018-tapahtumassa. Tämän mahdollisti se, että Taitaja2018-oppilaitokset järjestivät kuljetuksia alueiltansa. Tätä toimintaa Pirkanmaalla tuki Antti ja Airi Soljan säätiö.

16.3. Yhteistyökumppanisopimukset

Yhteistyökumppanisopimuksia solmittiin yhteensä 307, laskennalliselta arvoltaan 2 595 323 alv0. Rahaa yhteistyökumppanisopimuksista saatiin 112 400 euroa, josta palkintorahojen osuus oli 62 000 euroa. Palkintorahojen saaminen ei onnistunut niin hyvin kuin suunniteltiin, mutta muuta rahaa saatiin paremmin kuin ennakoitiin.

Päyhteistyökumppaneita

- Antti ja Airi Soljan säätiö
- Electrolux Professional Oy
- Festo Oy
- John Deere Forestry Oy
- KAO Finland Oy Goldwell
- Kaukora Oy
- Machinery Oy
- Pirkanmaan Osuuskauppa
- Rekrytori-Koulutori c/o Viestintätoimisto Honkalamedia Oy
- Robert Bosch Oy
- Schenker Oy
- Siemens Osakeyhtiö
- Step Systems Oy
- Tampereen Ammattikorkeakoulu Oy
- Tampereen kauppakamari
- Tampereen Messut Oy
- Tampereen Särkänniemi Oy
- Teknoliateollisuus ry
- Veho Oy Ab Mercedes-Benz henkilöautot
- Wihuri Oy Tekninen Kauppa
- Volvo Finland Ab
- Würth Oy

16.4. Kävijätutkimus

Kisojen aikana toteutettiin opinnollistettu asiakaskysely face-to-face-haastatteluna kaikkien kävijöiden keskuudessa. Kyselyn aineisto kerättiin tapahtuman aikana klo 11–18 välillä opiskelijatiimeittäin pääsisäänkäyntien yhteydessä. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää palvelun laatua kävijöiden kokemana. Tutkimusongelman pääpaino oli palvelun laadussa ja sen lisäksi alaongelmana oli, miten tapahtuman järjestelyissä ja markkinoinnissa oli onnistuttu. Kysely oli osa Tredun liiketalouden opiskelijoiden asiakkuuksien hoito sekä kaupan palvelu ja myynti -tutkimnosan oppimista. Kysely tuotti tulokseksi yhteensä 1172 vastausta (osa sähköisiä, osa printtinä, verkkoyhteyksien ongelmien vuoksi).

17. Kehittämiskohteet

Taitaja tapahtuman konsepti on hyvä, mutta kehitettävää aina löytyy. Skills Finland on jo aloittanut prosessin, jossa lajien kehittäminen tulevaisuuteen on lähtenyt liikkeelle. Kuitenkin tässä muutama ajatus pohdittavaksi tapahtuman ja lajien kehittämiseksi Taitaja2018 Tampereen pohjalta.

Kilpailun ajan kohdaksi on viimevuosiksi vaikiintunut huhti-/toukokuu. Opiskelijat valmistuvat kuitenkin oppilaitoksista todennäköisesti yhä aikaisemmin. Tähän on jo reagoitu muutamalla, että ilmoittautumisaikaan on oltava oppilaitoksen kirjoilla, ei enää semifinaalien aikana. Riittääkö finalistien sitoutuminen osallistumaan enää toukokuun alussa finaaliin, jos he eivät saa työnantajaltaan palkallista lomaa? Yhtenä mahdollisuutena tulee eteen myös se, että työnantaja ei päästä finalistia kilpailuun. Taitaja-kilpailusta voi tulevaisuudessa tulla yhä enemmän "toisen vuoden" opiskelijoiden kilpailu. Pohtisin jopa tapahtuman aikaistamista jo edellisen vuoden marras-/joulukuulle. Tämä ei ole helppoa koska silloin vaikeutuu monella paikkakunnalla tilojen käyttö, kun talven urheilusarjat ovat käynnissä. Yhtenä asiana olisi parannettava yritysten tuntemusta Taitaja-tapahtumasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista, tätä olisi tehtävä valtakunnan tasolla. Yrityksillä olisi oltava ylpeys, että meidän tekijämme osallistuu finaaliin. Näin mahdollistuisi paremmin kilpailijoiden pääsy finaaliin.

Taitaja tapahtuman järjestämisen kustannukset ovat nousseet huomattavan suuriksi. Näitä kustannuksia olisi pystyttävä laskemaan ja hakemaan tehokkaampia tapoja tapahtuman järjestämiseksi.

Kilpailijamäärällä lajeissa pystytään vaikuttamaan lajikohtaisiin kustannuksiin. Esimerkiksi keittiöiden tai CN-koneiden määrällä pystytään laskemaan kustannuksia huomattavasti. Pienempi määrä helpottaisi yhteistyötahojen osallistumista lajin järjestelyihin. Lisäksi tämä pienentäisi tilan tarvetta kilpailuissa. Monella paikkakunnalla joudutaan rakentamaan teltoilla lisätilaa kilpailulajeihin, pienentynyt pinta-alan tarve laskisi myös näitä kuluja. Lisäksi kuluja laskisi myös tekniikan tarpeen pienentyminen, esim. viemäröinti- en vähentyminen, sähkön jakokeskusten määrän väheneminen ja niin edelleen. Onko oikea määrä nykyinen 8 kilpailijaa vaan voisiko se olla 6 kil-

pailijaa? Tätä on pohdittava kustannukset versus mahdollisuus osallistua useammasta oppilaitoksesta lajiin.

Lajien uudistaminen on jo alkanut Skills Finlandin johdolla. Lajien määrän ja nimien lisäksi olisi toivottavaa kehittää myös lajin toetutusta. Lajeihin voisi luoda lajikuvauksen yhteyteen lajin infralistan, joka ohjaisi lajin järjestäjää lajin toteutuksessa, tarvittavat koneet, laitteet, ohjelmistot ja muu infra. Tämä voitaisiin aina päivittää Taitajan yhteydessä, kun siihen on tarvetta. Listassa ei saa olla sidottu keneenkään valmistajan merkkeihin, vaan ainoastaan mitä tarvitaan.

Tämän infralistan mukaan siten lajiin suunniteltaisiin tehtävät, eikä niin päin, että ensin suunnitellaan tehtävä ja sitten katsotaan mitä tarvitaan. Lisäksi lajin kilpailutehtävän tekijä voisi löytyä järjestävän tahon ulkopuolelta. Yksi hyvä mahdollisuus olisi päätuomarin vastuuta nostettavan myös tehtävien vastuulliseksi tekijäksi. Näin järjestävältä taholta jäisi yksi vaihe järjestämisestä pois. Päätuomarin voisi sitouttaa 3–5 vuodeksi tehtävänsä, jolloin hän pystyisi kehittämään tehtäviä pitkäjänteisemmin. Tämä järjestely vaatisi tietysti rahoituksen, että päätuomarilla olisi aikaa käytettävissä tehtävänsä enemmän. Rahoituksen kohdistaminen hänelle voi tietysti olla ongelmallista.

Olisi myös hyvä luoda datapankki, johon Taitaja-tapahtuman toteuttajat tallentaisivat suunnitellusti tietyt dokumentit tapahtuman järjestämisestä, esim. projektisuunnitelma, kisa alueen layout, toteutunut budjetti jne. Tämän datapankin tiedot olisivat heti seuraavien kisajärjestäjien käytössä. Nyt tämän kaiken tiedon kyllä saa kysymällä edellisiltä järjestäjiltä.

Yhteistyö- ja kumppanuussopimuksien laadinnassa lajivastaavien työtä helpottaisi ns. esitietolomake, johon lajivastaavat kokoaisivat yhteistyökumppanin kanssa sovitut asiat. Lomakkeen perusteella laadittaisiin varsinainen allekirjoitettava sopimus. Jatkossa olisi hyvä, jos allekirjoitettava sopimus olisi selkeämpi ja lyhempi. Yhteistyösopimuksien arvotuksessa olisi myös tutkittava miten digitaalista näkyvyyttä hyödynnettäisiin enemmän, videot, nettiartikkelit, jotka jäisivät käyttöön tapahtuman jälkeen ja antaisivat näkyvyyttä yhteistyökumppaneille.

Ammattipolkujen kehittämisessä on vietävä eteenpäin digitaalista opastusta, esim. pelin avulla. Siihen pitää liittää myös muuta digitaalista materiaalia, jota perusopetuksen opinto-ohjaajat voivat hyödyntää oppilaiden etukäteistiedottamisessa ja palaamisessa myöhemmin tapahtuman sisältöön. Tämä vaatii usean vuoden kehittämisen ja järjestäjien sitoutumisen asiaan, opaspele ei voi vaihtua joka vuosi, vaan kehityttävä vuosittain tulevien kokemusten mukaan. Lisäksi on saatava digitaalista materiaalia kilpailulajien ammateista opaspelistä linkattavaksi.

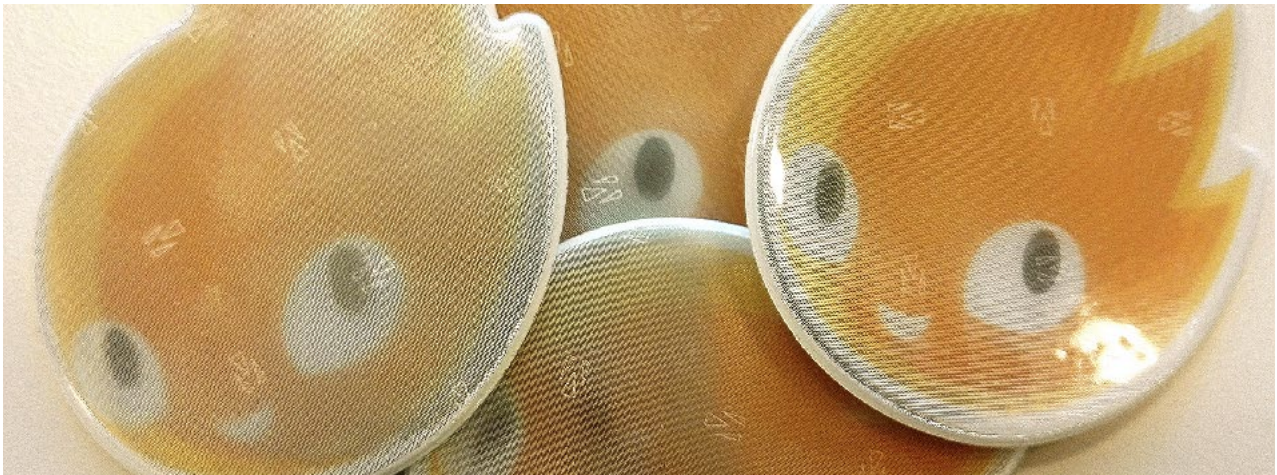
Taitaja-tapahtuman markkinoinnissa olisi hyvä saada kilpailijat jo heti semifinaaleista asti yllpeänä jakamaan somesisältöä kilpailusta. Tämä on tehokas tapa saada viestiä sellaisille tuleville kilpailijoille, jotka eivät muuten ehkä edes tietäisi tapahtumasta. Tapahtuman visuaalisen ilmeen yhtenäistäminen vuodesta toiseen on alkanut hyvin ja sitä tulee jatkaa, jotta tapahtuman brändi vahvistuu entisestään. Samalla kilpailujärjestäjät pystyvät säästämään markkinointikuluissa, kun sekä suunnittelun että erilaisten materiaalien osalta voidaan hyödyntää aikaisempien vuosien työtä. On myös hyvä, että Taitaja-tapahtuma on visuaalisesti helposti yhdistettävissä kansainvälisiin ammattitaitokilpailuihin EuroSkillsiin ja WorldSkillsiin.

Taitajien taitajan palkintoa on mietittävä uudelleen, nyt olevat auto vuodeksi käyttöön on ollut erinomainen palkinto. Nuorten arvot ovat

muuttumassa ja ajokortti ei välttämättä ole itsestäänselvyys nuorille, varsinkaan suurissa kaupungeissa. Lisäksi nuorten ekologinen ajattelu voi tuoda tulevaisuudessa tilanteen, että kilpailija kieltäytyy palkinnosta. Ajokortti tai seuraavan vuoden suunnitelmat eivät saa olla määrääviä tekijöitä Taitajien taitajan valinnan yhteydessä. Se mitä palkinto voisi olla tulevaisuudessa on tällaisen vanhan kansan henkilöautoilun suosijan vaikea nähdä. Nyt olisi lähdeävä kuitenkin yhdessä nuorten kanssa kartoittamaan mikä olisi arvostettu palkinto Taitajien taitajalle!

Taitajan tärkein osuus on kuitenkin semifinaalit. Niiden näkyvyyttä on vielä nostettava markkinoinnissa kaikilla toimijoilla. Semifinaaleja on kehitettävä niin, että kustannukset eivät oppilaitoksille nouse. Alueellisesti on löydettävä malleja, joilla mahdollistetaan semifinaalipaikkojen kierto niin, että osallistumiskulut pysyvät kohtuullisina esimerkiksi matkustamisen osalta. Joskin on tärkeätä opettajien verkostoituminen semifinaalien yhteydessä ja tarjota opiskelijoille mahdollisuus tutustua muiden oppilaitoksien opiskelijoihin.

Taitajalla on takanaan hieno pitkä historia, jonka aikana se on muuttunut muutaman kilpailulajin kisaamisesta hienoksi ammatillisen koulutuksen tärkeimmäksi vuosittaiseksi tapahtumaksi. Taitaja elää sillä, että se pystyy uudistumaan ja muuttumaan yhteiskunnan mukana. Taitaja-toiminnassa niin kilpailijoina kuin toimijoina on alansa huippuosajia, jotka kehittävät omaa osaamistaan ja Taitaja-toimintaa. Kiitos kaikille Taitaja-toiminnassa mukana oleville.

18. Loppusanat

Vuoden 2018 Taitaja-kilpailu oli vuoden merkittävien ja suurin ammatillisen koulutuksen tapahtuma sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Opiskelijat, koulutuksen järjestäjät, yrityskumppanit sekä sidosryhmät saapuivat Tampereelle helteisinä toukokuun päivinä osallistuakseen tapahtumaan, jossa tuotiin esille tämän päivän ammatillinen koulutus sekä osaavan työvoiman uudet, terävät kärjet ja huippuosaajat.

Ammatillisen osaamisen merkitys sekä uudet tulevaisuuden ammattilaiset luovat pohjaa yhteiskunnan hyvinvoinnille, elinvoimalle ja menestykselle. Osaamisen jatkumo rakentuu saumattomasti eri tutkintoja, opintoja ja osaamisia yhdistellen joko virtaviivaisesti tutkinto kerrallaan tai osaamistarpeiden mukaisesti erilaisia osaamisia uudella tavalla yhdistämällä ja moniosaamista tuottamalla aina ylimpiin tutkintoihin asti.

Yhteistyössä Tredun, Saskyn, VAAO ja SASKYn ja Kiipulan kanssa järjestetyt kilpailut toivat hyvin esille ammatillisen koulutuksen laajan kirjon sekä eri ammatit ja tutkinnot. Kisat toivat näkyväk-

si myös ammatillisen koulutuksen vahvan yhteistyön ja yhdessä tekemisen. Liki 500 kisaaja kilpaili paremmuudestaan haastavissa tehtävissä kovan paineen alaisina ja parhaat palkittiin. Suorituksissa näkyi selkeästi huolellinen ennakkovalmistautuminen ja valmennus, korkea ammatillisen osaamisen taso, määrätietoisuus sekä kyky työskennellä paineen alaisessa tilanteessa. Kaiken kaikkiaan kisoihin osallistui noin 50 000 henkilöä.

Taitaja-kilpailu on erityisesti opiskelijoiden kisa ja he ovat kaiken toiminnan keskiössä. Haluan lausua mitä parhaimmat kiitokset kaikille teille, jotka mahdollistitte nämä upeat kisat kaikkine järjestelyineen ja sitä kautta tarjositte osallistuville opiskelijoille ikimuistoksen kokemuksen olla mukana. Erityiskiitos Tredun henkilöstölle hyvästä panoksesta sekä sitoutumisesta kisojen onnistumiseksi. Kiitos myös Tredun opiskelijoille, jotka toimitte hyvällä asenteella ja osaamisella erilaisissa kisojen palvelutehtävissä. Vielä kerran, onnea kilpailuissa menestyneille opiskelijoille.

Outi Kallioinen
johtaja, ammatillinen koulutus
Tampereen seudun ammattiopisto Tredu

Liite 1 Laji- ja varavastaavat

AUTO- JA KULJETUSTEKNIikka

101 Autoasennus

Tapio Hanhिलammi	Janne Kataja
Tredu	Tredu

102 Autokorinkorjaus

Tommi Kettunen	Kari Kaaja
Tredu	Tredu

103 Automaalaus

Hannu Waltzer	Marika Laine
Tavastia	Tavastia

104 Kujetuslogistiikka

Olli Seppälä	Kalle Mattila
Tavastia	Tavastia

105 Metsäkoneenkäyttö

Juha Korva	Mauri Pienimaa
Tredu	Tredu

IT JA VIESTINTÄTEKNIikka

201 CAD-sunnittelu

Timo Heikkilä
Tredu

202 Painotekniikka

Kimmo Koskinen	Juhani Anttila
Tredu	Tredu

203 Painotuotteen suunnittelu

Johanna Veijanen	Susanna Järvensivu
Tredu	Tredu

204 Tietojenkäsittely

Petteri Pyykkönen	Päivi Keskitalo
Tavastia	Tredu

205 Tietokoneet ja verkot

Seppo Laurila	Seppo Aapa
Tredu	Tredu

206 Verkkosivujen tuottaminen

Leena Järvenkylä-Niemi	Eerikki Maula
Tredu	Tredu

PALVELUT

301 Asiakaspalvelu ja myynti

Tiina Mätäsjärvi	Suulemi Veija
Tredu	SASKY

302 Hiusmuotoilu

Johanna Ojamäki	Nina Haring
Tredu	Tredu

303 Kauneudenhoito

Ritva Kipinä	Tea Keikko
VAAO	VAAO

304 Floristiikka

Anne Halminen	Anne Friman
SASKY	SASKY

305 Lähihoitaja

Mari Salmi	Elina Tarkki
Tredu	Tredu

306 Puhdistuspalvelu

Satu Lind	Sirpa Kuula
SASKY	SASKY

307 Vaatteenvalmistus

Päivi Kankaanpää	Sari Nieminen
Tredu	Tredu

308 Visuaalinen myyntityö

Marja-Leena Pajusaari	Tea Humppi
Tredu	Tredu

310 Yrittäjyys

Jan Nigmann	Sari Grönroos
VAAO	VAAO

312 Matkailu

Päivi Seppälä	Helinä Kangas
Tavastia	Tavastia

313 Taloushallinto

Jorma Pyy	Mikko Kurunsaari
BCH	PKKY

314 Turvallisuusala

Marika Peuraniemi	Jari-Pekka Hiitola
Tredu	Tredu

RAKENTAMINEN

401 Huonekalupuseppä

Ismo Pentinlehto Jukka Jussila
TREDU TREDU

402 Ilmastointiasennus

Jari Ketola Marko Tamminen
TREDU TREDU

404 Maalaus ja tapetointi

Juha Periviita Sirkku Liiti
TREDU TREDU

405 Putkiasennus

Tommi Mäntylä Petri Jyrinki
TREDU TREDU

406 Sähköasennus

Mika Tamminen Tero Lintunen
TAVASTIA TAVASTIA

407 Talonrakennus, kirvestyöt

Sakari Kaakko Kari Lehtinen
VAAO VAAO

408 Talonrakennus, Muuraus ja Laatoitus

Keijo Hakala Markku Järvinen
HAMK TAVASTIA

410 Viherrakentaminen

Susanna Koivusalo Ossi Ruuskanen
AHLMAN SASKY

RAVITSEMISPALVELUT

501 Kondiittori

Hanna Oinonen Esa Salo
TREDU TREDU

502 Ravintolakokki

Sari Forss Katja Muikku
SASKY SASKY

503 Cateringkokki

Annukka Halonen Riitta-Liisa Rinnemäki
SASKY SASKY

504 Tarjoilija

Mari Rantanen Nina Särkikanta
SASKY SASKY

TEOLLISUUS

601 Automaatioasennus

Jouni Vuorela Ari Lehtinen
TREDU TREDU

602 Elektroniikka

Tommi Sirén Sauli Annala
TREDU TREDU

603 CNC-koneistus

Lasse Tuominen Esa Ojaniittu
VEXVE OY SASKY

605 Levy ja hitsaus

Harri Nieminen Kari Vesaluoma
TAVASTIA TAVASTIA

606 Mekatroniikka

Matti Hellsten Jari Ervasti
TREDU TREDU

607 Koneenasennus ja kunnossapito

Antti Lyhteilä Mika Mattila
TREDU TREDU

TAITAJA PLUS

P1 Kiinteistöhoito PLUS

Jari Järvinen Ari Hahtala
KIIPULA KIIPULA

P2 Logistiikka PLUS

Arto Vehkomäki Ritva Oksanen
KIIPULA KIIPULA

P3 Asiakaspalvelu ja myynti PLUS

Hennamari Antila Heidi Stubb
KIIPULA KIIPULA

TAITAJA9

Mika Heinonen Maarit Rahkola
TAVASTIA TAVASTIA

Liite 2 Yhteistyökumppanit

Päyhteistyökumppanit

Antti ja Airi Soljan säätiö
Electrolux Professional Oy
Festo Oy
John Deere Forestry Oy
KAO Finland Oy Goldwell
Kaukora Oy
Machinery Oy
Pirkanmaan Osuuskauppa
Rekrytori-Koulutori
 c/o Viestintätoimisto Honkalamedia Oy
Robert Bosch Oy
Schenker Oy
Siemens Osakeyhtiö
Step Systems Oy
Tampereen Ammattikorkeakoulu Oy
Tampereen kauppakamari
Tampereen Messut Oy
Tampereen Särkänniemi Oy
Teknologiateollisuus ry
Veho Oy Ab Mercedes-Benz henkilöautot
Wihuri Oy Tekninen Kauppa
Volvo Finland Ab
Würth Oy

Taituri

Avant Tecno Oy
Cargotec Finland Oy
Geberit Oy
Grohe Suomi (Northern Europe)
Image Wear Oy
Kemppi Oy
KiiltoClean Oy
Oy SKF Ab
PAM-Palvelualojen ammattiliitto
Suomen Lähi- ja perushoitaja liitto SuPer Ry
Taloudellinen tiedotustoimisto TAT
Tikkurila Oyj
Uponor Suomi Oy

Ammatilliset oppilaitokset

Riveria
Stadin Ammattiopisto
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
SASKY Koulutuskuntayhtymä
Oulun seudun ammattiopisto
Axxell
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Practicum
Ylä-Savon Koulutuskuntayhtymä
Ammattiopisto SAMledu
Ammattiopisto Spesia
Gradia
Kainuun ammattiopisto
Keski-Pohjanmaan Ammattiopisto
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, Keuda
Luksia, Länsi-Uudenmaan Koulutuskuntayhtymä
Länsirannikon koulutus Oy WinNova
Turun Ammatti-instituutti
Vamia
Yrkesakademin i Österbotten
Amiedu, Amisäätiö
Ammattiopisto, Luovi
ESEDU
Etelä-Kymenlaakson koulutuskuntayhtymä
Hyria
Kouvolan seudun ammattiopisto
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä/Novida
Perho Liiketalousopisto
Raision seudun koulutuskuntayhtymä
Saimaan ammattiopisto Sampo
Savon Ammattiopisto
Salon seudun ammattiopisto
TAO Turun Ammattiopistosäätiö
Turun Ammatti-instituutti

Mestari

Camcut Oy
Dynaset Oy
FSM Group
Kontram Oy
Party Mood Oy
Sick Oy
Suomen 3M Oy
Tammer-Tukku Oy
Tampereen kaupunki
Tehy ja yhteistyöjärjestöt
Slal ja Stal
Toyota Auto Finland Oy
Toyota Material Handling
Finland oy

Vänkäri

3DTech Oy
Autorobot Finland Oy
Canon Oy
Diagno Finland Oy
E Vuorio
Fysioline Oy
Hämeenkyrön kunta
Ihana Import Oy Finland
Lempäälän kunta/Vanhus-
työnkeskus Ja Päiväkoti
Mills Enterprises Ltd Oy
Nokia Technologies OY
Omron Electronics Oy
Oy C.E. Lindgren AB
Oy Lindab Ab
Penope Oy
Prenta Oy
Routa Imports Oy
Rudus Oy
Sukkamestarit Oy
Vallox Oy
Valmet
YIT Rakennus Oy
Ykkösväri Oy

Kisälli

Aalto Clean Oy
AJK-Jatkokoulutus
AKT ry
Aluetalonmies A. Koskela Oy
Alvar
Autoliikenteen
Työnantajaliitto ry
Backstage Rock Shop Oy
Burkert Finland Oy
Caverion Suomi Oy
CC-Kilta ry
Clas Ohlson Oy Tampere
DS Smith
ECDL Finland
Edukai Oy
EMS Autoväri
Enni Nokkonen, Q Hair
Espresso House Finland Oy
Evondos Oy
Fabrica Oy
Fazer Food Services
Finavia
Finnbakels Oy
Freudenberg home and
Cleaning Solutions Oy/
Vileda Professional
Garden by Olo (Oloresta Oy)
Geniem Oy
Haltija Group Oy
Helsingin Osuuskauppa Elanto
Hiushuone Katve
Honkasen Puutarha
Hyvinkään Erämatkat Oy
Hämeen Lukko
Ihoterapia TRE
Ikaalisten kaupunki
IKEA Oy
InCar Oy
Isoproto Oy
ISS Palvelut Oy
IT-L Consulting
Jave-tech Oy
Juhlatalon Ravintolat Oy
Kangasalan kaupunki
Karelia, AMK
Kaupunkiravintolat OY/
Konttori

Keskinäinen Vakuutusyhtiö
Turva
Keskuspuiston ammattiopisto
KokkikouluEspa
Koulutuspalvelut Vaurio
Kukka-Ulvila ja Hautauspalvelu
Kultahehku Oy
Kylpylähotelli Cumulus
Resort Aulanko
Lapin koulutuskeskus REDU
Laurea Ammattikorkeakoulu
Liljan Lankakauppa
Linkosuon Kahvila Oy
Liuskemestarit Oy
Loimaan Kivi Oy
Luomajärvi Oy/Siivouspaja
Lännen viherpalvelu
Maavihreä
Maker3D Oy
Matkatoimisto
Häme-Matkat Oy
MBakery
Mediaporras Oy
Messupuu
Metsä Wood
Metsätyö Miikkulainen Oy
Mitutoyo
Ninan Keittiö (Topron Oy)
Nordic Security Alliance (NSA)
Nuori Yrittäjäyys ry
Nuotek Oy
Original Sokos Hotel Presidentti
Osuuskunta Villapakka
Parturi-kampaamo Freshair
Peimarin
Koulutus kuntayhtymä,
Ammattiopisto Livia
Piero Silvani
Pirkanmaan Pelastuslaitos
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Pirkanmaan Sähköapu Oy
Pohjois-Karjalan Osuuskauppa
Polar Partners Oy
Poliisiammattikorkeakoulu
Portaali VR
Pukkila Oy Ab
Purmax Oy
Puuseppämestari Tingander Oy
Pyroll

Q-Test Oy
Radisson Blu Grand Tammer
Rauman Kukka-Shop Rosa Oy
Ravintola 4 vuodenaikaa
Ravintola C
Ravintola Gösta /
Joenniemen Ravintolat Oy
Ravintola Hella & Huone
Ravintola Näsinneula
Rimtek System Oy
Saarioinen Oy
Saint-Gobain
Santa's Adventures Oy
Sastamalan kaupunki
Sesoma Oy
SKANSKA Talonrakennus Oy
SKY Suomen
Kosmetologien Yhdistys
SOL Palvelut Oy
Sopimusvuori Oy
SP-automaalit Oy
STUL-Pirkanmaa
SuklaaTäplä
Suojärven Suklaatila Oy
Suomen Kerta Oy,
Havin kynttilätehdas
Suomen Turvaprosjektit Oy/
FinSecPro
Suomen Yrittäjien
Kehittämissäätö SYKE sr
Talonrakennusteollisuus Ry
Tampereen Kovakivi Oy
Tampereen maalaamo oy
Tampereen Sähköpalvelu Oy
Tasowheel Systems Oy
Teollisuusliitto ry
Tiileri/Seppälän Tiili Oy
Toijalan taimitarha
Tooltechnic Oy
TTS Kehitys Oy
TTS Metsäkoneala
Tullin Sauna Oy
Työturvallisuuskeskus
Visuaaliviestinnän instituutti
VVI Oy
X-Sec Oy

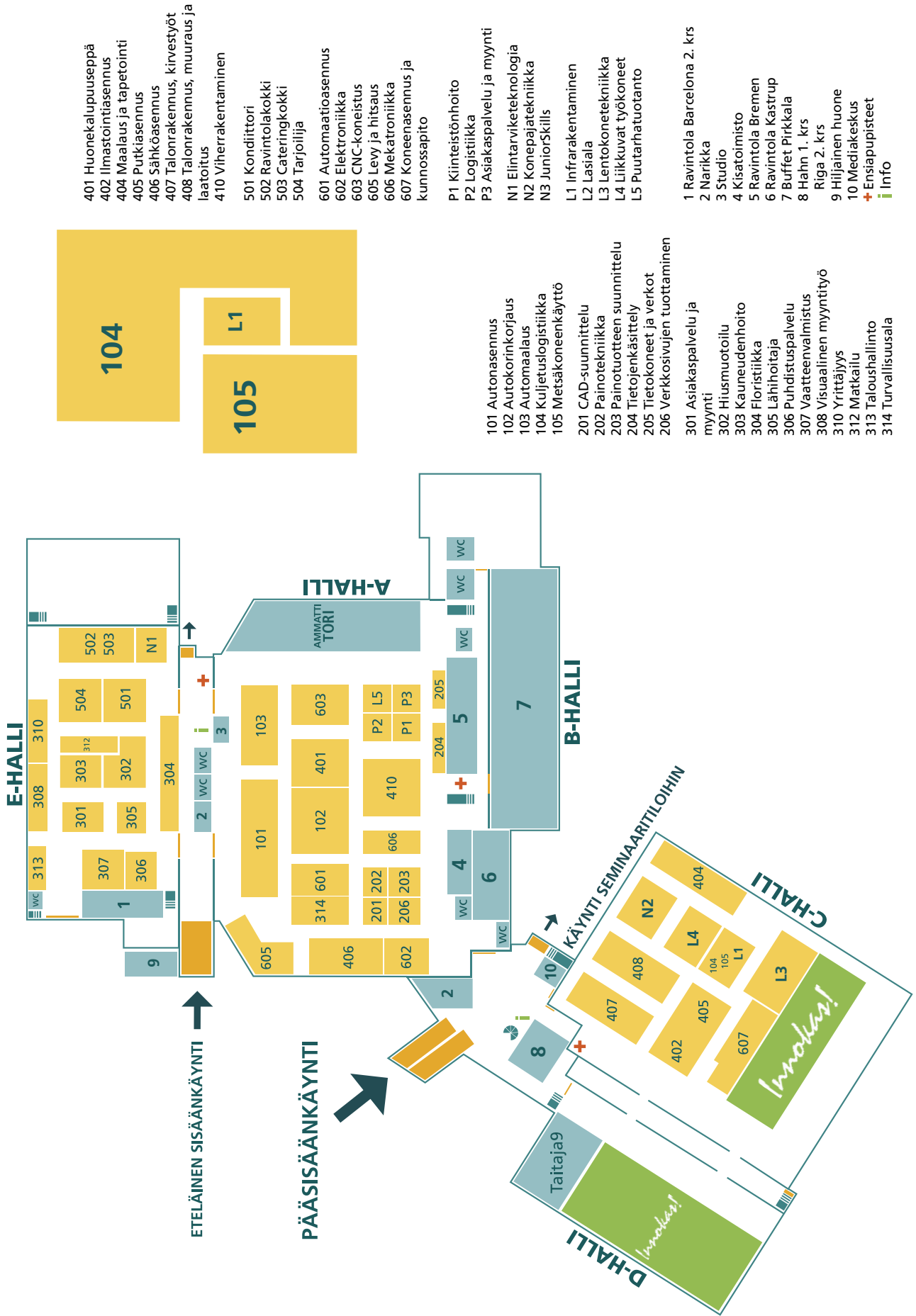
Oppipoika

Air Liquide Finland Oy
Atria
Beverage Partners Finland Oy
Hartman Rauta
Heikki Hakio Oy
Hämeen Kaivin Oy
Innogreen Oy
Kekkilä Oy
Kesko Oyj/Kespro
Koneyrittäjät
Lassila & Tikanoja Oyj
Lojer Oy
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Oras Oy
Organowood (Rakentajan
Sarokas Oy) maahantuoja
Saint-Gobain Finland Oy,
Gyproc
SHT-TUKKU OY
Smile Henkilöstöpalvelut
Suomen Elintarviketyöläisten
Liitto ry
Suomen Kolarikorjaamoiden
Liitto ry
Sähköliitto
Tampereen Ammattiklubi
Teollisuusliitto ry
Viestintäalan tutkimussäätiö
VYRA viher- ja
ympäristörakentajat ry
Vähittäiskaupan
Ammattikasvatussäätiö sr,
K-Kauppiasliitto ry

Muut

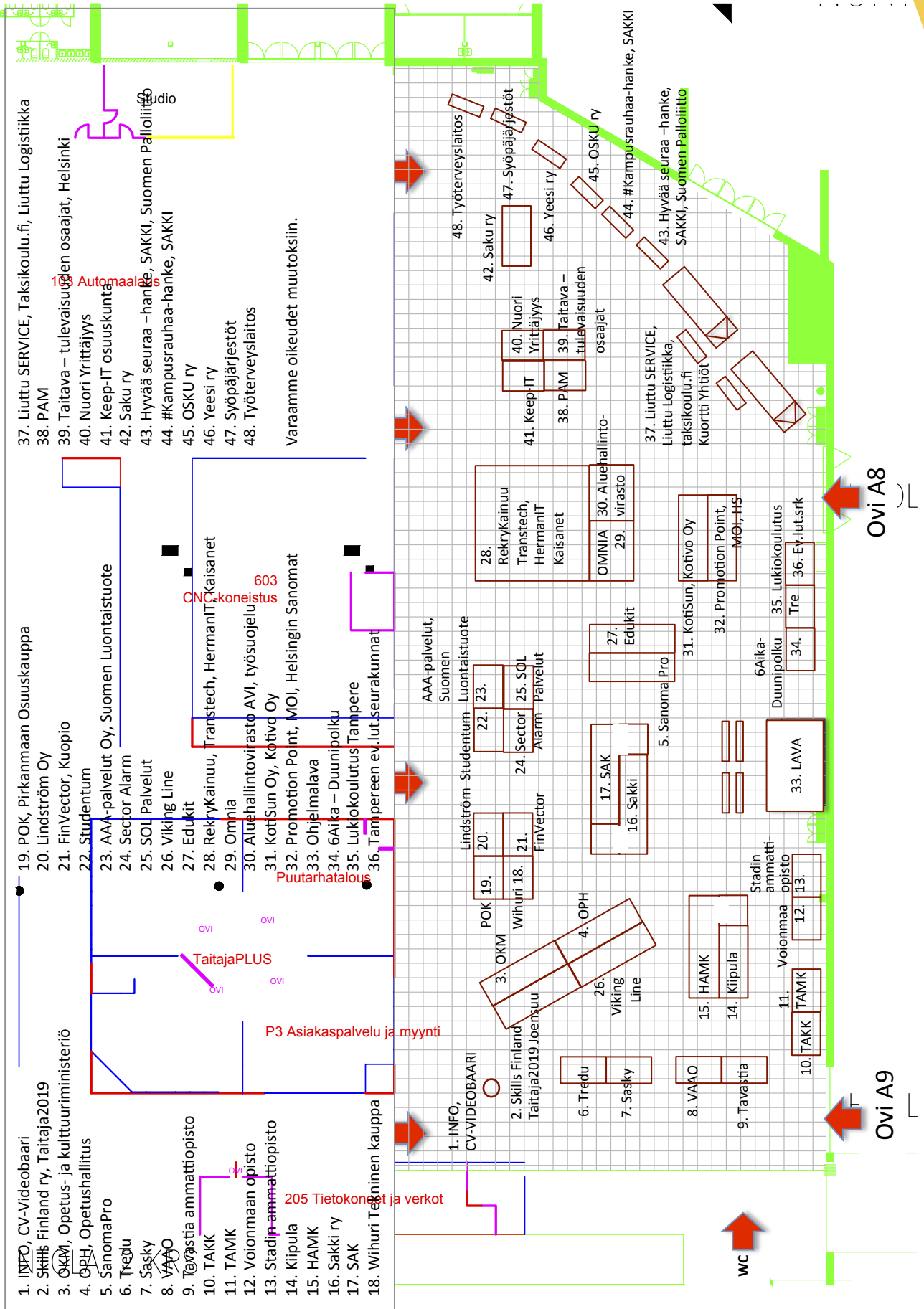
A-print Oy
Arla Oy
Astiavuokraamo Oy Jubilee
Biolan Oy
Cm Hiustalo
Dekonet
Document House Oy
DT-Finland Stark
Duni Oy
Evon Luonto Oy
Finlayson
High Peak Finland Oy
Ilves-Kauppa
Interflora-Suomi r.y.
Katepal Oy
Kauppapuutarhaliitto ry
Kengurumimmit
LähiTapiola Keskinäinen
Vakuutusyhtiö
Manroland Nordic Finland Oy
Novarbo Oy
Oasis Floral Products
Pentik
Rakennus- ja kiinteistö-
palvelualan vetovoima ry
Rakennusliitto ry
Rakennusliitto ry
Schetelig Oy
Serlachius-museot
Sinebrychoff
Suomen Paperipyyhe Oy
Suomen Tekstiili ja Muoti ry
Taito Pirkanmaa
Tappara
Teollisuusliitto ry

Liite 3 Lajialueet

Liite 4 Ammattitori

Ammattitori, Taitaja2018

SkillsFinland

TAITAJA

MÄSTARE

2018

TAMPERE